

Møte tirsdag den 14. mars kl. 10

President: C a r l I . H a g e n

D a g s o r d e n (nr. 53):

1. Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og Bård Hoksrud om å fjerne kravet til tvungent medlemskap i studentsamskipnader for rett til å avlegge eksamen ved universiteter og høyskoler (Innst. S. nr. 106 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:15 (2005-2006))
2. Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 120/2005 av 30. september 2005 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2004/109/EF av 15. desember 2004 om krav til åpenhet med hensyn til opplysninger om utstedere av verdipapirer (Innst. S. nr. 101 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 37 (2005-2006))
3. Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein og Christian Tybring-Gjedde vedrørende revidering av de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland (Innst. S. nr. 105 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:17 (2005-2006))
4. Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg om at investeringsfondet for Nordvest-Russland flyttes og legges til Kirkenes (Innst. S. nr. 80 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:8 (2005-2006))
5. Interpellasjon fra representanten Petter Løvik til nærings- og handelsministeren:

«Norsk industri har dei siste åra hatt ei positiv utvikling. «Hovedbildet for 2005 er at både omsetning og eksport har økt bra», seier Norsk Industri sin siste konjunkturrapport. Likevel gjekk dei raudgrøne partia til val på «ein ny og meir aktiv næringspolitikk». Det industrien hittil har fått, er mellom anna kutt i løyvingane til innovasjon og forskning og dårlegare avskrivingsreglar enn det den førre regjeringa foreslo. Det manglande samsvaret mellom lovnader og praktisk politikk har skapt usikkerheit i mange industribedrifter. Uklare og skiftande rammevilkår er svært uheldig for konkurranseutsette bedrifter og kan setje mange arbeidsplassar i fare. Sentrale representantar frå regjeringspartia har fleire gonger blitt bedne om å konkretisere den nye politikken, men det verkar umogeleg å få klare svar. På kva område skal politikken overfor norsk industri leggast om, og kva nye verkemiddel vil Regjeringa ta i bruk i næringspolitikken?»
6. Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Arne Sortevik og Magnhild Holmberg om å slette gjelden til bomfinansierte samferdselsprosjekter

(Innst. S. nr. 100 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:6 (2005-2006))

7. Referat

Presidenten: Representantene Henning Skomsvoll, Alf Ivar Samuelsen og Ingvild Vaggen Malvik, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Fra Arbeiderpartiets stortingsgruppe foreligger søknad om sykepermisjon for representanten Eirin Kristin Sund fra og med 14. mars og inntil videre.

Etter forslag fra presidenten ble enstemmig besluttet:

1. Søknaden behandles straks og innvilges.
2. Vararepresentanten, Unn Therese O. Sørensen, innkalles for å møte i permisjonstiden.
3. Unn Therese O. Sørensen innvelges i Lagtinget for den tid hun møter for representanten Eirin Kristin Sund.

Presidenten: Unn Therese O. Sørensen er til stede og vil ta sete.

Valg av settepresidenter

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges to settepresidenter for Stortingets møte i dag – og anser det som vedtatt.

Presidenten vil foreslå Per Ove Width og Solveig Horne. – Andre forslag foreligger ikke, og Per Ove Width og Solveig Horne anses enstemmig valgt som settepresidenter for Stortingets møte i dag.

Statsråd Øystein Djupedal overbrakte 1 kgl. proposisjon (se under Referat).

Presidenten: Representanten Arne Sortevik vil fremsette et privat forslag.

Arne Sortevik (FrP) [10:03:15]: På vegne av representantene Harald T. Nesvik, Vigdis Giltun, Jan-Henrik Fredriksen og meg selv har jeg fornøyelsen av å legge frem forslag om tilleggsbevilgninger til de underfinansierte regionale helseforetakene.

Presidenten: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og Bård Hoksrud om å fjerne kravet til tvungent medlemskap i studentsamskipnader for rett til å avlegge eksamen ved universiteter og høyskoler (Innst. S. nr. 106 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:15 (2005-2006))

Lena Jensen (SV) [10:04:27] (ordfører for saken): Fremskrittspartiet har fremmet følgende forslag, som behandles i Stortinget i dag:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag for å oppheve kravet til tvungent medlemskap i studentsamskipnader, for å få rett til avleggelse av eksamen ved universitet og høyskole.»

Det er ikke første gang Fremskrittspartiet har fremmet dette forslaget i Stortinget. Gjentatte ganger er dette forslaget blitt fremmet av ulike representanter for partiet i Stortinget – med ulike innfallsvinkler og med ulik argumentasjon, selvfølgelig. Det er det samme forslaget, men i en ny innpakning i dag. Konsekvensene av forslaget vil alltid være det samme. Fremskrittspartiet ønsker å fjerne samskipnadene.

Et bredt flertall, bestående av alle partier på Stortinget unntatt Fremskrittspartiet, vil ikke stemme for dette forslaget i dag. Jeg skal redegjøre for flertallets innstilling i saken. Jeg regner med at Fremskrittspartiet ønsker å redegjøre for sitt syn.

I 1994 behandlet Stortinget en stortingsmelding om studiefinansiering. Da uttalte et flertall i utdanningskomiteen bl.a. dette i merknads form:

«Komiteens flertall, alle unntatt Fremskrittspartiet, viser til at lik rett til utdanning fortsatt skal være hovedmålet for utdanningsstøtteordningene. Målsettingen om høyere utdanning for et bredere spekter av befolkningen krever at grunnleggende velferdsbehov dekkes.»

I 1996 behandlet Stortinget lov om studentsamskipnader. Da mente samtlige partier, alle unntatt Fremskrittspartiet, at studentsamskipnadene «er en hensiktsmessig måte å organisere studentvelferden på».

Som andre offentlige tjenester har samskipnadsmodellen vist at den fungerer, og at semesteravgiften har vært viktig. Stortinget, alle partier unntatt Fremskrittspartiet, har tidligere også uttalt:

«Flertallet er enig med departementet i at alle studenter tilpliktes å betale semesteravgift, herunder regnes også privatister som er registrert ved de enkelte institusjoner.»

Jeg vil også vise til studentsamskipnadsloven § 12, der det står:

«Alle studenter skal betale en semesteravgift til studentsamskipnaden. En student kan ikke tilpliktes å betale semesteravgift til mer enn en studentskipnad for samme tidsrom. (...)

Vedkommende utdanningsinstitusjon har ansvar for å kreve inn semesteravgift (...) etter forskrift gitt av departementet. (...)

Den som ikke betaler semesteravgiften, får ikke adgang til eksamen ved utdanningsinstitusjonen.

Styret fastsetter hvor stor semesteravgiften skal være. Alle vedtak som vedrører fastsettelse og økning av semesteravgiften skal godkjennes av departementet.»

Jeg vil også vise til at samskipnaden er et eget rettssubjekt. Studentsamskipnadens status er presisert i lov om studentsamskipnader, der samskipnadene ses på som et eget rettssubjekt med en egen organisasjonsform.

Jeg vil vise til studentsamskipnadsloven § 7, som gir adgang for et mindretall i styret til å klage styrevedtak inn for departementet. Det betyr at vedtak som er fattet, som et mindretall mener er lovstridig, vil kunne klages inn for departementet. Jeg vil også understreke at dette styret er demokratisk valgt.

I juni 2005 oppnevnte departementet en ekstern arbeidsgruppe for å vurdere forholdet knyttet til studentsamskipnadene. Denne konkluderte med, på samme måte som flertallet i dag og gjentatte ganger tidligere har fastslått, at studentsamskipnaden er en god måte å organisere studentvelferd på. Gruppen har foreslått noen justeringer som de mener vil bedre dagens ordning. Rapporten er nå sendt ut på høring, med høringsfrist i april 2006. På bakgrunn av disse høringsuttalelsene vil en vurdere endringer i lov om studentsamskipnader.

I innstillingen står det at flertallet har merket seg at statsråden i brev av 8. februar 2006 til komiteen bl.a. sier:

«Jeg ser at kombinasjonen av obligatorisk semesteravgift til studentsamskipnadene og det at disse organisasjonene engasjerer seg i kontroversielle politiske spørsmål også kan ha uheldige sider.»

Flertallet ber Regjeringen komme tilbake til dette når en legger fram en sak for Stortinget om eventuelle endringer i studentsamskipnadsloven.

Det er fornuftig med semesteravgift som går til velferdsformål på det enkelte studiested. Det er penger som går til boliger, barnehager og andre viktige velferdstiltak. Semesteravgiften til samskipnaden har vært og er et viktig bidrag for å få lik rett og mulighet for utdanning.

Anders Anundsen (FrP) [10:09:54]: Da ordningen med studentsamskipnader ble vedtatt, var det en forutsetning at studentsamskipnadene skulle drive velferdsarbeid for studentene, og at det skulle betales en semesteravgift for den innsatsen. Flertallet valgte den gang å knytte retten til avleggelse av eksamen ved universiteter og høyskoler til medlemskap i studentsamskipnaden.

I innstillingen framstår det som om alle, unntatt Fremskrittspartiet, og særlig saksordfører, tror at forslaget er et angrep på studentsamskipnadenes velferdsarbeid. Det er det ikke. Fremskrittspartiet er enig i at studentsamskipnadene driver mye viktig velferdsarbeid, og det er ingen grunn til å angripe det. Imidlertid er det manglende logikk i å knytte betaling av velferdsgoder til eksamensretten.

Denne problemstillingen ble svært aktualisert da studentsamskipnaden i Trondheim vedtok å boikotte israelske varer tidligere i år. Det førte til at flere studenter ble tvunget til å betale penger til en organisasjon, eller en samskipnad, som hadde en politisk oppfatning som mange mente var helt uakseptabel. En av studentene valgte til og med å melde seg av eksamen, fordi han ikke kunne stå bak boikotten av israelske varer.

Lov om studentsamskipnader er i dag ganske tydelig på at slike samskipnader ikke skal drive politisk virksomhet, men fokusere på velferdstiltak for studentene. Slik jeg ser det, er det et samlet politisk miljø som står bak den fortolkningen og den forståelsen. Utfordringen er at det ikke finnes noen gjennomførbare sanksjonsmuligheter

overfor de studentsamskipnadene som likevel går utenfor rammene av det loven setter for virksomheten.

Jeg er ikke veldig overrasket over saksordførers skepsis til forslaget. Jeg er imidlertid glad for at statsråd Djupe dal har et betydelig mer aktivt forhold til denne problemstillingen. Han har i uttalelsesbrev til komiteen meddelt at han har ute til høring forslag om endringer i lov om studentsamskipnader. Vi er for så vidt fornøyd med at statsråden vil komme tilbake til Stortinget med en konklusjon etter høringsuttalelsene. Vi regner da med at statsråden har funnet en måte å skjerpe inn kravene til studentsamskipnadene på når det gjelder denne typen politisk engasjement.

Som tidligere pekt på, er ikke forslaget noe angrep på velferdsarbeidet til studentsamskipnadene. Vi tror de aller fleste studentene fortsatt vil velge å være medlem av studentsamskipnaden, men det bør etter vår mening være mulig å melde seg ut, uten at det skal ha som konsekvens at man ikke kan avlegge eksamen. Det er eksempelvis mulig å etablere en ordning hvor studenter som ikke er medlem av studentsamskipnaden, betaler et beløp tilsvarende semesteravgiften direkte til universitetet eller høyskolen, slik at det ikke blir noen rabattordning for enkelte studenter, for det er heller ikke meningen.

Når studenter er frivillige medlemmer, vil det i seg selv skjerpe virksomheten til studentsamskipnadene, fordi de vil stå overfor en trussel om utmeldelse fra mange medlemmer hvis de beveger seg inn på eller involverer seg i politiske spørsmål langt utenfor deres eget område. Denne skjerpede holdningen tror vi også vil virke positivt i forhold til velferdsarbeidet i studentsamskipnadene.

Av innstillingen ser vi at det ikke blir flertall for Framskrittspartiets forslag i denne omgang, men innstillingen og svaret fra statsråden gir i alle fall håp om at forslaget har bidratt til en viktig debatt. Det i seg selv virker skjerpene på studentsamskipnadene. Det er også et viktig bidrag når studentsamskipnadene skal utsette lov om studentsamskipnader for fortolkning, for det er ikke rom for å vedta boikott, protestoppopp eller annet i studentsamskipnadens navn som ikke har med studentvelferd å gjøre. Studentene har en rekke andre arenaer for den typen aktivitet.

I tillegg er det vår oppfatning at statsråden prisverdig har varslet en ny runde om dette ved en senere anledning. Jeg forutsetter at statsråden da vil være konkret i forhold til denne problemstillingen. Likevel vil jeg ta opp Framskrittspartiets forslag i innstillingen, slik at vi tar stilling til prinsippet ved voteringen i dag.

Presidenten: Representanten Anders Anundsen har tatt opp det forslaget han refererte til.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

(Votering, se side 1607)

S a k n r . 2

Innstilling fra finanskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 120/2005 av 30. september 2005 om innlemmelse i EØS-avtalen av di-

rektiv 2004/109/EF av 15. desember 2004 om krav til åpenhet med hensyn til opplysninger om utstedere av verdipapirer (Innst. S. nr. 101 (2005-2006), jf. St.prp. nr. 37 (2005-2006))

Presidenten: Ingen har bedt om ordet.
(Votering, se side 1607)

S a k n r . 3

Innstilling fra finanskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein og Christian Tybring-Gjedde vedrørende revidering av de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland (Innst. S. nr. 105 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:17 (2005-2006))

Presidenten: Første taler er Reidar Sandal, for ordføreren for saken, som er permittert.

Reidar Sandal (A) [10:15:50]: Representantane Leirstein og Tybring-Gjedde frå Framstegspartiet har fremma forslag om å endre dei etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland. Forslaget går ut på å stryke setninga:

«Rådet skal gi tilråding om negativ filtrering av ett eller flere selskaper på grunnlag av produksjon av våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper.»

Dei to forslagsstillarane foreslår òg at dei nye reviderte retningslinjene får tilbakeverkande kraft, slik at dei 16 bedriftene som er trekte ut av Statens pensjonsfond – Utland sin investeringsportefølje, blir gjenstand for ny vurdering.

Pensjonsfondet sine etiske retningslinjer byggjer på to hovudgrunnlag: for det første å sikre framtidige generasjonar ein rimeleg andel av petroleumsformuen og for det andre å syte for at fondet ikkje medverkar til uetiske handlingar eller forsømmingar, slik som krenking av humanitære prinsipp eller menneskerettar, grov korrupsjon eller alvorlege miljøødeleggingar. Dette skal takast hand om gjennom tre verkemiddel. Det gjeld eigarskapsutøving, det gjeld negativ filtrering av investeringsuniverset, og det gjeld uttrekk av selskap frå fondet der det er uakseptabel risiko for å medverke til krenking av menneskerettar ved tortur, drap og liknande alvorlege krenkingar av individet sine rettar i krig, alvorleg miljøskade, grov korrupsjon eller andre særlege brot på grunnleggjande etiske normer.

Gjennom praktiseringa av dei nemnde retningslinjene har Finansdepartementet trekt ut totalt 16 produsentar av forsvarsmateriell frå forvaltningsporteføljen. Forslagsstillarane meiner at sidan dette inkluderer teknologibedrifter som er blant dei største og leiande innanfor forsvarsmateriell og sivil luftfart, og sidan forsvarsindustrien er svært samansett, er Finansdepartementet si avgjerd om uttrekk svært vilkårleg og selektiv.

Fleirtalet i finanskomiteen, derimot, sluttar seg ikkje til forslaget frå dei to representantane frå Framstegspartiet. Dei etiske retningslinjene blei etablerte i november 2004, og eit samrøystes storting slutta seg til desse retningslinjene.

Forslaget som blei fremma nyleg, har vore oversendt til Finansdepartementet, og finansministeren har gitt ei vurdering av forslaget. Finansministeren peika på at retningslinjene har vore praktiserte i svært kort tid, og at det er behov for noko meir erfaring før ein evaluerer dei. Fleirtalet i finanskomiteen har slutta seg til dette synet.

Ifølgje retningslinjene, punkt 4.4, skal ein utelukke selskap som er involverte i produksjon av «våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper». Då retningslinjene blei lagde fram for Stortinget, gjekk det klart fram at denne formuleringa reflekterte ei avgrensa liste av våpentypar, som i tillegg til alvorlege våpen som bio- og kjernivåpen også omfatta kjernevåpen og klasevåpen. Uttrekka følgjer altså direkte av forarbeida til retningslinjene.

Alle uttrekka er gjorde etter tilrådingar av det uavhengige Etikkrådet for Pensjonsfondet – Utland. Rådet har etter mitt syn gjort eit grundig arbeid for å finne fram til dei 16 selskapa som er trekte ut av fondet fordi dei er involverte i produksjon av klasebomber og/eller kjernevåpen. Det er derfor neppe grunn til å tru at det i nær framtid vil følgje mange nye uttrekk knytte til kriteriet som gjeld produksjon av slike våpen.

Rådet skal, ifølgje retningslinjene, ha rutiner for å vurdere om grunnlaget for utelukkning av eit selskap framleis er til stades. På bakgrunn av ny informasjon kan Etikkrådet gi tilråding til Finansdepartementet om at ei avgjerd om utelukkning kan opphevast.

Uttrekk av selskap blir gjort for å unngå at fondet medverkar til produksjon eller verksemd som blir rekna som etisk uforsvarleg eller uakseptabel. Uttrekk betyr altså ikkje at Noreg reknar selskapa eller landa som dei opererer i, som uetiske. Eg presiserer dette poenget. Norske styresmakter arbeider aktivt mot bruk av klasevåpen og for å redusere betydninga av kjernevåpen. Humanitærretten, som er eitt av fleire referansepunkt for retningslinjene, forbyr i utgangspunktet våpen som ikkje skiljer mellom militære og sivile mål. Ein kan gjerne hevde at atomvåpen primært er til for avskrekking, ikkje for bruk, men ved ein eventuell bruk vil det utvilsamt vere svært vanskeleg å skilje mellom sivile og militære mål. At det er vanskeleg for staten å opptre heilt på same måten i alle høve, blei lenge halde fram som eit argument mot å innføre etiske retningslinjer. Dette er også drøfta i Graver-utvalet sin rapport, som dei etiske retningslinjene byggjer på.

Graver-utvalet sitt syn var at kravet om å opptre likt på alle verkeområde for staten ikkje bør vere til hinder for at ein skal kunne ha etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond – Utland. Handlefridomen kan vere forskjellig på ulike område. Staten si rolle som innkjøpar og konsesjonsgjevar er i større grad regulert av internasjonale reglar, og valalternativa kan vere færre for forbrukar enn for investor.

Det er naturleg å evaluere retningslinjene etter at dei har fått verke ei tid. Basert på dei erfaringane som vi gjer framover, bør ein vurdere om retningslinjene fungerer i samsvar med intensjonen. Retningslinjene har, som sagt, fått verke berre i vel eitt år, og det er behov for noko meir erfaring før vi gjennomfører ei evaluering.

På grunnlag av dei vurderingane eg har gjort greie for, har eit breitt fleirtal i finanskomiteen gått inn for at Stortinget ikkje skal slutte seg til forslaget frå dei to representantane frå Framstegspartiet.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [10:24:38]: I Stortinget er det særleg ett fenomen jeg har festet meg ved, nemlig de øvrige partienes evne til å stemme mot noe de sier de er for, og for noe de sier de er mot.

På kun få måneder har vi hatt mange eksempler. Fremskrittspartiet foreslo en tilleggsbevilgning på 1 000 kr til sosialhjelpsmottagere i julen. Flere partier uttrykte sympati for forslaget, men at de likevel ville stemme imot. Fremskrittspartiet gikk imot å endre navnet på Statens petroleumsfond til Statens pensjonsfond – Utland, når fondet ikke skulle ha noe med pensjoner å gjøre. Flere partier delte vår skepsis, men stemte allikevel for. Fremskrittspartiet foreslo å kutte kontakten og pengestøtten til terroristorganisasjonen Hamas inntil de la ned våpnene og aksepterte Israels rett til å eksistere. Representanter fra flere partier delte Fremskrittspartiets syn, men stemte allikevel mot vårt forslag.

Fremskrittspartiet gikk mot økning av matmomsen. Flere partier delte vårt syn, men stemte allikevel for en økning i matmomsen. Fremskrittspartiet foreslo å øke avskrivningssatsene for maskinparken i næringslivet. Flere partier sa de delte vårt syn, men stemte allikevel imot. Slik kunne jeg ha fortsatt.

I dag behandler vi en tilsvarende sak. Fremskrittspartiet foreslår å revidere retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland, rett og slett fordi de urettmessig rammer noen av verdens ledende teknologibedrifter hos våre nærmeste allierte, bedrifter som driver seriøst, i tett samarbeid med sine myndigheter, og som samtidig er blant norske teknologibedrifters fremste samarbeidspartnere. Ikke nok med det, gjeldende bedrifter er også hovedleverandør av materiell til det norske forsvaret, og bidrar til å trygge forsvaret av Norge og til å beskytte norske soldater på utenlandsoppdrag.

La det være helt klart: Fremskrittspartiet er tilhenger av å ha etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond, noe som også kommer tydelig fram av forslaget som behandles her i dag. Vi ønsker ikke at Pensjonsfondet skal bidra til uetiske handlinger eller unnlater, som f.eks. krenkelsers av grunnleggende humanitære prinsipper, grove krenkelsers av menneskerettighetene, grov korrupsjon eller alvorlige miljøødeleggelser.

Det vi debatterer her i dag, er imidlertid hvorvidt våpenproduksjon som foregår innenfor rammen av internasjonale avtaler, skal vurderes som brudd på grunnleggende humanitære prinsipper, og mer konkret hvorvidt begrepet «normal anvendelse» i det hele tatt er relevant når man snakker om atomvåpen.

I internasjonal sikkerhetspolitikk er det allmenn aksept for at atomvåpen er «weapons of last resort», og at ingen militær doktrine åpner for «normal anvendelse» av slike våpen. At Norge under den kalde krigen opprettholdt sin sikkerhet gjennom NATOs atomparaply og konseptet

gjensidig utslettelse, setter jo også Norges etiske motstand mot slike våpen i dag i et underlig lys.

Videre bør det legges til at ingen av dagens produsenter av atomvåpen gjør dette som et ledd i en vedtatt forretningsstrategi, men at slik produksjon pålegges de involverte bedrifter av landets styresmakter – dette fordi besittelse av slike våpen inngår i de respektive landenes forsvarsstrategi. Så ved å stemple bedrifter som Lockheed Martin, Northrop Grumman, Thales eller British Aerospace som uetiske, setter man i realiteten det samme uetiske stempel på myndighetene i USA, Frankrike og Storbritannia. Men det er kanskje noe av intensjonen med tolkningen av retningslinjene?

La oss se litt på sakens kjerne. Ovennevnte bedrifter og andre produsenter angivelig komponenter eller delsystemer for å opprettholde våre alliertes muligheter til å produsere og vedlikeholde atomvåpen. Dette er oppdrag som de nevnte bedrifter har fått fra sine respektive myndigheter, og som sikrer at atomvåpenbalansen opprettholdes i tråd med ikke-spredningsavtalen for atomvåpenteknologi.

Vedtaket som flertallet fatter her i dag, sier klart at Norge ikke ønsker å bidra til denne prosessen, og at våre oljepenger ikke skal tilsmusses av slik produksjon. Sagt på en annen måte: Norge føler ikke noe ansvar for at denne teknologien skal gjøres så god og sikker som overhodet mulig.

Vi kan prise oss lykkelig over at Norges finansielle betydning er minimal i disse spørsmålene, og at våre allierte har militære doktriner hvor den internasjonale sikkerhetsbalansen ikke gjøres avhengig av et lite lands forvirrede og snevre etikkforståelse. Men Norges holdning går selvfølgelig ikke upåaktet hen i London, Paris eller Washington – eller i NATO-hovedkvarteret i Brussel, for den saks skyld. Spørsmålet som stilles der, er selvfølgelig hvorvidt Norges alenegang i disse spørsmålene er et signal om mindre lojalitet og samhold, eller om det kun er et utslag av sedvanlig dobbeltmoral og dobbeltkommunikasjon.

Det er jo bemerkelsesverdig at Norge gjennom hele den kalde krigen lojalt sluttet opp om NATOs atomvåpnedoktriner, noe som de aller fleste historikere og militære analytikere mener bidrog til kommunismens fall, men at Norges myndigheter i dag definerer produsentene av de samme atomvåpnene som uetiske.

Det er faktisk ikke slik, som saksordfører antydet, at det ikke vil bli særlig mange flere bedrifter som vil bli rammet, nettopp fordi det innenfor forsvarsindustrien er krysseierskap, det er en rekke underleverandører, og det er flere hundre bedrifter som bidrar på en eller annen måte til atomvåpenproduksjon. Det er helt åpenbart innenfor alle deler av forsvarsindustrien. Når det hevdes fra Finansdepartementet og saksordfører at det ikke vil bli særlig flere, er det fordi man ikke er villig til å lete eller ikke ønsker å lete. Man kan finne langt flere bedrifter som bidrar til dette, men jeg håper man slutter å lete, og at man nøyer seg med de 16 som foreløpig er tatt ut.

Så tilbake til utgangspunktet. Også i forkant av Stortingets behandling av denne saken har Fremskrittspartiet mottatt signaler om at representanter og andre partier de-

ler vårt syn. Allikevel går partiene i tur og orden opp på talerstolen – jeg vet ikke om det kommer flere i dag – og er mot forslaget, og taler imot å foreta den høyst nødvendige revideringen. Mot et slikt bakteppe er det ikke til å forundres over at politikerforakten i samfunnet øker, at svært mange føler at politisk engasjement er fåfengt, og at de uansett ikke blir hørt i den politiske prosessen. Fremskrittspartiet vil imidlertid fortsette å tale nettopp deres sak.

Jeg tar med dette opp Fremskrittspartiets forslag, slik det framkommer i innstillingen.

Presidenten: Representanten Christian Tybring-Gjedde har tatt opp det forslaget han refererte til.

Svein Flåtten (H) [10:31:25]: Høyre står sammen med flertallet i innstillingen. Siste taler gjorde et nummer av at mange partier mener noe, men går inn for noe annet når sakene behandles i Stortinget. Når det gjelder denne saken, tror jeg man skal se litt på historien. De etiske retningslinjene er godt og vel et år gamle. Det er kompliserte retningslinjer og en komplisert praksis. Det var et enstemmig storting som den gangen gikk inn for dette. Jeg tror det må være riktig å si at det å se på dette i et litt lengre tidsperspektiv enn bare ett år, vil være det riktige.

I tillegg er det også slik at det uavhengige Etikkrådet for Pensjonsfondet – Utland, og jeg legger vekt på det uavhengige, når som helst kan revidere de utelukkelse som finnes.

Jeg synes at saksordføreren gav gode argumenter for at det som er flertallets hovedmerknad her, nemlig at man trenger mer erfaring før man evaluerer, er det viktige. Men det aller viktigste er kanskje at ved å gå tilbake på det Stortinget sa i et enstemmig vedtak om grunnleggende humanitære prinsipper, vil man kanskje spre usikkerhet om hvorvidt det er de prinsippene som skal følge oss i vurderingene av disse sakene.

Ulf Leirstein (FrP) [10:33:39]: Det er godt at saksordføreren presiserte at man ved den måten man håndterer dette på, ikke karakteriserer disse landene som uetiske. Det sa fungerende saksordfører. Faren er vel at det kan bli oppfattet slik i de landene hvor en del av disse bedriftene er lokalisert og hører hjemme, men det gjenstår for så vidt å se.

Nå er det slik i denne innstillingen fra finanskomiteen, at flertallet på mange måter ikke diskuterer de problemstillingene som undertegnede og representanten Tybring-Gjedde har kommet med. Man velger på mange måter utelukkende å vise til det som er konklusjonen, også fra finansministerens side, om at fordi disse retningslinjene kun har vart i litt over et år, bør man avvente noe lenger tid før man tar en evaluering. Det er noe pussig at man skal avvente en evaluering når det er et faktum at stort sett alle de største forsvarsprodusentene er ekskluderte i forhold til de retningslinjene som gjelder. Jeg savner også en argumentasjon i komiteens innstilling om hvorfor man ikke ønsker å gå inn i debatten.

Grunnen til at jeg tok ordet var primært det som er avslutningen i brevet som er stilet til komiteen fra statsråden, hvor man bruker som argument:

«Det er naturlig å evaluere retningslinjene etter at de har fått virke en tid. Basert på de erfaringer vi vinner fremover, bør man vurdere om retningslinjene fungerer i tråd med intensjonen. Retningslinjene har imidlertid vært i kraft i bare vel ett år og det er behov for noe mer erfaring før vi gjennomfører en slik evaluering.»

Nå er det slik at statsråden er til stede i salen, og jeg tror også statsråden har tegnet seg på talerlisten. Det kunne vært greit for Stortinget å få en avklaring om når man ser for seg en slik evaluering – hvor lang tid man vil avvente før man får en avklaring og en ordentlig diskusjon rundt de spørsmålene vi som forslagsstillere reiser i dokumentet. Jeg håper statsråden kan komme inn på det i løpet av debatten.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:36:05]: Jeg vil slutte meg til innlegget fra representanten Sandal, som jeg skjønner er fungerende saksordfører i denne saken. Jeg har i grunnen ikke så mye å tilføye, men etter representanten Tybring-Gjeddes innlegg har jeg i hvert fall noen merknader til *det*.

Da de etiske retningslinjene skulle innføres, var alle klar over de vanskelige avveiningene som man ville kunne bli nødt til å foreta i forhold til hvilke selskaper man kunne eller burde investere i eller ikke. Det er ikke noe nytt. Det er heller ikke slik, som man nesten fikk inntrykk av når man hørte representanten Tybring-Gjedde, at man hadde en forpliktelse til å investere i selskap x eller y. Hvis man ser på hele investeringsstrategien for Pensjonsfondet, er den basert på at man har noen kriterier, bl.a. at man skal være relativt varsom med å investere – skal vi si – aggressivt. Det er fullt mulig å ha et regelsett for et pensjonsfond som skal investere, uten at det dermed er en fordommelse – og nå viser jeg til representanten Tybring-Gjedde – av de lands myndigheter hvor det finnes selskaper man velger ikke å investere i. Jeg vil be representanten Tybring-Gjedde om å belegge den påstand han kom med, at man i Roma, London, Paris, Washington og Brussel ser ned på Norge på grunn av de etiske retningslinjene vi har i forhold til investeringer knyttet til Pensjonsfondet.

Avslutningsvis: Det er jo velkjent taktikk når man er uenig med flertallet, at man ofte sier at flertallets opptreden medfører økt politikerforakt. Jeg er vel av den mening at det som fremmer politikerforakt, er at politiske motstandere altfor ofte tar det ordet i bruk når man egentlig er reelt uenig.

Statsråd Kristin Halvorsen [10:39:06]: Jeg har merket meg at alle partier bortsett fra forslagsstillernes parti, Fremskrittspartiet, ønsker å komme tilbake til de problemstillingene som reises i dette Dokument nr. 8-forslaget, når Stortinget skal gjennomgå erfaringene med de etiske retningslinjene. Representanten Leirstein spurte meg om når det kan bli. Det er riktig at disse retningslinjene har fungert siden november 2004. Vi trenger tid for å få dokumentert erfaringer med det. Stortinget har tidligere

antydningssvis sagt at tre års virketid vil det være et passende tidsrom, og det er mitt utgangspunkt.

Komiteen går ikke inn i den reelle debatten rundt det forslaget som Fremskrittspartiet har fremmet, og jeg skal ikke dra flertallet i Stortinget lenger enn å si at det er nettopp det man ikke gjør. Men jeg har lyst til å legge til noen argumenter for hvorfor disse retningslinjene er utarbeidet slik, og hvorfor man kommer opp i noen dilemmaer når man har etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond – Utland.

For det første er den problemstillingen som forslagsstillerne tar opp, nøye gjennomgått i Graver-utvalgets innstilling. Graver-utvalgets innstilling ligger altså til grunn for de retningslinjene som Stortinget i ettertid vedtok. Og de er nøye på at man selvsagt kan komme i noen dilemmaer ved at man har sterkere etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond – Utland enn det som f.eks. gjelder for statens innkjøp, slik også representanten Syversen var innom.

For det andre har vi som eiere en suveren myndighet over hvilke selskaper og hvilken produksjon vi ønsker å investere i, og hva slags selskaper vi ønsker at vi skal få overskudd fra inn i vårt pensjonsfond. I mange andre situasjoner, f.eks. når det gjelder offentlige anbud og innkjøp, har man ikke samme type frihet. Dermed kan man komme nettopp i den situasjon at vi har strengere etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond – Utland enn det vi har for en del offentlige innkjøp. Det er riktig. Regjeringen mener at det er riktig og viktig at vi bruker det oljefondet som nå er på 1 400 milliarder norske kroner, og som i løpet av dette året blir verdens største pensjonsfond, til å sette noen etiske standarder, selv om vi ikke i alle andre sammenhenger klarer å følge akkurat samme standard.

Det som har skjedd i forbindelse med forvaltningen av Statens pensjonsfond – Utland, vekker internasjonal oppmerksomhet. Vi har nå trukket oss ut av til sammen 16 selskaper, som enten produserte klasebomber, landminer eller komponenter til atomvåpen. Det er helt i tråd med retningslinjene, som sier at «våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper», skal utelukkes fra investeringsporteføljen til Statens pensjonsfond – Utland. Alle som har den minste kjennskap til f.eks. Hiroshima – jeg har selv vært der og sett minnesmerkene og museet og hvilke lidelser bruk av atomvåpen har påført mennesker – må si at det er våpen som «ved sin normale anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper».

Det var også veldig klart i forbindelse med diskusjonen rundt de etiske retningslinjene at kjernevåpen, klasevåpen og bio- og kjemiske våpen er blant de våpnene som vi mener «ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper», så det kan ikke komme som noen overraskelse for noen.

Jeg er stolt av de etiske retningslinjene som vi har for det norske pensjonsfondet. Dette er etiske retningslinjer som følges av mange andre pensjonsfond, og som det er stor internasjonal oppmerksomhet rundt. Jeg tror at kanskje halvparten av de henvendelsene jeg som finansminister får fra utenlandske medier, nettopp dreier seg om hvor-

dan vi forvalter vårt oljefond og diskusjonen rundt de etiske retningslinjene. Da må vi regne med at vi innimellom stilles overfor noen paradokser, for slik er etikken. Det er ikke et regnestykke der vi kan sette to streker under svaret, men mitt utgangspunkt for å gjennomgå erfaringene med de etiske retningslinjene er jo å forbedre dem og ha et høyere ambisjonsnivå.

Og så synes jeg jo det er stimulerende for den offentlige debatten at Fremskrittspartiet ønsker å gå motsatt vei. Fremskrittspartiet var også, sammen med alle andre partier i Stortinget, enig i at vi skulle ha etiske retningslinjer, og de kan ikke ha vært ukjente med hvilke dilemmaer vi kan komme opp i. Mens Fremskrittspartiet nå ønsker å gå motsatt vei og revurdere alle uttrekk – jeg regner med at det betyr at vi igjen skal investere i klasebomber, landminer og bedrifter som produserer komponenter til atomvåpen – mener jeg at vi heller skal gå den andre veien, nemlig se på hvordan kan vi utvikle det etiske regelverket til å ta nye skritt framover.

Jeg er overrasket over den vendingen Fremskrittspartiet her har tatt. Vi har en unik mulighet, og vi har et veldig stort ansvar med tanke på størelsen på det norske pensjonsfondet for å være med og sette standarder og oppmuntre til produksjon av det vi ønsker at verden skal ha mer av, men samtidig må vi trekke oss ut av selskaper som vi mener driver med uetisk produksjon, fordi våre framtidige pensjoner ikke skal baseres på produksjon av verken klasebomber, landminer eller atomvåpen.

Heikki Holmås (SV) [10:45:06]: SV tilhører flertallet i komiteen som har behandlet dette forslaget og avvist behandlingen av det nå. For egen regning vil jeg også tillegge noen momenter.

Jeg har hatt den, skal man si, blandede glede å høre representanten Christian Tybring-Gjedde argumentere hardt for hvorfor det er viktig at det norske folk skal tjene penger på atomvåpenproduksjon. Det er en grunn til at det finnes en ikke-spredningsavtale, det er ikke tilfeldig, og det er fordi vi har sett den måten atombomben har virket på i verden. Den har hatt helt umenneskelige konsekvenser i generasjoner etter generasjoner. Dette er en type våpen som vi altså ikke er interessert i skal brukes. Vi har prøvd å gjøre en jobb internasjonalt og bidra på den måten vi kan for å sørge for at man heller gikk i motsatt retning. Istedenfor å bidra til produksjon og utvikling av nye typer teknologi innenfor atomvåpen, skulle vi gjøre det motsatte, nemlig arbeide for videre nedrustning.

Da er det ganske spesielt at Fremskrittspartiet, som var det eneste partiet her på Stortinget som var villig til å gå til krig mot et land som angivelig utviklet denne type våpen – altså Irak – fordi man var så oppsatt på å hindre utbredelsen av dette våpenet, nå er interessert i at det norske folk istedenfor skal investere pengene sine i produksjon av dette.

Verden ser på utbredelsen av masseødeleggelsesvåpen som et destabiliserende element i dag. Vi bør jobbe for å understøtte de prosesser som finnes i verden for å stoppe produksjonen av atomvåpen og masseødeleggelsesvåpen.

Dette er også et arbeid som er videreført gjennom vårt arbeid mot klasebomber og landminer internasjonalt.

Jeg mener at denne debatten er en debatt som det norske folk har godt av å høre mer av i årene som kommer. Hvis det er slik at Fremskrittspartiet vil arbeide for at norske folks penger skal brukes til investering i klasebomber, landminer og atomvåpen, ser jeg fram til denne debatten videre i årene som kommer.

Christian Tybring-Gjedde (FrP) [10:47:49]: Her var det mye man kunne kommentere. Jeg må ærlig innrømme at det er mye uvitenhet i denne sal om disse spørsmålene. Jeg beklager å måtte si det.

Først til statsråden som snakker om landminer og klasebomber. Det er altså ikke det vi diskuterer i dag, vi diskuterer atomvåpen. Landminer og klasebomber er bl.a. forbudt gjennom Ottawa-konvensjonen og andre konvensjoner, slik at det er internasjonalt anerkjent at man skal bekjempe landminer og klasebomber. Det er altså ikke noen diskusjon rundt det, vi diskuterer atomvåpen.

Til representanten Holmås: Innenfor ikke-spredningsavtalen er det akseptert at de atomvåpenmaktene som har atomvåpen i dag, har det, men vi skal hindre at det skal spres videre til Irak, Iran, Nord-Korea osv. Det gjelder altså ikke Kina, det gjelder ikke Israel, det gjelder ikke USA, det gjelder ikke Storbritannia, det gjelder ikke Frankrike, osv. Dette er hva ikke-spredningsavtalen om atomvåpenteknologi går ut på. Nå sier vi at vi ikke skal bidra til å opprettholde atomvåpenteknologien i de landene som de internasjonale avtalene sikrer.

Så til representanten Syversen, som mente at alle var klar over dette da vi vedtok disse etiske retningslinjene. Ja, vi var klar over hva teksten i de etiske retningslinjene sa, men vi visste faktisk ikke tolkningen av dem. Konsekvensen av tolkningen har blitt at 16 av ledende forsvarsbedrifter og faktisk også sivile luftfartsbedrifter nå er ekskludert. Det er konsekvensen av det. Det vet vi i dag. Dette er altså bedrifter som er sine lands stoltheter. Lockheed Martin, med mange hundre tusen ansatte i USA, er USAs ledende teknologibedrift. Det samme er tilfellet for Thales i Frankrike, og det samme er tilfellet med British Aerospace i Storbritannia. Vi sier nå at disse driver med uetisk produksjon. Det er ikke slik at de sitter i styrerommene og bestemmer at i dag tror jeg vi skal satse på atomvåpen. Det er jo ikke slik at det sitter noen menn inne i et mørkt styrerom og sier: Ja, vi satser på atomvåpen nå, for der er det mye penger å tjene. De er pålagt av landenes myndigheter å produsere atomvåpen og komponenter til atomvåpen. De kan altså ikke si nei. Selv om de hadde ønsket å gå ut av det, kan de ikke gå ut av det. Derfor sier jeg og Fremskrittspartiet også at beslutninger som fattes av landenes myndigheter, er uetiske. Selvfølgelig gjør man dette når bedriftene ikke har mulighet til å si nei til å produsere. Dette til representanten Syversen.

Og så er det interessant at den franske bedriften Thales er ekskludert – Thales, som også har en bedrift i Norge, på Økern i Oslo, med 200 ansatte. De produserer høyteknologi, bidrar til norsk næringsliv og bidrar til skatteinntekter til den norske stat. Samtidig som vi ønsker dem vel-

kommen og kjøper en masse våpen fra dem, sier vi likevel at bedriften produserer uetisk. Det synes jeg er uetisk.

Hans Olav Syversen (KrF) [10:51:12]: Vi får jo ta til etterretning at Fremskrittspartiet ikke var klar over de motsetninger som kunne ligge i de retningslinjene et enstemmig storting vedtok, men også representanten Tybring-Gjedde må være klar over at Graver-utvalget var inne på akkurat de etiske dilemmaer som dette representerer. Jeg siterer fra den rapporten, slik den er gjengitt i vedlegg til innstillingen:

« (...) kravet om å opptre likt på alle statens virkeområder ikke bør være til hinder for at man skal kunne ha etiske retningslinjer for Pensjonsfondet – Utland.»

Jeg tror ikke det skal så veldig mye fantasi til for å skjønne at f.eks. investering i selskaper som driver med våpenindustri, ville komme inn under akkurat det nevnte sitatet. Men det er så.

Jeg er mer opptatt av de, vil jeg si, positive signaler som finansministeren gav. Hun gav uttrykk for at hun ønsket å videreutvikle de etiske retningslinjene for fondet. Og i det skal finansministeren vite at hun har Kristelig Folkepartis fulle støtte.

Heikki Holmås (SV) [10:52:34]: Jeg tar ordet fordi jeg hadde forventet et litt klarere svar da Christian Tybring-Gjedde tok ordet i sted. Det er altså slik at vi internasjonalt engasjerer oss for å begrense bruken og avaktualisere bruken av atomvåpen. Men det er også slik at noen av de bedriftene som Fremskrittspartiet trekker fram, er involvert i prosjekter og programmer for å utvikle mindre taktiske atomvåpen nettopp for å aktualisere bruken av denne type stridsmidler i konvensjonelle kriger, bl.a. gjennom utvikling av en type BunkerBuster og den type ting.

Vi forvalter det norske folks store oljefond, Pensjonsfondet, og vi er jo i den posisjon at vi kan velge hva vi skal investere disse pengene i. Da sier vi fra flertallets side at vi ikke ønsker å tjene penger på utvikling og aktualisering av bruken av atomvåpen og videreutvikling av dette, for vi skal nedbygge atomindustrien, vi ønsker å nedbygge utbredelsen av atomvåpen. Mitt spørsmål til Fremskrittspartiet blir da: Er det altså slik at Fremskrittspartiet synes det er viktig at vi investerer penger i atomvåpenprosjekter og -programmer for fremtiden?

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 3. (Votering, se side 1607)

S a k n r . 4

Innstilling fra næringskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg om at Investeringsfondet for Nordvest-Russland flyttes og legges til Kirkenes (Innst. S. nr. 80 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:8 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra næringskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden blir begrenset til 40 minutter,

og at den blir fordelt med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte på inntil tre replikker etter statsrådets innlegg innenfor den fordelte taletid.

Videre blir det foreslått at de som tegner seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [10:55:24] (ordfører for saka): Denne saka handlar om lokalisering og organisering av to ulike fond. Det eine er Investeringsfondet for Nordvest-Russland, og det andre er Investeringsfondet for Aust-Europa.

Desse fonda har følgjande oppgåver og mål: Investeringsfondet for Nordvest-Russland blei oppretta i 1996, som ei følgje av dei omstillingane som da var i næringslivet i Sør-Varanger kommune. Det andre, Investeringsfondet for Aust-Europa, blei oppretta i 1997. Fondet skulle opphavleg dekkje behovet for statleg medverknad i investeringar i store delar av Russland og Sentral- og Aust-Europa.

Når det gjeld administreringa av desse fonda, blir dei i dag administrerte frå hovudkontoret til Innovasjon Noreg i Oslo, og slik har det vore sidan fonda blei etablerte.

Sjølvsagt er det relevant å reise spørsmål om dette er ein fornuftig måte å organisere og administrere desse fonda på, slik forslagsstillarane gjer. Eg vil peike på at forslaget frå representantane Fredriksen og Korsberg er todelt. For det første ber dei Regjeringa leggje forvaltninga av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes, og for det andre ønskjer dei å fordele 75 pst. av Investeringsfondet for Aust-Europa til investeringsfondet og tilskotsfondet for Nordvest-Russland.

Når det gjeld Investeringsfondet for Nordvest-Russland, er det viktig å vere merksam på at Innovasjon Noreg samarbeider tett med sitt distriktskontor i Nord-Noreg og vil styrkje administrasjonen i Finnmark med ei ny stilling. I tillegg vil det bli oppretta ei ny stilling ved generalkonsulatet i Murmansk, som Utanriksdepartementet skal finansiere. Denne stillinga skal ha som ei av sine oppgåver å gje finansiell rådgjeving til norske bedrifter som ønskjer etablering i Nordvest-Russland. Med andre ord vil stillinga gå inn som ein del av Innovasjon Noreg sitt uteapparat. Det betyr at det meste av saksbehandlinga blir gjort der oppe lokalt, samtidig som administrasjonen i Kirkenes da kan trekkje vekslar på den kompetansen som finst i Innovasjon Noreg. Med andre ord: Me får ein stor og brei kompetanse sentralt, pluss at det praktiske saksarbeidet vil bli gjort lokalt.

Eg for min del er ikkje i tvil om at næringslivet er best tent med ei slik organisering. Eg synest det er ein litt forunderleg argumentasjon frå forslagsstillarane i Framstegspartiet. Dei viser til eit møte mellom Framstegspartiet sin fraksjon og næringslivet den 13. januar i år, brukar media som sanningsvitne i saka og viser til oppslag i både avisa Finnmarken og Sør-Varanger Avis. Eg synest det er ein litt underleg bruk av kjeldematerialet. Det er ikkje vår måte å

arbeide fram saker på. Me held oss til statsråden som den einaste parten som komiteen kjenner.

Min påstand er at dagens organisering, med dei endringane som er varsla sette i verk, vil vere ei effektiv og god administrering av fonda også i framtida.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:00:18]: Vi er klar over at vi har fått til noe gjennom dette forslaget, og det er helt riktig at det vil bli opprettet en stilling gjennom Innovasjon Norge i Murmansk og en i Sør-Varanger kommune knyttet opp mot Barentssekretariatet.

Men, som sagt tidligere, dette fondet ble etablert i 1996 for å ivareta og styrke Sør-Varanger som et nasjonalt brohode overfor Nordvest-Russland. Fondet er blitt styrt og forvaltet gjennom Næringsdepartementet, og derigjennom av Innovasjon Norge. Dessverre har dette fondet omtrent ikke vært i bruk på snart ti år. Fondets størrelse, som en gang var på 150 mill. kr, er i dag på 180 mill. kr. I tillegg er det snakk om et mindre tilskuddsfond som var på 30 mill. kr, hvor det i dag står 8,8 mill. kr tilbake. Så hvis man med styrke hevder at forvaltningen fra Oslo har vært en suksess for å styrke Sør-Varanger kommune som et nasjonalt brohode med hensyn til en satsing på Nordvest-Russland, når vi vet at fondet har vært tatt i bruk kun en håndfull ganger, blir det på mange måter litt meningsløst.

Geografi er mangt, og geografi er til enhver tid avhengig av eget ståsted. Det er klart – og det er heller ikke noe rart – at med utgangspunkt i Oslo var det naturlig at det tidligere var Baltikum og St. Petersburg som var et viktig satsingsområde. For København er Nordvest-Russland nettopp Baltikum og St. Petersburg, og det er det også på mange måter for Stockholm. Men for et forholdsvis kapitalfattig næringsliv i Nord-Norge er faktisk Nordvest-Russland et helt annet definert område. Det er Murmansk, Arkhangelsk oblast, det er republikken Karelen, og det er det autonome området Nenets som i første omgang er vår tenkning knyttet opp mot Nordvest-Russland.

Stortingets vedtak fra den gang var altså å styrke Sør-Varanger som et definert nasjonalt brohode og satsingsområde overfor Nordvest-Russland. Alle ser at dette ikke har blitt fulgt opp. Og da blir spørsmålet: Hvordan skal vi forandre dette i praksis slik at det fungerer bedre enn det har gjort?

Den beste modellen er faktisk, etter Fremskrittspartiets syn, etter næringslivet i Finnmarks syn, etter Troms- og Finnmark Handelskammers syn, og ifølge alt som kan krysse og gå av både næringsmessige og politiske interesser både i Finnmark og i Sør-Varanger kommune, å flytte hele forvaltningen av fondet dit hvor ringvirkningene vil bli størst, og til det området som har størst kompetanse og forståelse når det gjelder Nordvest-Russland, nemlig det området som utenriksminister Gahr Støre har oppnevnt, utnevnt og erklært som nasjonalt brohode overfor Nordvest-Russland: Sør-Varanger og Kirkenes.

I en tid hvor Regjeringen retorisk mener at nordområdesatsingen er den viktigste nasjonale satsing, følger en altså ikke opp med praktisk politikk. Hvis olje- og gassmulighetene i Barentshavet på begge sider av grensen og all annen satsing overfor Nordvest-Russland ikke er gode

nok grunner til å flytte forvaltningen av fondet fra Oslo til Kirkenes, blir dette utrolig pinglete av Regjeringen. Det at Regjeringen ønsker satsing på nordområdene, blir på mange måter en hul retorisk greie som snart ingen lenger ønsker å låne øre til. Lokalt støtter alle flytting av dette.

I Soria Moria-erklæringen sier Regjeringen:

«Regjeringen tar utgangspunkt i at folkestyret innebærer et styresett med innflytelse for de mange og spredning av makt, kapital og eiendom. Et levende og desentralisert demokrati...»

Videre sier de:

«Lokalisering av statlige, regionale og kommunale arbeidsplasser bør brukes aktivt for å tilføre lokalsamfunn og regioner nye utviklingsressurser i form av arbeidsplasser, kompetanse og større fagmiljø.»

Blir dette fulgt opp her? Jeg kan ikke se at det blir fulgt opp, tvert imot ligger makten der den har ligget – i Oslo.

Jeg tar herved opp forslaget fra Fremskrittspartiet og mindretallet om å legge forvaltningen av fondet for Nordvest-Russland til Kirkenes.

Presidenten: Representanten Jan-Henrik Fredriksen har tatt opp det forslag han refererte til.

Ivar Kristiansen (H) [11:06:13]: Det er en ganske interessant sak vi har til behandling i dag. Den illustrerer på mange måter at verden er i kontinuerlig endring. Jeg tror også det er i det lyset vi må se dette forslaget som er fremmet av Fremskrittspartiet, og som på mange måter har mye positivt for seg. Jeg tror at hele Stortinget vil stå seg på å se forvaltningen av alle disse fondene i et nytt lys, at fondet for Nordvest-Russland i sin tid, i 1996, ble etablert som følge av de problemene som da var i Sør-Varanger-regionen, og at de problemene man da hadde, med en ensidig bedrift, ikke eksisterer lenger. På samme måte må man se på Øst-Europa-fondet, som ble etablert året etter, i et helt annet lys.

I dag er selvfølgelig de fleste landene i Sentral- og Øst-Europa medlemmer i Det europeiske fellesskap. Både derigjennom og gjennom EØS-avtalen er det solide muligheter for gjensidig norsk og sentral- og østeuropeisk samarbeid gjennom de store fond som eksisterer på den siden. Jeg tror det på mange måter vil være et behov for en ny gjennomgang av hvordan man har disse fondene operative, og jeg tror tiden er inne til at departementet nå foretar en slik gjennomgang, også sett i lys av den svært positive oppfølging som den nye regjeringen har av fjorårets fremlagte nordområdemelding. Derfor tar jeg opp de to forslagene som Kristelig Folkeparti, Venstre og Høyre har fremmet i saken.

Men sett ut fra det som jeg tror er hele Stortingets vilje når det gjelder å utvikle nordområdene og ikke minst Sør-Varanger-regionen, vil det ikke være helt avgjørende om fire stillinger flyttes fra Oslo til Kirkenes. Det er ikke det som vil bestemme om det blir suksess eller fiasko for utviklingen i nordområdene. Men Innovasjon Norge har sine avdelingskontorer spredt rundt i landet, nettopp for å ha nærhet og for å bygge opp kompetanse med tanke på næringsutvikling. Og det behovet som i år 2006 faktisk er

mest nærliggende for nordområdene, er behovet for å utvikle samarbeidet Norge–Russland – og da snakker vi om Nordvest-Russland.

De tre partiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre ønsker primært ikke å få forslag nr. 1 nedstemt. Jeg vil spørre statsråden om han er villig til å foreta en gjennomgang og en vurdering av administrasjon og lokalisering av fondene, om han er enig i at det er behov for og mest fornuftig å se på dette i et nytt lys, også med bakgrunn i nordområdemeldingen og den forestående politiske behandlingen som Stortinget fortløpende skal ha av de sakene vi står foran, og om ikke det dermed også er mest fornuftig at forslag nr. 1, som er fremmet, blir oversendt uten realitetsbehandling.

Jeg er ganske overbevist om at Stortinget vil stå seg på å se på nettopp det å bygge opp kompetansen i Kirkenes–Sør-Varanger-regionen, som man har gjort de siste årene, nettopp på grunn av nærhet og de behov vi har for å utvikle denne regionen. Det er der kompetansen på mange måter ligger, og det er der adressen må være for å utvikle samarbeid og forhold i regionen. Det er i de områdene vi vil se at muligheten for å utvikle fiskerinæringen først og fremst ligger til rette, når det gjelder både utvikling og ikke minst forvaltning. Vi har de store olje- og gassplanene, som alle kjenner til, og vi har stort potensial innenfor skogbruksnæringen, innenfor reiseliv, bygg og anlegg og handel. Det finnes ikke begrensninger for hva slags muligheter som eksisterer.

Så det er min beskjedne utfordring til statsråden om han er villig til i løpet av året å foreta en gjennomgang av de fondene som ble etablert mer enn ti år tilbake i tid, og om statsråden er villig til å se saken også i dette lys.

På denne bakgrunn tar jeg altså opp de to forslagene, men vi har en åpning for at vi kan komme tilbake til forslag nr. 1 med anmodning om en eventuell oversendelse.

Presidenten: Representanten Ivar Kristiansen har tatt opp de forslag han refererte til.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [11:11:36]: Kristeleg Folkeparti kan ikkje støtta forslaget frå Framstegspartiet slik som det er fremja i dette dokumentet, men dokumentet har ein intensjon som det er rett å stoppa opp ved. Forslaget reiser ein debatt om korleis me kan styrkja næringsarbeidet i nordområda, og det reiser òg ein debatt om bruk av statlege arbeidsplassar for å gjera arbeidslivet i regionen meir robust og meir variert.

Kristeleg Folkeparti meiner det må vera sentralt i ei nordområdesatsing å lyfta fram utvikling av næringslivet. Det gjeld både å skapa nye arbeidsplassar med utgangspunkt i dei ressursane som landsdelen har, og å lokalisera bedrifter som kan gje kompetanse og støtte til innovasjonsarbeidet.

Det å auka nærleiken til Innovasjon Noreg i Finnmark er eit tiltak som kan auka kompetansen i regionen. I Kristeleg Folkeparti er me ikkje i tvil om at samarbeidet med Nordvest-Russland er viktig for Finnmark og for Nord-Noreg generelt. Dette gjeld både politisk og økonomisk. Kristeleg Folkeparti står derfor bak eit forslag som opnar

for å vurdere administrasjon og lokalisering av fondet for Nordvest-Russland. I motsetning til regjeringspartia ønskjer Kristeleg Folkeparti å greia ut ei lokalisering i Finnmark, for Kristeleg Folkeparti ønskjer primært utflytting av statlege arbeidsplassar frå Oslo til andre regionar i landet – me har vore med på dette tidlegare og meiner det framleis er eit stort utnytta potensial der.

Men Regjeringa har ingen slik vilje. Det må vera litt sårt for Senterpartiet å verta valsa ned på denne måten, for Senterpartiet var jo veldig tydeleg i valkampen og lovde utflytting av fleire tusen statlege arbeidsplassar.

Kristeleg Folkeparti meiner det er ønskeleg å utvikla Kirkenes vidare som eit knutepunkt i nærings samarbeidet med Nordvest-Russland. Kirkenes har i den siste tida fått fleire viktige funksjonar i dette samarbeidet, og det er viktig at Innovasjon Noreg etablerer seg med representasjon og fleire funksjonar i Kirkenes. Ei eventuell flytting av administrasjonen til Investeringsfondet for Nordvest-Russland vil kunna styrkja Kirkenes som knutepunkt for nærings samarbeidet med Nordvest-Russland.

Men Kristeleg Folkeparti meiner ikkje at det er nokon god idé å leggja ned Investeringsfondet for Aust-Europa og leggja det til Investeringsfondet til Nordvest-Russland. Me meiner at det framleis er trong for eit fond som kan hjelpa utviklinga i Russland og i Aust-Europa, der norske verksemdar kan vera med. Me treng derfor eit tiltak som gjer Noreg til samarbeidspartnar i denne regionen.

Eg vil kort summera opp Kristeleg Folkeparti sine synspunkt i debatten, og dei er: Kristeleg Folkeparti er ope for å vurdere ei lokalisering av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes, men dette må greiast ut nærmare. Kristeleg Folkeparti meiner at det bør flyttast statlege arbeidsplassar ut frå Oslo og til andre landsdelar. Vidare ønskjer me å gjera næringsutvikling til ein meir sentral del av nordområdepolitikken, og me vil gjera Kirkenes til eit knutepunkt for nærings samarbeidet med Nordvest-Russland. I tillegg vil Kristeleg Folkeparti halda på Investeringsfondet for Aust-Europa som ein reiskap for samarbeid i heile regionen.

Lars Peder Brekk (Sp) [11:15:51] (komiteens leder): Jeg vil komme inn på innlegget fra representanten Danielsen*. Han påpekte at det er brukt lite penger av fondet, og at det derfor kan hevdes at det ikke har fylt oppgaven. Det å måle om et fond, som vi her snakker om, har fylt oppgaven etter omfanget av bruk av penger, er etter min mening en litt for enkel tilnærming. Den viktigste årsaken til at det i Investeringsfondet for Nordvest-Russland har vært gjort få investeringer, er antageligvis for liten tilgang på gode prosjekter med mulighet for å lykkes. Vi må være klar over at når det gjelder investeringsprosjekter i Russland, er risikoen i stor grad knyttet til bedriftenes gjennomføringsevne, hvor godt prosjektet er og uforutsigbarhet når det gjelder den politiske og økonomiske risiko i Russland. For at risikoen når det gjelder en slik egenkapitalordning skal være akseptabel, må det gjø-

* Riktig navn er Fredriksen, jf. Lars Peder Brekks senere korrigering, side 1583.

res seriøse vurderinger av prosjektene og bedriftenes mulighet til gjennomføring. Samspillet med – og krav fra – Innovasjon Norge i søknadsprosessen bidrar som oftest til å styrke prosjektenes gjennomføringsmuligheter. Vi vet at selv store bedrifter med lang erfaring fra internasjonal virksomhet har opplevd betydelige vanskeligheter i Russland. For små bedrifter, som det er mest av, og som ikke har de samme ressursene til å drive lobbying og tilfredsstillende krav i russisk forvaltning, kan terskelen faktisk bli for høy, og det er ikke fornuftig å gå inn med egenkapital i slike prosjekter. Derfor er det faktisk nødvendig å si nei til en del bedrifter. Jeg har innledningsvis lyst til å ta med det, fordi det er viktig for at vi skal forvalte offentlige midler fornuftig.

Når vi diskuterer denne saken, er det altså ikke bare snakk om en lokaliseringssak, men det er også en sak om hvordan vi forvalter offentlige midler. Jeg vil i den sammenhengen påpeke at det i flertallsinnstillingen er lagt vekt på at man skal sikre og videreutvikle Innovasjon Norges virkemiddelapparat, ikke fragmentere virkemiddelapparatet. Det å fragmentere virkemiddelapparatet, som forslaget fra Fremskrittspartiet ville ha innebåret, ville faktisk kunne ha svekket muligheten til å drive god forvaltning av offentlige midler, og jeg er ikke sikker på at det hadde bidratt til å bedre vårt arbeid mot Russland, som må være hovedmålsettingen.

Så til representanten Ivar Kristiansen. Jeg er enig i det han tar opp i sitt innlegg, at det er nødvendig å gjennomgå ulike ordninger, og jeg er også opptatt av at vi skal se med nye øyne på hvordan vi bruker de offentlige midlene og de offentlige virkemidlene. Jeg forventer også, som Ivar Kristiansen, at det er en del av departementets videre arbeid med både denne saken og andre saker.

Når det gjelder denne saken, som er tatt opp av Fremskrittspartiet, vil jeg, i likhet med representanten Oppbøen Hansen, sette noen spørsmålstegn ved måten Fremskrittspartiet har argumentert for og begrunnet en sak på.

Jeg synes det er ganske spesielt at en i innstillingen refererer til et møte som har vært i Kirkenes, samt til oppslag i Sør-Varanger Avis, og på det viset uberettiget prøver å skape en avstand mellom Næringsdepartementet og det ytre apparat, Innovasjon Norge. Det bør kreves en større grad av kontroll med informasjon før slikt skrives inn i dokumentet. Når en får den klare melding i saksframlegget – når det faktisk påstås – at det er uenighet mellom en statsråd og hans ytre apparat, er det en alvorlig påstand. Det hevdes bl.a. at en er forundret over at statsråden ikke lytter mer til fagmiljøet i eget departement slik at beslutningene kommer næringslivet til gode, som forslagsstillerne foreslår. Det sies også at det er oppsiktssvekkende at statsråden i brev av 2. desember til komiteen er negativ til flytting av fondet når Innovasjon Norge på møtet i Kirkenes hevder å være positiv. Dette må være basert på en misforståelse. Jeg håper det er en misforståelse – hvis ikke er det feilinformasjon, for det er hevdet klinkende klart fra Innovasjon Norges side, både av saksbehandleren og av andre senere, at de fullt ut stiller seg bak statsrådets anbefalinger overfor komiteen.

Statsråd Odd Eriksen [11:20:50]: Jeg konstaterer at det ikke er flertall i næringskomiteen for forslagene fremmet i Dokument nr. 8:8 fra representantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg.

Regjeringen ser på nordområdene som et strategisk viktig satsingsområde. Vi arbeider nå med en handlingsplan for å styrke samarbeidet med Russland, og med en helhetlig nordområdestrategi. Arbeidet ledes av utenriksministeren. De to dokumentene vil legge et grunnlag for vårt samarbeid med Russland og for Regjeringens nordområdepolitikk i årene framover. Innovasjon Norges investeringsfond for Nordvest-Russland og Investeringsfond for Øst-Europa inngår i dette arbeidet. Fondene er – og vil fortsatt være – viktige redskaper i vår satsing i nordområdene. Jeg mener at det i denne sammenheng er behov for økt tilstedeværelse i Kirkenes, men jeg ser ikke grunnlag for å flytte hele administrasjonen av Nordvest-Russland-fondet dit.

For å øke investeringsaktiviteten i Russland har Innovasjon Norge vedtatt å overføre en stilling fra hovedkontoret i Oslo til Kirkenes. Stillingen vil bli besatt av en person med relevant investeringskompetanse. Vedkommende skal informere om investeringsfondet, forhåndsvurdere forslag til investeringsprosjekter og hjelpe til i søknadsprosessen. Dette innebærer altså en reell overføring av oppgaver fra Oslo til Kirkenes. I tillegg vil Innovasjon Norges regionkontor i Vadsø trappe opp virksomheten rettet mot Nordvest-Russland.

Utenriksdepartementet skal opprette en stilling ved generalkonsulatet i Murmansk. Dette blir en del av Innovasjon Norges uteapparat, hvor én av oppgavene vil være å gi finansiell rådgivning for bedrifter som vil etablere seg i Nordvest-Russland.

Innovasjon Norge vil med dette ha tilstedeværelse både i Vadsø, Kirkenes og Murmansk. I tillegg har vi Innovasjon Norges regionkontorer i Troms og i Nordland. Alle kontorene vil være nært knyttet opp mot fagmiljøet i Oslo. Med dette har vi en effektiv regional administrasjon, som på bred basis kan ta hånd om bedrifter fra hele landet som vil satse i Nordvest-Russland.

Jeg mener at denne slagkraftige organisasjonen vil bli til fordel både for næringslivet i Nord-Norge og ellers i landet. Det åpner også for at bedrifter som er lokalisert et annet sted enn i nord, gjennom Innovasjon Norges distriktskontorer, får direkte kontakt med næringslivet i Nord-Norge og i Nordvest-Russland. Jeg minner også om at man utover dette kan trekke på hele Innovasjon Norges apparat i utlandet og den erfaringen vi har fra internasjonal næringsutvikling.

Representantene foreslår å overføre midler fra Investeringsfondet for Øst-Europa til Investeringsfondet for Nordvest-Russland og tilskuddsfondet. Dette vil i realiteten innebære en avvikling av Øst-Europa-fondet, fordi fondet da ikke vil ha frie midler av betydning som kan nyttes til nye investeringer.

Jeg anser det som svært viktig at Investeringsfondet for Øst-Europa opprettholdes som virkemiddel overfor de landene som ikke er medlemmer av det utvidede EU. En videreføring av fondet vil ha betydning for næringslivet

både i dette området og i Norge. Det er også klare synergier mellom de to fondene ettersom fondet for Øst-Europa kan investere i de deler av Russland som ikke dekkes av fondet for Nordvest-Russland.

Overføringen av en stilling fra Innovasjon Norges hovedkontor i Oslo til Kirkenes og opprettelsen av en stilling i Murmansk er en del av Regjeringens brede satsing på nordområdene. Dette arbeidet skal munne ut i en handlingsplan og en helhetlig strategi for nordområdene. Jeg har stor tro på at dette arbeidet vil bidra til økt næringsaktivitet og flere investeringer i disse områdene i tiden framover. Da vil det være uheldig å svekke de virkemidlene vi har for å følge opp politikken på dette området.

Så har det i debatten så langt kommet innspill fra representanten Kristiansen i forhold til forslag nr. 1, hvor man ber om en ny gjennomgang av fondene – bruken og lokaliseringen. Jeg synes den tilnærmingen, som flere representanter har hatt i debatten, har vært positiv, og jeg opplever det slik at alle har som mål å styrke næringslivet i nordområdene og relasjonene til Nordvest-Russland. Jeg vil derfor være positiv til en mulig ny gjennomgang av intensjonene i forslag nr. 1, dersom det vil være aktuelt.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:26:03]: Jeg synes for så vidt det var et interessant innlegg statsråden holdt, spesielt i og med at det ifølge denne regjeringen skal være en bred satsing på nordområdene. Foreløpig er det vel bare nedsatt et utvalg, og man har kommet med svært uklare signaler når det gjelder forvaltningen av Barentshavet. Det skal jeg la ligge i denne omgangen.

Jeg skal gå tilbake til slutten av forrige stortingsperiode. Da behandlet vi St.meld. nr. 30 for 2004-2005 Muligheter og utfordringer i nord, som den heter. Når jeg ser i Innst. S. nr. 264 for 2004-2005, står det følgende:

«Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet mener at investeringsfondet for Nordvest-Russland, et fond som forvaltes av Innovasjon Norge, bør regionaliseres og plasseres i Nord-Norge. Dette fondet vil være et av de viktigste bidrag til næringsutvikling i nord. Det må også foretas en ny gjennomgang av kriteriene for tildeling av midler gjennom dette fondet.»

Hvorfor er det slik at de som den gangen var opposisjonen, nå regjeringspartier, har skiftet mening i denne saken?

Presidenten: Presidenten vil gjøre oppmerksom på at de som skal svare på replikker, skal benytte talerstolen foran presidentplassen, og de som skal stille spørsmål, skal benytte den lengst unna presidentplassen.

Poenget er at når man er ferdig med sitt hovedinnlegg, går man fra talerstolen på venstre hånd her oppe, og ned til talerstolen foran presidentplassen – der statsråden nå befinner seg – og blir stående der til replikkordskiftet er over.

Statsråd Odd Eriksen [11:28:02]: Fra Regjeringens side er nordområdene utpekt som det viktigste strategis-

ke satsingsområdet. Det legges ned et betydelig arbeid for å styrke næringsaktiviteten i områdene, for å styrke samarbeidet med Nordvest-Russland og for å legge til rette for en positiv utvikling i hele området. Dette arbeidet ledes av utenriksministeren gjennom Regjeringens nordområdeutvalg. Det er nedsatt et ekspertutvalg som skal støtte opp under det viktige arbeidet som der skal gjøres.

Vi er godt i gang med å legge til rette for en utvikling av nordområdene som det nye strategisk viktige satsingsområdet. Det er mulig at representanten Korsberg har oppfattet at det er uklare signaler, og at det bare er nedsatt et utvalg. Det er et betydelig arbeid som legges ned for å få dette på plass. Vi har signalisert at de innspill som kommer i debatten, vil bli tillagt vekt i det videre arbeid med sikte på nettopp å gjøre dette enda bedre.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:29:15]: Det er så langt i denne debatten av flere talere lagt vekt på at det er en villet politikk å flytte statlige arbeidsplasser ut av mer sentrale strøk og til det man kan karakterisere som distrikter. Da bør det være arbeidsplasser som kan bidra til noe mer – ikke bare flytting av arbeidsplasser – altså arbeidsplasser som kan gi lokale synergier.

Jeg har forstått det slik at å flytte ut statlige arbeidsplasser er en del av denne regjeringens politikk. Da kunne det være interessant å få vite hvilke statlige arbeidsplasser statsråden mener bør kunne flyttes til Kirkenes og Finnmark.

Statsråd Odd Eriksen [11:30:06]: Denne saken handler ikke om hvorvidt vi skal flytte ut statlige arbeidsplasser eller ikke. Denne saken handler mest av alt om hvordan vi skal gjøre virkemiddelapparatet i stand til å innfri de forventningene vi har til politikken i nordområdene, og støtte opp under satsingen på nordområdene.

Det å legge til rette for et effektivt virkemiddelapparat i nord vil være viktig i denne sammenhengen. Derfor etablerer Innovasjon Norge en stilling ved kontoret i Kirkenes, og Utenriksdepartementet vil opprette en stilling ved kontoret i Murmansk nettopp for å støtte opp under en positiv næringsutvikling og relasjonene til Nordvest-Russland. Det er det denne saken dreier seg om, ikke i første rekke om det å flytte arbeidsplasser fra Oslo.

P e r O v e W i d t h hadde her overtatt presidentplassen.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:31:10]: Jeg er glad for sjansen til å stille det samme spørsmålet på nytt, siden statsråden overhodet ikke var i nærheten av å svare på det jeg spurte om.

Det jeg spurte om, var hvorfor Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet i slutten av forrige periode gikk inn for at Investeringsfondet for Nordvest-Russland skulle lokaliseres til Nord-Norge. Siden det den gang var meget viktig, lurer jeg på hvorfor Regjeringen og statsråden ikke gjennomfører det de mente da de var i opposisjon.

Statsråd Odd Eriksen [11:31:47]: Det som er aller viktigst i denne saken, er å legge til rette for en helhetlig gjennomgang og treffe de beslutningene som er nødvendige med sikte på å styrke arbeidet med næringsutvikling i nordområdene, styrke samarbeidet med Nordvest-Russland – styrke det helhetlige arbeidet i nordområdene. Det vil vi gjøre ved å etablere en stilling ved kontoret i Kirkenes, og ved at Utenriksdepartementet oppretter en ny stilling ved kontoret i Murmansk. Så vil vi i fortsettelsen av dette arbeidet vurdere hvorvidt det kan være aktuelt ytterligere å styrke tilstedeværelsen når det gjelder virkemiddelapparatet i dette området. Det vil vi eventuelt måtte komme tilbake til.

Presidenten: Replikordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:32:58]: Jeg synes vi for så vidt har hatt en interessant debatt her i dag, hvor flertallet argumenterer *mot* et forslag som de på mange måter også argumenterer *for*.

Hvis vi ser i innstillingen, er det en rekke motsigelser. Flertallet sier bl.a.:

«I tillegg vil ei styrking av administrasjonen i Kirkenes i realiteten innebære at det meste av sakshandsaminga blir gjort der, samstundes som administrasjonen i Kirkenes kan trekkje vekslar på den kompetansen som elles finst i Innovasjon Norge.»

Litt lenger ute i innstillingen står det at et annet flertall – dog fra de samme partiene som var med på å utgjøre det forrige flertallet –

«er av den meining at ei eventuell flytting av forvaltningen av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes vil gje eit meir uoversiktleg verkemiddelapparat og dermed eit dårlegare tilbod til næringslivet».

De samme motsigelsene kommer også saksordføreren med i sitt innlegg, for på den ene siden argumenterer man mot å ta det lille siste skrittet, altså å flytte administreringen av fondet til Kirkenes, og på den andre siden sier man at jo, vi legger veldig mye i å styrke den lokale tilstedeværelsen. Det er i beste fall en motsigelse. Dersom man skal styrke den lokale tilstedeværelsen i Finnmark, som det framgår både av flertallets merknader, statsrådets brev og informasjonen fra Innovasjon Norge, er det merkelig at flertallet nå, med den argumentasjon som de kommer med, ikke kan ta det lille siste skrittet og flytte forvaltningen til Kirkenes. Hvis man, som jeg har sagt, skal ta et så stort skritt som man her har lagt til grunn, så er det merkelig at man ikke kan ta skrittet helt ut.

Det er i debatten lagt vekt på den viktige satsingen som skal skje i nordområdene, og da er det behov for økt samhandling med Russland. Kapitalmangelen i dette området er vel kjent, og det er også vel kjent at det er behov for å bygge opp et finansmiljø i Finnmark. Det kan dette forslaget bidra til, og det vil også kunne sende signaler til andre finans- og kapitalmiljøer om viktigheten av denne regionen i årene som kommer.

Petter Løvik (H) [11:36:20]: Det har vore ein ganske interessant debatt å følgje med i. Frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre si side er det viktigast å kome eit steg vidare i denne saka.

Det som er heilt overordna, er at desse fonda blir sette i stand til på best mogleg måte å tene det dei er tenkte å tene. Lokalisering er for så vidt interessant, men det er det at dette fungerer, vi vil leggje mest vekt på. Derfor fremja vi det fellesforslaget som gjekk på å få ei vurdering av dette.

No synest eg at næringsministeren på ein svært konstruktiv måte har gjort greie for at han vil oppfylle intensjonane i forslaget frå dei tre partia. Eg tillèt meg derfor å gjere forslag nr. 1 om til eit oversendingsforslag og å trekkje forslag nr. 2, frå Høgre, Kristeleg Folkeparti og Venstre.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:37:48]: Jeg merket meg at statsråden i sitt replikk svar til meg understreket hvor viktig det er med en helhetlig gjennomgang og en helhetlig politikk. Da er det bare å registrere at man iallfall ikke hadde den politikken da man satt i opposisjon. Det forundrer meg overhodet ikke. Etter min mening – og sikkert etter mange andres mening – har man fremdeles ikke den helhetlige politikken etter at man har kommet i posisjon, for her spriker det faktisk mellom hva man mente da man var i opposisjon, og hva man gjennomfører når man er i posisjon – dvs. i posisjon gjennomfører man ingenting. Det er trist, men slik er det.

Så skal jeg rydde opp i en åpenbar misforståelse hos representanten Lars Peder Brekk: Den 13. januar var fire stortingsrepresentanter i Kirkenes på møte med næringslivet og med Innovasjon Norge, der også media var til stede. På det møtet kom det fra næringslivets og ikke minst fra Innovasjon Norges side helt klart fram et ønske om og et behov for å flytte fondet til Kirkenes. Det kom så klart fram at ingen som var på det møtet, var i tvil om hva Innovasjon Norge mente. Det ble også gjengitt i to aviser dagen etterpå. Jeg har ikke registrert at det har vært dementert fra Innovasjon Norges side at det fondsdirektøren der uttalte, var feil. Men jeg har i ettertid registrert at statsråden har hatt behov for å presisere hva som er Regjeringens politikk. Det aksepterer jeg. Men jeg registrerer også at det er en annen politikk enn det Innovasjon Norge tok til orde for på det møtet. Det er bare å registrere.

Jeg synes det var positivt at Innovasjon Norge sa det de sa, og det er mulig at de fant den argumentasjonen da de leste innstillingen til St.meld. nr. 30, som jeg har sirtet fra. Leser man den innstillingen, er det klokkeklart at regjeringspartiene burde mene at dette fondet skulle flyttes til Nord-Norge, lokaliseres i Kirkenes og forvaltes derfra. Så fondsdirektøren har nok vært på trygg grunn. Men at Regjeringen har endret politikk fra man var i opposisjon til man kom i posisjon, er nok det som har ført til den misforståelsen som representanten Lars Peder Brekk var så veldig opptatt av. Det var ingen misforståelse. Misforståelsen må ligge hos regjeringspartiene.

Steinar Gullvåg (A) [11:40:51]: Jeg er ganske tilfreds med statsrådens imøtekommende svar på representanten Kristiansens ønske om en ny vurdering av den næringspolitiske fondsforvaltningen. Det kan, som representanten Kristiansen anførte, i en slik sammenheng faktisk være grunner til å se nærmere på forvaltningen av Investeringsfondet for Nordvest-Russland som et ledd i en ny politikk for nordområdene. Det faktum at Innovasjon Norge styrker sin administrasjon både i Finnmark og i Murmansk, er i seg selv uttrykk for den nye oppmerksomheten som nå rettes mot Barentshavet og mot nordområdene.

Dersom Fremskrittspartiet hadde vært opptatt av en best mulig næringsutvikling i disse områdene, hadde de sett at denne saken også har andre sider enn det som dreier seg om utflytting av arbeidsplasser. Beklageligvis er ikke Fremskrittspartiet det. Jeg synes at disse sidene faktisk er viktigere enn et nytt forslag i serien av demonstrasjonsforslag fra Fremskrittspartiet.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [11:42:52]: Representanten Fredriksen gjorde eit poeng av at fonda blei lite brukte. Det kan til ein viss grad vere rett. Men det svaret har me eigentleg fått i brevet frå statsråden til komiteen. Eg skal sitere frå brevet:

«Til tross for det begrensede antallet investeringer mener Innovasjon Norge at investeringsfondet og tilskuddsfondet har nådd godt ut til den begrensede gruppen av interesserte bedrifter og finansiert en stor andel av kommersielle forprosjekter og etableringer i regionen. Det har i alle år vært liten interesse fra norsk næringslivs side for å foreta investeringer i Nordvest-Russland.

Det lave nivået på norske investeringer i Nordvest-Russland skyldes i hovedsak det generelt vanskelige investeringsklimaet i regionen samt svakere næringsstrukturer og vekstimpulser enn i mer sentrale områder av Russland.»

Eg viser òg til den påståtte ueinigheita som skulle finnas innanfor Innovasjon Noreg, slik representanten Korsberg òg trekte opp. Då vil eg minne om at komiteen hadde eit møte med Innovasjon Noreg her i Oslo, der me fekk ei utgreiing om korleis Innovasjon Noreg såg på denne saka. Eg er usikker på om representanten Korsberg var til stades på det møtet. I så fall har han ikkje oppfatta kva som blei sagt på det møtet med Innovasjon Noreg. Det er det komiteen og Stortinget må halde seg til.

Så applauderer eg den fornuftige og positive tilnærminga som Høgre no har gjeve til kjenne i denne saka, og at statsråden responderer positivt på ein ny og fordomsfri gjennomgang av både administrering og lokalisering av fonda, som i dag blir administrerte av Innovasjon Norge.

Til slutt ein liten kommentar til representanten Asmyhr, som peikar på at det er ein inkonsekvens i innstillinga. Det kan nok bli tolka slik, men likevel vil eg presisere, og eg vil framføre den meininga, at det er viktig å sjå på ei styrking av lokalkontora for å ha nærleik til det området som ein skal investere i, samtidig som ein trekker vekslar på den kompetansen og den kunnskapen som

finst i Innovasjon Noreg sentralt. For meg er ikkje dette underleg. Eg vil minne om at dette dreier seg om næringslivet i heile landet, ikkje berre næringslivet i nordområda.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [11:46:13]: Jeg ønsker å kommentere noe av det som har fremkommet i debatten.

For å ta saksordføreren sine siste innlegg først. Jeg synes det er positivt at saksordføreren selv ser de inkonsekvenser i innstillingen som jeg påpekte. Men hans bortforklaring av disse inkonsekvensene går inn i en type byråkratisk argumentasjon og tenkning som jeg tror svært få utenfor denne sal og utenfor byråkratiet – og i hvert fall i Kirkenes – vil ha noen særlig forståelse for.

Fra flere representanter, også saksordføreren i hans første innlegg, er det i debatten gjort forsøk på en slags latterliggjøring av at Fremskrittspartiets fraksjon hadde et møte med næringslivet – ikke bare med næringslivet, men også med lokalpolitikere fra de fleste partiene oppe i Kirkenes. Det synes jeg er en veldig ovenfra og ned-holdning hos representanter fra et parti som så til de grader legger vekt på dette med samråd med berørte parter. Det ville være merkelig om Stortinget skulle lytte til kun den sittende statsråden i alle saker, og skulle se bort fra alle andre typer innspill som kommer fra dem som er berørt av saken.

Da vi hadde dette møtet i Kirkenes, ble forslaget møtt med optimisme lokalt der oppe. Det gav håp om at det ville føre til en satsing på dette området, og bidra til kapital til bedrifter som opererer i et kapitalfattig område – også i forhold til Russland, som har en vanskelig kapital- og bankstruktur. Dette er jo ikke noe bare Fremskrittspartiet mener lokalt. Alle representanter for lokale partier som var der oppe, gav uttrykk for at dette var et godt forslag.

Så til representanten Gullvåg, som hevder at Fremskrittspartiet ikke er opptatt av næringsutvikling i nordområdene. Det medfører ikke riktighet, for er det ett parti som har framhevet viktigheten av næringsutvikling i nordområdene, så er det Fremskrittspartiet – det er bare å gå og lese i relevante innstillinger. Alle i Fremskrittspartiets gruppe har sågar vært på en næringspolitisk studietur i nordområdene. Det må være slutt på at alle konstruktive forslag fra Fremskrittspartiet blir betegnet som demonstrasjonsforslag.

Jan-Henrik Fredriksen (FrP) [11:49:37]: Sør for Novaja Semlja er det et oljefelt på fastlandet som heter Prirazlomnoje. På dette oljefeltet har nasjonen Norge fått ca. 30 pst. av inngåtte avtaler knyttet opp mot levering og tekniske løsninger – i sum over 1 milliard kr. Dette stiller grunnen til at man ønsker å få en etablering av Nordvest-Russland-fondet i Kirkenes, i et riktig lys. Og jeg vil si til Oppebøen Hansen at når det gjelder de selskaper som har fått avtaler, er det omtrent ingen fra de nordnorske fylkene. Det er nasjonale interesser vi til enhver tid forholder oss til.

Når flertallet velger å si at departementet – og gjennom det Regjeringen – har rett, må de selvfølgelig få lov til det, men da bør man også vite én ting, at alt som kan krype og

gå lokalt, både i år og i en årrekke har påpekt dette og etterlyst en etablering i Kirkenes for å dekke et behov som ikke har vært dekket. Jeg synes det er litt merkelig at når vi som parti bruker tid og krefter på å sette oss inn i å forstå behovene ute i distriktene, får vi som svar tilbake at denne typen forslag ser man på som demonstrasjonsforslag. Jeg synes det er trasig å ha en sånn type retorikk.

Som en avslutning vil jeg si at behovet for å få en regional etablering av et slikt fond i så stor grad er til stede at dette må komme. Om man velger å stemme forslaget ned i dag, vil det bli tatt opp på nytt og på nytt. For mener man noe med det man sier, retorisk, må man også følge det opp med praktisk politikk og med handlinger.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [11:52:31]: Det meste er vel sagt i denne saka no, eg har berre lyst til å kommentere dei to siste innlegga. Lat meg med ein gong seie at eg er veldig positiv til at det blir etablert samråd rundt omkring i landet. Med omsyn til det møtet som var i Kirkenes, er det sjølv sagt positivt at ei partigruppering reiser rundt i landet og har samtalar og samråd med det lokale næringslivet og dei lokale politikarane. Framstegspartiet står sjølv sagt heilt fritt til å arbeide politisk akkurat sånn som dei ønskjer. Det eg peikte på i mitt innlegg, og det eg synest er litt beklageleg, er at det blir brukt sitat frå media som sanningsvitne for kva Innovasjon Norge står for, når me har fått det både skriftleg og munnleg frå Innovasjon Norge i andre samanhengar. Det meiner eg er å gå for langt, og det var det eg peikte på og prøvde å streke under i mitt innlegg. Det er ikkje ei haldning ovanfrå og ned, snarare tvert imot. Eg respekterer Framstegspartiet for deira standpunkt i denne saka, og eg respekterer at Framstegspartiet fritt kan fremme dei forslaga dei måtte ønskje, i denne sal. Men da ventar eg også ein viss gjensidig respekt for det andre parti står for i slike spørsmål.

Øyvind Korsberg (FrP) [11:54:34]: Bare helt avslutningsvis: Det er jo ikke uvanlig at man legger inn i merknads form innspill som kommer utenfor komiterommet. Det er jo helt vanlig – både det som er blitt fanget opp i media, og det som blir sagt på møter.

Jeg skjønner for så vidt at Arbeiderpartiet nå er kommet i en slik situasjon at de ikke liker at man driver og innhenter informasjon andre plasser og siterer andre, både fra næringslivet og andre steder, men det må vi faktisk få lov til å gjøre. Hvis det hadde vært sånn at Arbeiderpartiet hadde syntes det var heldig eller uheldig med den typen uttalelser i en innstilling, hadde jeg forventet at også det hadde blitt fanget opp i innstillingen, men det står altså ikke et eneste ord om at man ikke synes merknader av den typen burde forekomme. Vi kommer også i framtiden til å sitere dem som vi mener er riktig å sitere.

At det er en forskjell mellom det statsråden mener, og det Innovasjon Norge mener, det skjønner jeg, for Innovasjon Norge har helt sikkert fått med seg det disse regjeringspartiene mente da de var i opposisjon. Det er jo det som er utgangspunktet, og da skjønner jeg jo at Innovasjon Norge tar det for god fisk. At regjeringspartiene snur om etter at de er kommet inn i regjeringskontorene, har

jeg ikke tenkt å anklage Innovasjon Norge for. Men det har jeg faktisk tenkt å anklage regjeringspartiene for å gjøre – for ikke å følge opp den politikken som man hadde da man satt i opposisjon. Det synes jeg er uheldig, og det skaper også politikerforakt.

Lars Peder Brekk (Sp) [11:56:49]: Dette har vært en interessant diskusjon, for den går på veldig mange forskjellige nivå, og det er mye forskjellig vi diskuterer samtidig. Det ene er utflytting av statlige arbeidsplasser, det andre er om vi kan få bygd opp miljøet i Kirkenes, det tredje er hvordan vi forvalter de offentlige midlene som dette fondet er en del av. Jeg har lyst til å si at det fjerde er om vi skal fragmentere virkemiddelsystemet vi har i Norge, ytterligere, som jeg oppfatter er det viktigste innholdet i forslaget fra Fremskrittspartiet. Det synes jeg er en viktig diskusjon, en interessant diskusjon.

Jeg er motstander av at vi skal drive en ytterligere fragmentering av virkemiddelsystemet. Det er årsaken til at vi har gått inn for å styrke aktivitetene i Kirkenes innenfor Innovasjon Norge. Vi oppfatter det ikke slik at det var den samme intensjonen Fremskrittspartiet hadde med sitt forslag. Jeg har lyst til å understreke det, fordi det er viktig at fondsforvaltningsenheten i Innovasjon Norge har en kompetanse gjennom over 35 år på å finne forretningsvirksomhet og finansiering i Russland og Øst-Europa. Det er faktisk gjort 25 investeringer, og det har man fulgt opp gjennom styredeltakelse. Man har vurdert opptil 400 prosjekter, og man har bygd ut et nettverk med myndigheter, med bedrifter, med konsulenter osv. Det innebærer at det her ligger en stor kompetanse som går på hvordan en skal oppføre seg for å sikre at investeringene blir fornuftige, og at en kan støtte opp om norske bedrifter på en måte som gjør at de kan etablere seg på vellykket vis. Det er det som er utgangspunktet for at kontoret som nå blir bygd opp i Kirkenes, bør være en del av Innovasjon Norge. Det er det som er utgangspunktet for at vi ikke må fragmentere, men dra videre på den kompetansen vi tross alt har innenfor virkemiddelapparatet, i stedet for å fragmentere det og bygge opp nye virkemiddelsystem parallelt. Det tror jeg er ufornuftig.

Jeg har også lyst til å si som et svar til representanten Hans Frode Asmyhr at når vi har denne kapitalen, så er det ikke først og fremst for å bidra til investeringer i Kirkenes, det er faktisk å styrke norske bedrifters investeringsmuligheter i Russland som er utgangspunktet.

Helt til slutt vil jeg beklage at jeg i mitt første innlegg henviste til første taler som Danielsen. Han heter selvsagt Fredriksen. Jeg beklager sterkt at jeg brukte feil navn.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 4. (Votering, se side 1607)

S a k n r . 5

Interpellasjon fra representanten Petter Løvik til nærings- og handelsministeren:

«Norsk industri har dei siste åra hatt ei positiv utvikling. «Hovedbildet for 2005 er at både omsetning og eks-

port har økt bra», seier Norsk Industri sin siste konjunkturrapport. Likevel gjekk dei raudgrøne partia til val på «ein ny og meir aktiv næringspolitikk». Det industrien hittil har fått, er mellom anna kutt i løyvingane til innovasjon og forskning og dårlegare avskrivingsreglar enn det den førre regjeringa foreslo. Det manglande samsvaret mellom lovnader og praktisk politikk har skapt usikkerheit i mange industribedrifter. Uklare og skiftande rammevilkår er svært uheldig for konkurranseutsette bedrifter og kan setje mange arbeidsplassar i fare. Sentrale representantar frå regjeringspartia har fleire gonger blitt bedne om å konkretisere den nye politikken, men det verkar umogeleg å få klare svar.

På kva område skal politikken overfor norsk industri leggast om, og kva nye verkemiddel vil Regjeringa ta i bruk i næringspolitikken?»

Petter Løvik (H) [12:01:15]: Når eg på vegner av Høgre tek opp denne saka, er det for å prøve endå ein gong å få rydda litt opp i den usikkerheita som svært mange føler med omsyn til kva som ligg i «ein ny og meir aktiv næringspolitikk». Det kjem ulike signal til ulike tider frå ulike personar i den raud-grøne regjeringa om dette, og vi vil prøve å få fram eit svar, slik at vi veit kva vi har å halde oss til. For den usikkerheita mange no føler, er kanskje det aller farlegaste – det at vi ikkje veit kva rammevilkåra vil vere i åra framover.

Eg har lyst til å begynne med å stille spørsmålet om vi verkeleg treng «ein ny og meir aktiv næringspolitikk». Svært mykje i norsk industri og i norsk næringsliv elles går svært bra, og dersom vi ser på industriproduksjonsindeksar frå Statistisk sentralbyrå som er å jour pr. januar 2006, viser dei at den noverande industripolitikken, eller den som har vore ført dei siste åra, fungerer. I januar var faktisk industriproduksjonen på det høgaste nivået sidan januar 2000, dvs. før Stoltenberg var statsminister første gong, og industriproduksjonen er 10 pst. høgare enn han var for to år sidan.

Samtidig veit vi at eksporten aukar, vi veit at arbeidsløysa går ned, og vi ser også no at stadig fleire føler at dei får det bra på jobb. Det siste skal vi også leggje vekt på. Det blir sagt i ei fersk undersøking frå Norges Handelshøyskole at det no er fleire nordmenn enn tidlegare som trivst på jobben. Trass i at mange er blitt utsette for større arbeidspress, seier heile 90 pst. av dei spurde at dei synest arbeidsforholda er betre eller uforandra dei siste åra. Sjølv om krava er blitt større, ser vi at mange arbeidstakarar ser på desse som positive utfordringar med moglegheit til læring og personleg utvikling, seier Tom Colbjørnsen på Norges Handelshøyskole.

Vi skal sjølvsagt ikkje la den politikken som er ført dei siste fire åra, ta all ære for denne positive utviklinga. Vi har hatt god hjelp av internasjonale konjunkturar. Men den politikken som har vore ført, har vore med og utnytta dei gode konjunkturane. Ser vi f.eks. på renta, er det ikkje berre det at vi har fått hjelp frå utlandet, som har fått ho ned i Noreg. Vi har faktisk frå å liggje betydeleg høgare enn andre europeiske land for fire år sidan, no kome ned på eit europeisk nivå.

Trass i alle desse positive tinga er det no, som nemnt, signalisert «ein ny og meir aktiv næringspolitikk», og spørsmålet er nærliggjande: Kva er det som ikkje har fungert som gjer at vi må ha noko som er nytt? Problemet så langt er ikkje at den nye regjeringa har gjort så mykje gale, bortsett frå nokre svært uheldige kutt, som eg skal kome tilbake til, men det var lovt så mykje, mykje meir i valkampen. Som Arne Strand kommenterer i Dagsavisen 26. februar:

«Jeg har aldri opplevd at en regjering har løpt fra valgløftene slik denne regjeringen er i ferd med.»

Det gledelege er at Regjeringa har innsett at mykje av det som har vore antyda, ikkje er realistisk, og eg er svært einig med næringsministeren når han uttalar i Dagsavisen 9. februar i år:

«Det vil være en særdeles uklok handling om staten som storeier kjører over de andre eierne i et børsnotert selskap.»

Altså, dei krava som har kome frå mange hald både i Arbeidarpartiet og i dei samarbeidande partia om å gripe direkte inn, avviser næringsministeren, og Høgre er einig i det som næringsministeren seier i dette tilfellet.

Lat meg også understreke at Høgre sin kritikk sjølvsagt ikkje først og fremst er retta mot næringsministeren. Det var andre i Arbeidarpartiet og andre av dei raud-grøne som i valkampen lovde gull og grøne skogar og ein meir aktiv næringspolitikk, som stort sett skulle løyse dei aller fleste problema.

Næringsministeren har når vi har utfordra på dette tidlegare, vist til omstillingstiltak som blir gjennomførte i f.eks. Årdal og Høyanger, som ein del av denne politikken. Men omstillingstiltak er på ingen måte noko nytt – tvert imot. Skiftande regjeringar har bidrege til omstilling mange stader og i mange bedrifter gjennom svært mange år. Omstillingar og innovasjon i næringslivet var eit hovudmål for sentrum-Høgre-regjeringa, både for å få fram gründerar, for å få fram nye bedrifter og for å få til omstilling og nyskaping ute. Og kanskje aller viktigast, noko som vi vel ikkje tenkjer så mykje over, er at det meste av omstillinga skjer i eksisterande bedrifter ved at dei også fornyar produksjonsutstyr, ved at dei fornyar kompetanse, og ved at dei utviklar seg positivt og dermed skaper nye arbeidsplassar. Vi veit at om lag halvparten av dei arbeidsplassane vi har i dag, ikkje fanst for ti år sidan, og vi veit at det vil vere eit skifte framover. Så det er sjølvsagt ikkje noka ueinigheit om at omstilling er viktig.

Derfor er det trist å konstatere at det einaste som er reelt nytt så langt i den raud-grøne politikken, er kutt i det som vi frå politisk hald kan gjere for å stimulere til nyskaping, til omstilling, til innovasjon og utvikling. Vi kan ikkje som politikkarar sjølve gjennomføre den omstillinga og denne nyskapinga, men vi kan stimulere gjennom ein del av dei signala vi sender, gjennom ein del av dei tiltaka vi vedtek i denne sal. Når eg nemner dei kutta som har vore gjorde av den nye regjeringa i forhold til det siste forslaget frå sentrum-Høgre-regjeringa, tenkjer eg spesielt på dei kutta som blei gjorde på forskning, utvikling, innovasjon og nyskaping over Næringsdepartementet sitt budsjett. Næringsministeren seier at det er ein auke i forhold til i

(Løvik)

fjor. Ja visst er det det, men det er ein kraftig reduksjon på nesten 100 mill. kr i forhold til det som var foreslått av Bondevik-regjeringa.

I tillegg – og det utgjør det store beløpet og noko av det viktigaste elementet i dette – foreslo sentrum-Høgre-regjeringa å auke avskrivingsattsane på maskiner og utstyr, fordi norsk industri og norsk næringsliv har hatt dårlegare vilkår enn sine europeiske handelspartnarar på dette området. Dei fleste andre land har hatt avskrivingsattsar på 25 pst., og vi foreslo å høgne avskrivingsattsane også i Noreg. Dette sa den nye regjeringa og det nye stortingsfleirtalet nei til, noko som etter vårt syn og etter det industrien sjølv har sagt, er eit av dei mest uheldige signala vi kan sende i forhold til at vi ikkje vil stimulere til nyskaping, til omstilling, til nyinvesteringar og til modernisering i bedriftene.

Desse kutta og angrepa på omstilling og nyskaping er det einaste konkret nye vi har sett hittil. Det er signalisert frå den nye regjeringa si side at ho vil kome med ei ny ervervslov, som det er nokså usikkert kva skal føre med seg, og det vil kome ein ny eigarskapspolitikk. Men med dei signala som er komne så langt om at ein iallfall vil prøve å halde seg i nærleiken av den verkelege verda også når det gjeld desse to tinga, er dei nye påstandane om at det skal bli så nytt, det skal bli så aktivt, det skal bli så mykje betre enn tidlegare, ikkje eigna til å skape noko anna enn uklarleik og usikkerheit. Er det noko næringslivet vårt treng no framover, er det stabile, sikre rammevilkår og klare signal om kva det politiske fleirtalet i Noreg vil by oss dei komande åra.

Eg håpar at næringsministeren tek positivt imot også denne invitten frå Høgre, slik han har gjort i ei sak tidlegare i dag, så vi kan få ei skikkeleg drøfting, ikkje for næringsministerens og Høgre si skuld, men for norsk næringsliv, som svært gjerne vil vite: Kva har vi å halde oss til om eitt, to og tre år?

Statsråd Odd Eriksen [12:11:15]: La meg først få lov til å takke interpellanten for det initiativet han har tatt. Men det måtte et regjeringsskifte til før Høyre fremmet en interpellasjon om næringspolitikk. Man må faktisk gå elleve år tilbake i tid for å finne sist Høyre fremmet en interpellasjon om næringspolitikk, men det er aldri for sent.

Regjeringen fører en aktiv næringspolitikk. Vi vil passivitet og den såkalte næringsnøytraliteten til livs. Vi er ikke redd for å støtte bedrifter eller bransjer der det gir muligheter for å sikre lønnsomme bedrifter og ikke minst lønnsomme arbeidsplasser.

Vi gjør nå det vi lovet i valgkampen:

- Vi etablerer rammebetingelser og stiller opp med bevilgninger som gir grunnlag for å skape nye lønnsomme arbeidsplasser.
- Vi satser der vi har gode muligheter for å lykkes, som f.eks. reiseliv og maritim sektor.
- Vi fører en aktiv eierskapspolitikk.
- Vi bidrar aktivt for ulike småsammfunn når arbeidsplasser blir lagt ned, som ved Union og Årdal Metallverk. Vi må lete etter nye muligheter og bygge opp kunns-

skap som gjør at disse samfunnene står godt rustet for framtiden. Det kan bare lykkes om næringslivet, kommune og de ansatte spiller på lag.

Denne regjeringen vil møte framtiden med en offensiv næringspolitikk. Ny teknologi og ny kunnskap vil forandre behovene framover. Her ser vi forskjellene på høyresiden og venstresiden i norsk politikk.

Vårt mål er at Norge skal bli en av de ledende innovative, dynamiske og kunnskapsbaserte økonomier i verden. De grunnleggende målene for næringspolitikken er at vi sikrer høy sysselsetting, lav arbeidsløshet og høy verdiskaping. Nå ser vi at ledigheten går ned, og verdiskapingen er høy. Det betyr at vi lykkes med de store linjene.

Det er flere dimensjoner i Regjeringens næringspolitikk. La meg først nevne forskning og utvikling. Denne regjeringen bruker mer ressurser på forskning og utvikling i næringslivet enn det har vært gjort noen gang tidligere. Det har aldri vært kuttet i bevilgningene slik interpellanten hevder. Bevilgningene til Forskningsrådet, Innovasjon Norge og SIVA er økt med hele 507 mill. kr, eller nesten 29 pst., fra saldert budsjett 2005.

Norges forskningsråd får over 1 milliard kr over Nærings- og handelsdepartementets budsjett i 2006. Dette er en økning på 170 mill. kr i forhold til 2005. I tillegg kommer den gunstige ordningen med skattefradrag for bedriftenes FoU-kostnader, den såkalte SkatteFUNN-ordningen. Det er ikke kutt, uansett hvor mange ganger det gjentas. Den forrige regjeringen fikk aldri vedtatt i nærheten av så mye midler i Stortinget, og det er som kjent Stortinget som bevilger.

Nå får vi de nye såkornordningene på plass. På onsdag fikk vi nyheten. ESA godkjente nye og bedre vilkår for oppfølgingsinvesteringer. De nye vilkårene vil gjøre det enklere å få fram nyskapende prosjekter. Dette er et gjennombrudd i arbeidet med å opprette såkornfond. Jeg regner med at de landsdekkende såkornfondene vil være operative innen utgangen av dette året. Det samme vil være tilfellet for de to fondene i Nord-Norge. Fondet i Bodø kan være operativt allerede til sommeren.

Vi satser på nye områder og nye virkemidler. Regjeringen har vedtatt en kraftig økning av Norges deltakelse i europeiske romfartsprosjekter. Vi skal delta med 947 mill. kr over noen år.

Og vi går inn for norsk medlemskap i Den europeiske patentorganisasjonen. Saken har ligget stille i 30 år! Den forrige regjeringen evnet ikke å gjøre noe med dette. Vi løste saken på tre måneder.

Den andre dimensjonen går på nasjonale strategier. Vi satser der vi har spesielle fortrinn. Vi har gitt over 170 mill. kr til reiseliv gjennom Innovasjon Norge, og arbeidet med en nasjonal reiselivsstrategi er startet opp. En arbeidsgruppe vurderer nå en frivillig sertifiseringsordning for norske reiselivsbedrifter. Turister som kommer til Norge, skal få produkter av høy kvalitet.

Når det gjelder maritim sektor, har vi økt bevilgningen til refusjonsordningen for sjøfolk, og vi utvider ordningen for flere sjøfolk på konkurranseutsatte skip i NOR fra 1. juli 2006.

For å ha en sterk industri er det helt avgjørende at vi produserer kraft. Derfor vil vi bygge gasskraftverk med CO₂-rensing, og derfor jobber vi nå med en plan for en storstilt satsing på fornybar energi.

Den tredje dimensjonen går på infrastruktur. Bredbånd, jernbane og veier er også næringspolitikk. Regjeringen gir en halv milliard mer til samferdsel. Dette er et godt bidrag til næringslivet. Det er god næringspolitikk.

Den fjerde dimensjonen er knyttet til omstilling. Det er også en del av den aktive næringspolitikken å stille opp for samfunn som gjennomgår store omstillinger, slik som Høyanger, Årdal og Skien.

Vi har klart det før:

- Vi møtte forandringene i Mo i Rana og Sør-Varanger da hjørnesteinsbedriftene ble nedlagt.
- Kongsberg, Horten og Glomfjord er andre lokalsamfunn som har møtt utfordringene og kommet sterkere ut av dem.

Nå møter vi utfordringene i Skien, Høyanger og Årdal offensivt. Høyre gjorde på sin side ikke noe for å forberede disse omstillingene i den tiden de satt i regjeringskontorene – i fire år.

Neste dimensjon er knyttet til eierskap. Regjeringen er for et tungt norsk statlig eierskap i mange norske bedrifter for å sikre nasjonal forankring, med hovedkontor, forskning og andre strategiske beslutninger i Norge, og for å sikre fellesskapet inntekter fra våre felles naturressurser.

Vi vil la selskapene ekspandere og utvikle seg når det er naturlig. Vi vil vurdere eierandelene fortløpende og vil ikke, som Høyre, selge oss ned av prinsipp. Vi vil sikre at bedriftene tar samfunnsansvar. Vi vil ha mangfold i styrene, langsiktig tenkning, dialog med lokalsamfunn og ansatte i omstillingsprosesser, og vi vil at det skal tas hensyn til likestilling.

Vi fører en god økonomisk politikk, med orden i budsjettpolitikken, stø kurs i budsjettpolitikken, stabil kronekurs og lave renter, i tillegg til et inntektspolitisk samarbeid. I statsbudsjettet for 2006 klarte vi å omprioritere store budsjettposter til viktige formål, uten å bruke mer penger enn hva den forrige regjeringen la opp til i sitt forslag. Vi fikk gjennom en vesentlig skattereform som medfører beskatning av utbytte og et skattesystem som er mer rettferdig.

La meg avslutte: Regjeringen har sagt at vi skal skape en ny kurs for næringspolitikken. Vi har en fireårsplan. Målet er en aktiv næringspolitikk som bidrar til å sikre norsk verdiskaping i årene som kommer.

Petter Løvik (H) [12:19:35]: Det var veldig mykje positivt i statsråden sitt innlegg, men eg sakna det nye som har vore førespegla på desse områda.

Lat meg kommentere nokre av dei punkta som statsråden var inne på.

Statsråden seier heilt korrekt at det ligg store potensial i reiselivsbransjen, i maritim sektor og i andre sektorar. Ja, det er vi definitivt einige i i Høgre og i dei andre tidlegare regjeringspartia. Det som er paradokset, som eg peika på i hovudinnlegget mitt, er at den nye regjeringa kuttar i forhold til den gamle. Statsråden seier at dei aldri har kuttet i

løyvingane. Vel, det kan også vere ein måte å sjå det på, dersom ein berre samanliknar med tidlegare vedtekte budsjett. Men det er første gongen i historia det har skjedd at ein ikkje kan samanlikne med det som ei regjering foreslår. Vi hadde eit budsjett i balanse som vi la fram, og som vi stod på, og i forhold til det var det kutt, uansett kva næringsministeren måtte seie.

Så skryter næringsministeren av refusjonsordninga for sjøfolk. Det er for så vidt positivt og greitt at det her er skattelette til ei gruppe. Det er berre det at andre arbeidstakarar og andre bedrifter må betale dette og kanskje framimot ti gonger så mykje i skatteskerpingar overfor næringslivet. Og då blir det lite netto igjen.

Så nemner statsråden kor viktig kraftsituasjonen er, og han vågar seg også på å nemne dette med satsing på fornybar energi. Då er vi inne på eitt av dei områda der Regjeringa har lovt ein ting og ikkje gjort noko med det, nemleg når det gjeld å prøve å få til ein grøn sertifikatmarknad for fornybar energi. Der har Regjeringa også svikta fundamentalt.

Så nemner også statsråden kor viktig det er å få til omstilling i ein del utsette samfunn og bedrifter, slik eg var inne på i mitt innlegg, og han påstår at dei tidlegare regjeringspartia ikkje har gjort noko i den retninga. Då vil eg minne om at det faktisk var i førre periode at mykje av dette vi held på med no, blei vedteke. Slike omstillingsprosesser er definitivt ikkje noko nytt i noregshistoria. Her er god tradisjon for å medverke til omstilling frå staten si side, til å få til noko nytt, noko nyskapande og noko framtidsetta.

Så seier også statsråden litt om nasjonal eigarskap. Ja, vi er frå Høgre si side definitivt ikkje imot nasjonal eigarskap for å sikre nasjonal forankring, med hovudkontor, men næringsministeren har tidlegare gitt oss rett i at vi ikkje kan gå inn og detaljstyre brukareigarskap i den retninga. Så der er vi iallfall einige.

Statsråd Odd Eriksen [12:22:56]: Representanten Løvik gjentar påstanden om at vi har kuttet i bevilgningene til forskning, innovasjon og utvikling. Igjen: Det er ikke riktig. Stortinget har aldri bevilget mer penger til disse formålene enn nå. At Bondevik-regjeringen la fram et budsjettforslag der noen tall var større, forringer ikke det faktum at denne regjeringen, som er en flertallsregjering, klarte å få igjennom i Stortinget de høye bevilgningene som vil savne sidestykke i forhold til disse områdene. Vår forgjenger hadde ikke flertall i Stortinget for det budsjettet som den la igjen etter seg i regjeringskontorene.

Så har representanten Løvik rett i at mye går bra i Norge, og det skal vi glede oss over. Vi sa også i valgkampen at mye går bra, men at vi hadde feil retning. Det står jeg fortsatt på. Den nye, offensive næringspolitikken peker ut en ny retning. Ett av eksemplene er at vi reverserte privatiseringen av Flytoget, Yara og BaneTele, som vi nå er inne i en prosess med. Selv om mye går bra i dag, har vi ingen garanti for at det skal gå bra om 10 år eller 20 år. Vi vet at den velferden som betales av næringslivet i dag, betales gjennom produkter og tjenester som vi knapt visste om for 20 år siden. Vi vet at den velferden som skal betales

om 20 år, skal betales gjennom tjenester og produkter som kanskje ikke eksisterer i dag. Derfor er det behov for å legge til rette for en kontinuerlig omstilling og stille opp for bedriftene når de har behov for det. Og derfor er det viktig å ha et virkemiddelapparat som også ivaretar disse hensynene.

Vi gjør nå det vi lovt i valgkampen. Storsamfunnet stiller opp for utsatte lokalsamfunn som møter utfordringer. Det er derfor vi sørget for at det våren 2004 ble satt av 100 mill. kr til omstilling og nyskaping i Høyanger og Årdal. Det var det Stortinget påla regjeringen å komme tilbake med forslag til bevilgning om, og det var Arbeiderpartiet som fremmet det forslaget.

Denne regjeringen følger nå opp det som flertallet i Stortinget la til grunn for sitt vedtak våren 2004, og som gjør det mulig å gjennomføre de omstillingene som det er behov for i utsatte lokalsamfunn som Årdal og Høyanger.

Sigvald Oppebøen Hansen (A) [12:26:03]: Sjølv om Noreg er eit godt land å bu i, skal det bli eit endå betre land å bu i. Verdiskaping og produksjon er avgjerande for gode offentlege velferdstilbod. Derfor må me vere opp-tekne av å skape før me deler.

Noreg har vore eit råvare- og industrisamfunn. Det skal me bere med oss inn i framtida. Vår konkurransekraft ligg framfor alt i at me har ei befolkning som kan mykje. Kompetanse og kunnskap er avgjerande for ei slik utvikling. Samstundes må me vere villige til å ta aktive grep i næringspolitikken.

Industriutviklinga har dessverre vore prega av nedgang i mange år, og fleire lokalsamfunn slit med å bevare industrisysseletjinga. Denne utviklinga er me no i ferd med å snu.

Næringspolitikken må i større grad bli regional. Derfor må det utviklast regionale verdiskapingsmiljø, der råvareleverandørar, finansinstitusjonar og kompetansmiljø spelar saman. Med andre ord: Det må etablerast regionale samarbeidsarenaer mellom forskings- og utviklingsmiljø på den eine sida og næringslivet på den andre sida. Me må styrkje samarbeidet mellom næringsliv, forskning og myndigheiter, og det må satsast meir midlar på forskning og utvikling. Den raud-grøne regjeringa har store ambisiøse mål i ei slik prioritering.

Det er viktig for norsk næringsliv og industri å ha stabile og føreseielege økonomiske rammevilkår. Ei raud-grøn regjering – som òg er ei fleirtalsregjering – vil bidra til ein politikk som kan gje slik tryggleik, langsiktigheit og føreseielegheit. Ein slik stabilitet var det ikkje mogleg å få til i den perioden me har lagt bak oss, der interpellanten sitt parti var med og styrte.

Arbeidarpartiet trur ikkje på ideologisert næringsnøytralitet og passivitet, slik den førre regjeringa gjorde. Derfor vil me vere aktive og bidra til å skape gode rammer for å utvikle framtidens industripolitikk. Det handlar ikkje om å subsidiere ulønsam industri, slik mange vil påstå, men derimot om å satse offensivt for å utvikle lønsame næringsgreiner, altså lønsam industri.

Dagens industriproduksjon må ha gode rammevilkår og må setjast i stand til å utvikle ny og framtidsetta verk-

semd. Innovasjon Noreg og SIVA er gode verktøy i så måte. Derfor må rammene for desse områda utvidast, og vilkåra må forbetrast. Det blir billeg retorikk å hevde at Regjeringa har kutta i desse verkemidla, slik interpellanten gjentekne gonger påstod. Sanninga er at løyvingane til desse områda har fått ein kraftig auke i 2006, slik statsråden òg var inne på – rett nok ikkje så mykje som den avgåtte regjeringa gjorde framlegg om, men likevel ein auke det står respekt av.

Det var på mange måtar ein pussig situasjon sist haust. For det første hadde me ei regjering som i heile perioden ikkje hadde interesse av å styrkje dei offentlege verkemidla – ikkje før ho i prinsippet hadde gått av etter valet. For det andre var filosofien at marknaden skulle ordne opp utan offentlig innblanding. Slik eg forstår representantane for desse partia no, er det mangel på verktøy som blir etterlyst, og det er bra. Mitt svar er at Innovasjon Noreg og SIVA kanskje er det viktigaste verktøyet i så måte.

Vår evne til innovasjon og nyskaping i norsk økonomi er påverka av mange forhold. Dersom Regjeringa skal lykkast i dette arbeidet, må me sørgje for at dette blir teke vare på i den totale politikken som blir ført. Eg tenkjer her på område som utdanning, forskning, infrastruktur – og med infrastruktur meiner eg veg, bane og breiband – og regional utvikling, for å nemne noko av det som er avgjerande for å lykkast.

Statleg eigarskap er viktig for norsk industri og norsk næringsliv. Staten som stor kapitaleigar må spele ei aktiv rolle i norsk næringsliv. Statens bedrifter må vere leiande når det gjeld samfunnsansvar. Den statlege eigarskapen må gjerast meir kompetent, ryddig og aktiv samtidig som ein må unngå uheldig samanblanding av roller. Dette er saker Regjeringa vil kome tilbake til ved eit seinare høve.

Eg vil til slutt berre seie at Regjeringa skal levere gjennom ein heil fireårsperiode.

Øyvind Korsberg (FrP) [12:31:31]: Det er vel mange som har savnet en aktiv næringsminister, og jeg holdt nesten på å si at jeg savner ham her nå, men jeg ser at han sitter rimelig avslappet bakerst i salen. Han får i hvert fall med seg innlegget mitt. En viss oppmerksomhet hadde ikke skadet.

Statsråden sa i sitt innlegg at det var elleve år siden Høyre hadde hatt en industripolitisk interpellasjon. Jeg tror ikke det er avgjørende hvor ofte Høyre eller andre partier setter fram en interpellasjon i denne salen. Det som er viktig, er faktisk de forslag som vedtas i denne salen – og det har vært mangelvare. Jeg har ikke all verdens erfaring og fartstid i Stortinget. Jeg har bare sittet her i åtte år. Men jeg kan forsikre presidenten om at mangel på forslag for å bedre rammevilkårene for industrien har det ikke vært. Det som har manglet, har vært å få flertall for disse forslagene.

Når det gjelder forslag som er linket opp mot miljø – om miljøforbedring og ivaretagelse av miljøet – går de mye, mye lettere igjennom, og en del av dem er bra, eksempelvis Göteborgprotokollen. Men resultatet av en sånn skeivfordeling blir at norsk industri taper i konkurransen med andre markeder, og at industrien flytter ut. Vi

er eksperter i å pålegge norske bedrifter, norsk industri og norsk næringsliv særnorske miljøkrav, og det er ikke akkurat noe som gagnar norsk industri. Kyoto-avtalen er et eksempel, og man kan jo bare se på debatten som har vært rundt bygging av gasskraftverk i Norge med helt spesielle særnorske krav. Man bygger gasskraftverk i andre deler av Europa, men ikke i Norge.

Hydro i Årdal og Union i Skien er egentlig ikke til å unngå i en debatt som denne, rett og slett fordi regjeringspartiene skapte en voldsom forventning i valgkampen. Man kunne titt og ofte se Øystein Djupedal dukke opp med blå hjelm og fortelle at han skulle berge arbeidsplassene. Det samme gjaldt statsminister Stoltenberg. Men etter at valget var over, har man ikke sett noe mer til forsøkene på å hjelpe disse arbeidsplassene. Det man har sett, er at Regjeringen har børstet støv av et gammelt brannslukningsapparat for å prøve å begrense skaden mest mulig. Avlat er vel et ord jeg tenker på i så måte. Problemet til Regjeringen er at det kommer til å være en kø av industribedrifter som må legge ned i denne perioden – store som små. De små er kanskje forankret opp mot lokalsamfunnene, og det vil ha store konsekvenser om de blir nedlagt.

Forrige uke var jeg i indre Troms og hadde et møte med ordføreren i Sørreisa, der bedriften Troms Tre er nedlagt. Jeg anbefalte ham faktisk å reise til Oslo og besøke statsministeren for å få utdelt en sjekk, slik andre ordførere har gjort. At man berger arbeidsplassene i distriktet, synes jeg for så vidt er positivt, men jeg tror man berger arbeidsplassene med feil virkemiddel. Man burde heller lagt forholdene til rette for å få en bedre utvikling av arbeidsplassene ved å fremme gode generelle rammevilkår for industrien.

Det man har merket med Regjeringen, er at den har vært totalt fraværende. Det har ikke representantene fra regjeringspartiene her i Stortinget. Man har nærmest drevet en verbal mishandling av ledelsen i Hydro ved å omgjøre dem til både postbud og annet. Og nestelederen i SV skulle avvikle hele Børsen. Så det er klart at de signalene som kommer ut til næringslivet, er bekymringsfulle.

Avslutningsvis vil jeg være så konstruktiv at jeg skal gi statsråden, som nå følger med på innlegget mitt, en mulighet til å gjøre noe for noen industriarbeidsplasser, nemlig de som produserer sjokolade i Norge. Hver eneste av de arbeidsplassene er linket opp mot avgifter på ca. 400 000 kr. Det har gått brev fra LO til statsministeren om å få gjort noe med avgiftene. «LO-sjefen ber Jens kutte søte avgifter», stod det i Dagsavisen den 11. mars. Og Jens er altså Jens Stoltenberg. De er på fornavn. Vi kommer til å fremme forslag om å fjerne denne avgiften, og det regner jeg faktisk med at Regjeringen støtter i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett.

S o l v e i g H o r n e hadde her overtatt presidentplassen.

Ingvild Vaggen Malvik (SV) [12:37:05]: De mest framtidrettede arbeidsplassene som skapes i dag, skapes i koblingen mellom miljø og lønnsomhet. Det skjer

spennende ting når utviklere og visjonære personer møtes og utvikler produkter og prosesser som vi trenger mer av.

La meg nevne noen eksempler: Innenfor aluminiumsindustrien ser vi at overgangen fra åpne Søderberg-ovner til lukkede prebakeovner både reduserer energibruken pr. enhet aluminium, gir mindre utslipp og bedre arbeidsmiljø både i forhold til varme og støv. Dette er en utvikling som jeg ønsker mer av. Det viser mot en framtid der konkurranseevne og hensynet til bedre miljø er en riktig retning å gå.

Tilsvarende vil jeg vise til et eksempel fra Mandal, der komposittspesialisten og MTB-produsenten Umoe har fått et nytt bein å stå på, nemlig produksjon av mølleblader til vindmøller. At en produsent av krigsskip har begynt å tjene penger på miljøteknologi, er bra, og det er antageligvis det nærmeste vi i Norge har kommet de siste årene med å smi om sverd til plog – en utvikling som jeg ønsker meg mer av. Vi må nemlig bruke våre naturgitte forutsetninger.

Innenfor energisektoren har vi et enormt potensial for næringsutvikling, både fra vind, sol, bølge og ikke minst drikkevann. Det foreligger massevis av søknader hos NVE om utbygging av vindkraft. Om dette iverksettes bl.a. langs Finnmarkskysten, vil det gi viktige alternativer til arbeidsplasser innen oljeaktiviteten i de mest sårbare områdene våre. I tillegg kommer naturligvis også arbeidsplasser knyttet til linjeforsterkning som en naturlig konsekvens av økt satsing på vindkraft. Også tidevann har potensial for å bli en stor næring, om vi satser. Hammerfest Energi har en prototype av et tidevannskraftverk i Kvalsundet som produserer elektrisitet hele døgnet ved hjelp av det vannet som går gjennom sundet. Og drikkevannskraft skal man ikke undervurdere. I dag har man fartsbremsere i drikkevannsrør med stor fallhøyde, for å redusere farten på vannet inn i kranen på kjøkkenet. Her kan man erstatte fartsbremsene med små turbiner og dermed frigjøre energi, og samtidig skape et økt marked for små vannturbiner, som eksempelvis kan produseres på Sørumsand, der næringskomiteen nylig var på besøk. Produksjon av solceller er et norsk industrieventyr både på Herøya, i Glomfjord og ikke minst også på Orkanger, i mitt eget hjemfylke.

Mange bekker små bør være utgangspunktet for fortsatt norsk vannkraftsatsing. Det bør også være utgangspunktet for norsk energiforsyning generelt.

Arbeidsplasser basert på miljøteknologi er framtidrettede arbeidsplasser av mange årsaker – ikke bare gir det arbeidsplasser; det gir også bedre miljø og bedre arbeidsplasser.

Næringslivet, inkludert norsk industri, trenger en omstilling til bærekraft. Vi må ha et perspektiv som fanger helheten og der man ser verdikjedene i sammenheng. En flertallsregjering gir et godt utgangspunkt for å tenne fyrlyktene og vise vei mot økt bærekraft og langsiktig satsing på arbeidsplasser i Norge. Gjennom Soria Moria-erklæringen er alle regjeringspartiene enige om at vi skal bli en miljønasjon og være i forkant når det gjelder satsingen på miljøteknologi.

Et av våre virkemidler, som interpellanten også har vært inne på i forhold til næringspolitikken, er et mer aktivt offentlig eierskap. Staten skal som eier naturligvis jobbe for at bedriftene skal ligge i front i sine bransjer i forhold til forskning, og at man utvikler avanserte norske underleverandører. Selskaper med høy statlig eierandel skal være næringslivets fyrtårn, både i forhold til å skape verdier og i forhold til å skape verdier på en slik måte at det ikke innebærer rovdrift verken på arbeidstakere eller på naturen.

Statlig eierskap er bra for folk flest, som nyter godt av de velferdsgodene som blir finansiert av inntektene fra eierskapet. Men statlig eierskap er bra også for bedriftene. Det gir trygghet i form av en langsiktig eier som ikke har som formål å realisere aksjeværdien «i morgen», på børsen.

Et annet virkemiddel som er viktig, er den nye og forsterkede ervervsloven som er varslet. Den vil være et viktig virkemiddel for å bevare kompetanse og lønnsomme arbeidsplasser i Norge, også i selskaper som staten ikke selv eier.

Det er naturligvis positivt at interpellanten er opptatt av norsk industri og Regjeringens næringspolitikk. Men jeg vil minne om at det tar tid å gjenopprette virkemidler som høyrekreftene systematisk har fjernet. Gjenoppbygging er et møysommelig arbeid, men det må gjøres dersom vi skal sette punktum for nyliberalismens hegemoni.

Ingebrigt S. Sørfonn (KrF) [12:42:34]: Omgrepet «aktiv næringspolitikk» har fått mykje merksemd i Stortinget i løpet av vinteren. Årsaka er nok bl.a. at den nye regjeringa lovde veldig mykje i valkampen, men i maktposisjon har dei vist fram verkemiddel, eller verktøy, frå den førre regjeringa. Slik sett har det vorte store ord og lite nytt innhald. I dag har næringsministeren sagt ganske mykje – det er brukt mange honnørord. Eg la merke til at representanten Oppebøen Hansen – for n-te gong frå den sida – kjem med påstandar om at Bondevik II-regjeringa stod for næringsnøytralitet. Eg skjønar godt at representanten Oppebøen Hansen føler seg ille til mote ved tanken på at det Stoltenberg I-regjeringa faktisk, så langt eg har registrert, er den einaste regjeringa som i eit dokument har vedstått seg næringsnøytralitet. Bondevik II hadde ikkje næringsnøytralitet verken som mål eller som verkemiddel.

Eg har filosofert litt og tenkt medan eg har høyrte på debatten: Kjenner leiaren av kvardagsbedrifta seg igjen i det som vert sagt her? For slik eg kjenner leiarene i kvardagsbedriftene, er dei opptekne av å ta seg av dei tilsette, skapa tryggleik og trivsel. Dei er opptekne av at bedrifta skal få nye oppdrag. Dei er opptekne av å følgja med i utviklinga i bransjen – vera på hogget og ikkje verta akterutsegt. Og dei aller, aller fleste anstrengjer seg til det yttarste for å følgja lovar, reglar osv. for ikkje å verta lovbrutarar. Men det er ikkje alltid så enkelt å halda seg orientert. Nettopp dette håpar eg må vera i fokus og mål for næringspolitikken, at næringspolitikk ikkje vert slagordsmessig retorikk, men spørsmål om korleis vi kan gjera kvardagen enklare og betre for leiaren i kvardagsbedrifta. For det er jo

desse bedriftene rundt om i landet vårt som er sjølve ryggraden i næringslivet.

Eg er samd med tidlegare finansminister Per Kleppe når han i Dagsavisen nyleg skreiv:

«Næringspolitikken oppgave er å bidra til at rammevilkårene er slik at næringslivet hele tiden kan forbedre produksjonen og tilpasse seg til endrede konkurransebetingelser.»

Difor håpar eg at næringsministeren er krystallklar i si avklaring av korleis han vil at kvardagsbedrifta si framtid skal vera. Vil han halda fram forenklingarbeidet som Bondevik II-regjeringa var godt i gang med, gjennom Altinn-prosjektet? Vil han leggja all sin prestisje inn i å nedkjempa finansministeren, slik at avskrivingssettsane på maskiner og utstyr skal vera 25 pst., slik vår regjering føreslo? Vil han sikra at SkatteFUNN framleis skal vera ei treffsikker og byråkratisk ordning, eller vil han la byråkratane i Finansdepartementet øydeleggja ordninga gjennom eit upraktisk, strengt og uforståeleg regelverk? Vil han sørgja for meir pengar til næringsretta forskning og utvikling? Og vil han leggja tyngda si inn på å fjerna formuesskatten på arbeidande kapital, slik eit samla næringsliv ropar om?

Så skulle eg ønskt at næringsministeren var litt tydelegare på kva han eigentleg meiner med ei ny ervervslov og forventingane til ei ny ervervslov, for det er skapt mykje håp om ei ny ervervslov. Den førre lova var iallfall ikkje til noko særleg nytte, for å seia det svært enkelt.

Når næringspolitiske debattar blir akademiske øvingar utan interesse for næringslivet, då er me på feil kanal. Men når næringslivet spissar øyra kvar gong næringspolitiske tema kjem på den politiske dagsordenen, då er me der me skal vera. Eg håpar at næringsministeren vil gjera det han kan for at det siste skal skje. Gjer han det på ein god måte, kan han rekna med Kristeleg Folkeparti si støtte. Men gjer han det ikkje, ja, då er eg redd for at han har eit problem.

Lars Peder Brekk (Sp) [12:47:51]: Jeg vil også være en av dem som gir ros til interpellanten. Jeg synes dette er en viktig debatt, og det er bra at vi får en diskusjon i denne salen om hvordan vi skal utvikle en ny næringspolitikk for dette landet.

Jeg har lyst til å si innledningsvis at så langt har Regjeringen levert gode resultater på velferd, men vi opplever samtidig at folk har klare forventninger til oss på det næringspolitiske området. Mye har skjedd, som statsråden var inne på i sitt innlegg, men slik han også påpekte, er det mye som fortsatt må gjøres før vi har fylt opp den næringspolitiske verktøykassa. Men vi må også huske på at den forrige regjeringen brukte fire år – iallfall slik vi oppfatter det – på å tømme denne verktøykassa, så det burde ikke være noen overraskelse for noen at det tar mer enn fire og en halv måned å fylle den opp igjen. Og hvis en skal være litt uhøytidelig, så er det ikke verktøy som kan kjøpes på Clas Ohlson – man må smi det selv. Det opplever vi iallfall i dag.

Det er viktig å skille mellom den brede og den smale næringspolitikken. Fra Senterpartiets side er vi opptatt av

den brede næringspolitikken. I tillegg til de virkemidler som Næringsdepartementet har, som også statsråden påpekte i sitt innlegg, er det gjort viktige grep i både Kommunal- og regionaldepartementet, Samferdselsdepartementet, Olje- og energidepartementet, Landbruksdepartementet og Fiskeridepartementet, for å nevne noen. Alle disse departementenes virkemidler er viktige i den brede næringspolitikken. De er avgjørende for at vi i framtiden skal kunne skape flere arbeidsplasser i hele dette langstrakte landet. Og jeg har lyst til å nevne noen viktige poeng i den forbindelse.

Innenfor Kommunal- og regionaldepartementets område er vel antakelig det viktigste virkemidlet å gjeninnføre den differensierte arbeidsgiveravgiften i så stor del av landet som overhodet mulig. Det er kanskje det beste og mest målrettede virkemidlet for industri og næringsliv i distriktene. Og for dem som er opptatt av skattelette, snakker vi faktisk om reduserte kostnader for både bedrifter og kommuner på nærmere 9 milliarder kr på årsbasis. Det er betydelig og kjempeviktig hvis vi greier å få til det. Det jobbes også innenfor KRD for å få på plass såkalte «Norwegian Centre of Expertise». Det er virkemidler som også har vært brukt tidligere, riktignok, men en utvider rammene for det og går lenger enn det den forrige regjeringen har gjort. En har gjeninnført kommunale næringsfond, som faktisk var særdeles viktig for å skape nye arbeidsplasser i mange kommuner. I 2001 bidro de kommunale næringsfondene til 1 800 arbeidsplasser, inntil Bondevik-regjeringen avvirket hele ordningen. Jeg mener det er viktig også å fylle på på kommunale næringsfond. En har, som også statsråden påpekte, økt kapitaltilgangen til de norske bedriftene gjennom økt støtte til Innovasjon Norge og SIVA.

Her er det viktig å se næringspolitikken i bred sammenheng. Næringsministeren var inne på omstillingstiltak for ensidige industristeder. Det er viktig at vi – innenfor rammen av en aktiv næringspolitikk – har en verktøykasse for de stedene som opplever at næringsvirksomhet forsvinner ut av lokalsamfunnet. Her spiller ikke minst også fylkeskommunene en rolle. Vi har sett i Årdal, og vi har sett i Skien, at det har vært et samarbeid mellom bedrift, kommune, fylkeskommune og stat. Jeg tror det er kjempeviktig at en viderefører den brede satsingen her. Men det er viktig når vi jobber med slike omstillingsvirkemidler, at det oppfattes slik at vi bryr oss om hele landet, og at det ikke bare er de plassene hvor det ropes høyest, som får oppmerksomhet fra Regjeringen eller fra de andre aktørene. Det er ikke slik at noen arbeidsplasser er viktigere enn andre. Det vi f.eks. ser i Årdal i Sogn og Fjordane, er kanskje et karakteristisk eksempel her. Når vi samtidig ser på f.eks. hva landbruket i Sogn og Fjordane har tapt av arbeidsplasser de siste årene, blir på sett og vis Årdal-tapet relativt begrenset. Det er i de siste ti årene forsvunnet 2 300 jordbruksforetak i Sogn og Fjordane – dvs. 14 Årdal-er, eller 1,7 Årdal-er pr. år. En kan si det slik at når en jobber med omstillingstiltak, må en jobbe bredt og konsentrert med de reelle problemene de ulike næringene står overfor. Og det gjelder flere enn de tradisjonelle industristedene.

Gunn Berit Gjerde (V) [12:53:19]: Eg synest det er godt at vi med denne interpellasjonen kan få høve til å debattere den nye næringspolitikken, som vi har høyrte om gjennom heile valkampen og gjennom heile det fyrste regjeringsåret til den nye regjeringa.

Hittil har det vore forvirring om denne nye næringspolitikken. Det har vore forvirring blant opposisjonspartia – eg veit ikkje kva han handlar om. Det har vore forvirring blant folk flest – og jammen har det vore like stor forvirring også innetter i Regjeringa, mellom regjeringspartia.

Eg har sete og høyrte på debatten til no, og etter mi meining har det ikkje kome fram så mykje i dag heller. Vi har høyrte mange fine ord, honnørord, men lite konkret – på den måten at ein snakkar om ein ny næringspolitikk. Skal det sterkare styring til i aksjeselskapa der staten er eigar, eller skal det ikkje? Skal Hydro og Årdal søkje om å få forlenget utsleppsløyvet frå SFT, eller skal dei ikkje? Er det nødvendig med auka avskrivingsattsar i næringslivet, eller er det ikkje? Eg meiner at eg ikkje har fått svar på desse og mange andre spørsmål.

Som Lars Peder Brekk var inne på, ser også eg på fiskeri- og landbrukspolitikken som ein del av næringslivet. Når det gjeld landbrukspolitikken, har vi stilt landbruksministeren spørsmål om kva det nye landbruket er. Vi fekk to svar: Det er familielandbruket, og det er satsing på bioenergi. Vi veit framleis ikkje kva familielandbruket skal innehalde av nye moment. Når det gjeld bioenergi, satsa allereie den førre regjeringa på det. Eg registrerer at statssekretær Ola T. Heggem no går ut i avisene – iallfall i mitt heimfylke – og åtvarar folk mot å vere altfor optimistiske framfor jordbruksforhandlingane.

Når det gjeld fiskeri, var det gledeleg å sjå statsministeren opne ny fiskeproduksjon i Mehamn, og at det er optimisme der. Eg håpar Regjeringa sin fiskeripolitikk no sikrar levering av råstoff året rundt, slik at både Mehamn og andre kystsamfunn kan leve vidare. På den måten får fiskeriministerens lys i alle husa langs kysten, slik ho har som målsetjing. Men hittil har vi sett stopp når det gjeld struktureringa, som var i ferd med å skape optimisme både blant fiskebåtreiarane og blant fiskarane i Norges Fiskarlag og i bankane, og som skulle syte for investeringane og tryggje arbeidsplassane. Det som hittil har skjedd, er at dei båtane som var komne langt når det gjaldt struktureringa, og som på ein ikkje varsla dato fekk stopp og fall ned på feil side, no har store økonomiske problem.

Eg såg i VG fredag 24. februar at Arbeidarpartiet si næringsgruppe med ei heilside prøvde å rette opp inntrykket av forvirring, uklarleik og manglande handling i næringspolitikken. Det vart varsla eit tidsskifte. Men bortsett frå på områda forskning og samferdsel – der Regjeringa absolutt heller ikkje har levert slik ho lovde – er det kanskje eit tidsskifte, som ein kan frykte.

Det verkar som om nokon trur det er mogleg å trykkje på ein «reset»-knapp og skape ein næringspolitikk i Noreg som er isolert frå resten av verda. Anten ein likar det eller ikkje, så er Noreg ein del av ei globalisert verd. Det er òg næringspolitikken, som krev nye verkemiddel dersom Noreg skal ha ein sjanse til å vere med i konkur-

ransen – spesielt med dei lønningane som vi har her i landet.

For Venstre handlar næringspolitikken om å leggje til rette for nyskaping, for forskning og for auka kunnskap, som kan gi oss eit forsprang når det gjeld smarte og miljøvenlege måtar å produsere varer og tenester på. For meg vert dette snakket om verktøykasse – som er tom, som skal fyllast, eller kva ho til kvar tid no er – heilt meiningslaust. For meg er ei verktøykasse eit bilete på reparasjonsutstyr. Det er ein reparatør (presidenten klubbar) som har verktøykasse i dag, ikkje ein nyskapar.

Det kunne vore artig om vi i denne debatten for ein gongs skuld kunne få nokre konkrete framtidsplanar (presidenten klubbar) for den nye næringspolitikken som regjeringspartia er samde om.

Presidenten: Presidenten må be representantene holde seg til taletiden.

Steinar Gullvåg (A) [12:58:57]: Jeg synes det er ganske frimodig av de tidligere regjeringspartiene å utfordre Regjeringen med hensyn til næringspolitikken. Dette er jo partier som har stått fram med sitt mantra som at lavere skatter og avgifter og kutt i offentlige utgifter er den eneste løsningen i næringspolitikken. De henger fast i troen på at den beste næringspolitikken egentlig er å ikke ha noen næringspolitikk i det hele tatt. Derfor omgir de seg med karakteristikker som «honnørord» og tomme fraser når de omtaler Regjeringens næringspolitikk.

Men om representantene for de tidligere regjeringspartiene ikke har merket regjeringsskiftet, så har tusener av bryggeriarbeidere og sjøfolk gjort det. De har nemlig berget sine arbeidsplasser som følge av regjeringsskiftet. Mens de tidligere regjeringspartienes egen næringsminister reiste til Skien med tom verktøykasse, er denne regjeringen i full gang med omstillingsarbeidet. Bondevik-regjeringen løftet ikke en finger for å sikre arbeidsplassene i Årdal og Høyanger. Denne regjeringen sørger for at ensidige industrisamfunn som har utnyttet norske naturressurser gjennom årtier, fortsatt kan leve og få utvikle seg inn i framtiden.

Vi er i full gang med å fylle den verktøykasse som Høyre i regjering med Kristelig Folkeparti og Venstre, godt assistert av Fremskrittspartiet, brukte fire år på å tømme. Vi har tatt fatt på den jobben. Men vi trenger litt mer enn fem måneder på å forme ut framtidens næringspolitikk.

Vi skal lage en ny ervervslov som kan hindre at lønnsomme bedrifter slaktes og gode arbeidsplasser legges ned. Vi skal skape en ny eierskapspolitikk der statlig eierskap betyr å stille krav til de bedriftene som staten eier, utover det som kan leses i regnskapenes bunnlinjer.

Aktivt eierskap betyr at staten skal bruke sin aksjonærinntekt, selvsagt innenfor de rammer og spilleregler som følger av aksjelovgivningen. Staten skal også ha klare forventninger om økonomisk utvikling og utbytte. En mer aktiv statlig eierskapspolitikk innebærer også at selskapene skal ta sin del av ansvaret for det samfunn som omgir dem. Det skal stilles etiske krav til selskapene, og

de skal bidra til å oppfylle våre nasjonale mål for forskning og utvikling. Et aktivt eierskap vil også bety at staten kjøper seg inn i selskaper av stor betydning for næringslivet, bl.a. for å bevare kompetanse og hovedkontor i Norge. I andre tilfeller kan det være riktig å selge seg ned eller slå selskaper sammen for å sikre industrielt partnerskap og markedsadgang. Det er dette som kalles aktiv næringspolitikk, og som er motstykket til handlingslammelse og næringsnøytralitet.

Jeg har i løpet av de månedene som er gått siden stortingsvalget, besøkt en rekke bedrifter, næringsorganisasjoner og forskningsinstitusjoner, noen ganger også i selskap med interpellanten. I denne strømmen av befaringer, bedriftsbesøk, møter og konferanser har jeg kun en eneste gang opplevd at en bedriftsleder snakker om skatter og avgifter. Men nesten alle som jeg har møtt, har snakket om behovet for økte samferdselsinvesteringer og næringsrettet forskning og utvikling. Derfor satser vi også på disse områdene. Regjeringen vil sørge for at veg- og jernbansatsingen når de mål som er fastsatt i Nasjonal transportplan, slik det bekreftes i Soria Moria-erklæringen.

Jeg tror det er viktig å ha riktig fokus i næringspolitikken. Ikke at jeg undervurderer betydningen av lav inflasjon, lave renter og stabil kronekurs. Den generelle økonomiske politikken er viktige rammevilkår for næringslivet. På det området er det heldigvis bred enighet i Stortinget, med unntak av Fremskrittspartiet, som setter seg utenfor alle samfunnsøkonomiske rammer og tror de kan øse oljepenger ut over samfunnet. Konsekvensen av en slik politikk vil selvfølgelig være økt prisstigning, økt inflasjon og høyere kronekurs, med ødeleggende virkning for norsk økonomi og norsk næringsliv. Det er bekymringsfullt at Stortingets nest største parti ikke viser større økonomisk edruelighet og i stedet henfaller til ren populisme ved å innbille folk at det ikke er noen grense for hvor mye vi kan bruke og forbruke i dette samfunnet.

Hans Frode Kielland Asmyhr (FrP) [13:04:13]: Jeg vil berømme interpellanten for å ha satt denne interpellasjonen og industriens situasjon på dagsordenen. Industrien er viktig, og den fortjener en slik bred debatt som vi nå har her i Stortinget.

Jeg har merket meg én ting, og det er at en rekke representanter for regjeringspartiene som til stadighet er ute i mediene og reiser rundt i landet og prediker en ny industripolitikk, en ny næringspolitikk, er borte fra salen når Stortinget diskuterer industriens framtid. Da synes jeg det blir smålig når nåværende regjering og regjeringspartier kritiserer den forrige regjeringen for dens næringspolitikk. Den var ikke spesielt imponerende, men skal man kritisere andre, må man komme med klare tiltak.

Industrien er under press, selv om mye av norsk industri går svært godt. Industrien har fortsatt et kraftig press mot seg på marginer og fra aktive konkurrenter i utlandet. Vi har stadig medieoppslag om nedleggelse av industribedrifter og utflagging til lavkostland.

Det som er viktig med industrien, er at industrien er vårt følepunkt mot utlandet. En konkurransedyktig industri er et tegn på vår konkurransedyktighet i forhold til ut-

landet, og det er viktig, ikke bare for industrien, men for hele vårt samfunn.

Vi er kommet til et kritisk punkt når det gjelder industriens tilstedeværelse i Norge. Dersom det kommer et tilbakeslag mot industrien nå, vil det stå om hele norsk industris framtid i Norge. I underkant av 300 000 industriarbeidsplasser, som er mindre enn antall uføretrygdede, må sies å være et minimumsantall arbeidsplasser for å kunne opprettholde et industrimiljø som kan utvikle seg videre, og som kan holde på og utvikle kompetanse.

Automatisering er viktig i dagens industribedrifter. Selv har jeg hatt gleden av å besøke flere bedrifter som satser kraftig på å investere i roboter og annen automatisering, noe som viser at Norge må være på topp når det gjelder automatisering i en industri som nå er blitt svært kapitalintensiv. Da kunne man fra Regjeringens side komme med forslag til de beste avskrivingssettsene i Europa, noe man ikke gjør. Det er et enkelt grep, som kan gjøres raskt.

Statsråden la i sitt innlegg vekt på at Regjeringen ønsker å møte framtiden med en offensiv næringspolitikk, og at Norge skal være en av de mest innovative økonomier i verden. Mitt spørsmål er da: Hvilke partier i Stortinget er uenige i den type formuleringer – en type velmenende, runde formuleringer som alle, uansett politisk bakgrunn eller om man har deltatt i en tidligere regjering eller ikke, kan stille seg bak? Hvis det skal være uttrykk for denne regjeringens nye aktive næringspolitikk, er det ikke noe nytt innhold i den. Alle er enige i den typen formuleringer.

Videre ramset statsråden opp en rekke virkemidler som skal være tegn på Regjeringens nye aktive næringspolitikk – FoU, Innovasjon Norge, SkatteFUNN og samferdsel. Det er ikke noen som er uenig i at dette er viktige virkemidler. Spørsmålet som må stilles statsråden og Regjeringen, er: Hvorfor er Stortingets komiteer nå nesten arbeidsledige når det gjelder saker fra regjeringsapparatet? Næringskomiteen har ikke noen saker. Hvorfor fremmer ikke Regjeringen en industrimelding som næringskomiteen kunne ta tak i, eller en industrimelding som en oppfølging av Industriutvalgets innstilling som kom i fjor? Der burde det være nok å ta tak i for å få en politikk som er til industriens beste, og som ville innebære en aktiv industri- og næringspolitikk.

Svein Flåtten (H) [13:09:44]: Hvis en skal beskrive resultatet av den rød-grønne regjeringens og statsrådets innsats for norsk næringsliv så langt, tror jeg man kan bruke ordet «usikkerhet» – usikkerhet fordi retorikkens møte med virkeligheten synes å være akkurat så vanskelig som noen av oss mente den ville være, usikkerhet fordi det retoriske begrepet «aktiv næringspolitikk» vil komme til å ligge som et blyodd rundt beina på næringsministeren inntil han har levert noe som i næringslivet oppfattes som konkret innhold. Det har ikke skjedd så langt. I stedet ble det først levert massive løfter i fleng, så usikkerhet om enkelte industrisamfunn, om Konkurransetilsynets betydning og makt i forhold til politisk styring, om omstruktureringen av oppdrettsbransjen og ikke minst om hva som skal bli innholdet i en ervervslov som kanskje skal gi bø-

ter i millionklassen for nødvendige omstruktureringstiltak. Dette skaper usikkerhet for norsk næringsliv og for etablering av arbeidsplasser og usikkerhet når det gjelder skatteinngang og velferd i Norge.

Så langt har det vært næringspolitikk etter innfallsmetoden. Derfor er representanten Løviks interpellasjon viktig, men ikke for å få avklart hva dette begrepet «aktiv næringspolitikk» er, for det tror jeg de fleste nå innser består av retorikk og enkeltutspill. Det har også debatten her i dag ganske tydelig vist.

Vi skal få en eierskapsmelding som skal sørge for det som heter «et mer aktivt statlig eierskap», og som vi etter hvert har forstått at ikke skal bestå i verken oppkjøp eller salg av statlige bedrifter, men i utskiftning av styremedlemmer i bedrifter hvor også staten er eier, bedrifter som – i parentes bemerket – nå går bedre enn de noen gang har gjort, og bidrar positivt med arbeidsplasser og skatteinntekter.

Den aktive næringspolitikken vet vi i hvert fall består av en fortsatt og økende formuesskatt på alle norske investorer som ønsker å plassere sine midler i verdiskapingen i norsk næringsliv. I næringslivet sier man ofte at det viktigste er selve avklaringen av hva som skal komme, altså selve forutsigbarheten. Derfor ville det være bra om man kunne få konkretisert hva den aktive næringspolitikken egentlig er, eller om dette bare er enkeltutspill, og at man ellers vil fortsette den gode næringspolitikken som den forrige regjeringen la opp til, og som har bidratt til de resultatene som vi i dag ser i norsk næringsliv. Nå råder en usikkerhet i forhold til om det skal komme noe nytt, noe uprøvd, noe banebrytende som ingen har tenkt på før – et slags næringspolitisk abrakadabra som skal bidra til at det regner velferd nedover befolkningen. Disse forventningene har de nåværende regjeringspartiene skapt gjennom sin valgkampretorikk. Det viser seg nå at det bare var honnørord og tomme fraser, for å låne betegnelsen til representanten Gullvåg, som nettopp var her på talerstolen.

Arbeiderpartiets næringsfraksjon skriver i Verdens Gang i slutten av februar at de har vært på en uendelig rekke bedriftsbesøk rundt omkring i landet. Det høres ut som om det har vært en påkjening å møte alle disse næringslivslederne og eierne. Men påkjeningen har gitt gode resultater, for de har ikke møtt noen eiere eller næringslivsledere som snakket om skattelettelse, og det er jo strålende. De har heller ikke møtt noen ansatte som snakket om skattelettelse. De har jo faktisk allerede fått sine skattelettelse gjennom reduksjonen i skatt på fagforeningskontingenten.

Men har norsk næringsliv og eiere plutselig blitt tause når det gjelder den særnorske formuesskatten? I min tid i finanskomiteen møtte jeg gjennom fem år organisasjoner som hvert år hadde denne saken øverst på sin kravliste. Hvorfor spurte man ikke om bedrifter og eiere ønsker økninger i formuesskatten, slik man allerede har innført? Hvorfor spurte man ikke om de ville ha ytterligere 2–3 milliarder kr i skatt, som man har tenkt å pålegge norsk næringsliv, og om eierne var enig i den innretningen som Regjeringen selv er uenig i? Hvorfor spurte man ikke

om dette? Det ville man ikke. Da får man svar i skogen som man spør.

Til slutt vil jeg nevne to forhold som klart viser hvor tåke og usikker næringspolitikken til denne regjeringen er. SVs talskvinne har vært her oppe og lovprist Søderberg-ovnene i Årdal. Hun sa det er bra at de forsvinner, samtidig som Regjeringen nå går inn for å presse på for at man skal fortsette å ha dem. Senterpartiet sier på sin side at de ikke er fornøyd med verktøykassen. Senterpartiets talskvinne i Vestfold sier i dag i Tønsbergs Blad at næringsministeren kan fremstå «som noe tåkete», men at Senterpartiet vil sørge for at næringspolitikken blir bra. Om det da blir med verktøy fra Clas Ohlson eller fra Felleskjøpet, vet jeg ikke. Det gjenstår å se.

Arne L. Haugen (A) [13:15:16]: Jeg vil gjerne gi uttrykk for at nærings- og handelsministeren i dag har gitt en redegjørelse om næringspolitikken vår som jeg stiller meg fullstendig bak. Det er ikke nødvendig for meg å gjenta noe av det han sa.

Så sies det fra talerstolen at det er stor forvirring om næringspolitikken. Ja, det høres slik ut i denne salen. Det må en vel bare ta til etterretning. Men når vi i næringskomiteen møter næringslivet, og det gjør vi veldig ofte, får i hvert fall denne politikken en veldig positiv respons.

Som statsråden sa, handler næringspolitikken bl.a. om hvordan vi som nasjon ser på de ensidige industristeders utfordringer, og jeg vil gjerne kommentere det litt. Her er vi inne på i hvert fall to – og i noen sammenhenger tre – departementers arbeidsområder, da det er Kommunal- og regionaldepartementet som sitter med et hovedansvar for kommuneøkonomi og regionalt utviklingsarbeid, og Olje- og energidepartementet som har ansvar for energikontraktene, og i tillegg er det Nærings- og handelsdepartementet. Det er veldig viktig at disse tre departementene samhandler godt, og jeg noterer meg med tilfredshet at det nå er nedsatt en interdepartemental gruppe som skal foreslå mer konkret hvordan staten skal opptre i forhold til omstilling i ensidige industrisamfunn. Det har jeg forventninger til. Men det er uansett helt avgjørende at det er en god dialog mellom kommune, stedlig ledelse i bedriften og det sentrale eierskap i virksomheten. Det er etter mitt syn viktig at de lokale myndighetene, sammen med hjørnesteinsbedriftene, får arbeidsro til å utvikle planer og prosesser for hvordan utfordringene skal takles. Derfor må de lokale myndighetene på banen først, og så må vi ha et virkemiddelapparat som kan bidra med økonomiske ressurser og kompetanse i den grad det er nødvendig. Det er ikke først og fremst vi i stortingsalen som kan løse disse lokalsamfunnenes utfordringer. Løsningene må finnes i et samspill mellom hjørnesteinsbedrift og lokale og regionale myndigheter. Ikke minst er det også viktig å spille på lag med lokalt bankvesen og lokalt næringsliv.

For meg er det viktig å være tydelig på at det ligger et stort ansvar lokalt for å utrede muligheter, skisser og planer og samle ressurser lokalt og regionalt. Så må staten eventuelt bidra med det som skal til utover det. I et lokalsamfunn som har en statlig hjørnesteinsbedrift, har staten selvsagt et helt spesielt ansvar. Lokalsamfunn som i gene-

rasjoner har vært avhengig av en hjørnesteinsbedrift, har særlige utfordringer i omstillingsarbeidet. Det har jeg personlig erfaringer fra, og for å lykkes i det krevende arbeidet må det til – i tillegg til økonomiske ressurser og gode bedriftsprosjekt – lokal forståelse for å ta skjeen i egen hånd og en aksept for at framtida blir annerledes enn fortida. Så må disse lokalsamfunnene ha visshet for at storsamfunnet stiller opp. Da kan vi ikke stå med en tom verktøykasse, men med en velfylt, med virkemidler som er tilpasset de utfordringene som skal takles. Det mener jeg at den rød-grønne regjeringen sørger for.

Petter Løvik (H) [13:19:36]: Dette har vore ein svært interessant debatt, om ikkje spesielt avklarande. Vi har fått ein del svar og sit vel igjen med kanskje litt fleire spørsmål.

Eg vil kommentere nokre av dei tinga som har kome opp. Som eg sa i mitt hovudinnlegg, stilte eg spørsmålet: Treng vi verkeleg «ein ny og meir aktiv næringspolitikk» når det går svært bra i store delar av norsk industri?

Representanten Oppebøen Hansen sa i sitt innlegg at industriutviklinga har vore negativ i mange år. Ja, det er heilt korrekt, men som eg har sagt tidlegare: I oversikta frå Statistisk sentralbyrå i januar 2006 viser det seg at den noverande industripolitikken, den som har vore ført det siste året, har fungert. I januar var industriproduksjonen på det høgaste nivået sidan januar 2000, altså er det ein trend som har vore veldig positiv, ikkje berre i næringslivet generelt, men også i industrien, som mange har sagt ville få veldig store problem.

Så osar fleire av representantane av dårleg samvit for dei kutta som har vore gjorde på forskning og utvikling og på avskrivningar. Både næringsministeren og fleire av representantane frå den raud-grøne sida prøver å vekkforklare og seie at dei faktisk ikkje har kutta. Men dersom det er slik at dei som har prøvd å påvise desse kutta gong etter gong, ikkje er gode nok sanningsvitne, har eg lyst til å sitere det som Kjell Bjørndalen i Fellesforbundet sa til Dagens Næringsliv den 16. desember 2005:

«De rødgrønne kuttet nær 100 millioner til forskning og utvikling på Næringsdepartementets budsjett i forhold til forslag fra Bondevik-regjeringen. Det er ingen kjempesum, men feil vei å gå på et viktig område. Vi er også skuffet over at Bondevik-regjeringens forslag om lavere avskrivningssatser for maskiner ble strøket.»

Det er altså ikkje berre vi i opposisjonen som ser dette, men også sentrale folk i næringslivet.

Så seier Gullvåg at vi er nokså frimodige som prøver å framheve vår politikk. Når representanten Gullvåg seier han har vore rundt i mange bedrifter og ikkje høyrte meir enn ei bedrift som spør etter lågare skatt, er det grunn til å be representanten Gullvåg kome seg meir ut. Samtidig som han sjølv skryter av å ha vore med og gitt skattelette til ei enkeltgruppe, er det inga interesse elles i næringslivet. Då har ikkje representanten Gullvåg vore med til alle dei plassane i norsk industri og til dei enkeltbedriftene der det blir sagt at den skatteauken som dei raud-grøne påførte gjennom endra avskrivningssatser, dei 1,6 milliardane,

er blitt peika på gong etter gong. Eg håpar vi får litt meir klarleik framover, uklarleik er det farlegaste.

Statsråd Odd Eriksen [13:23:02]: La meg først få lov til å si takk for en interessant debatt. Jeg merket meg at de tidligere regjeringspartiene har en viss sårhet i sin argumentasjon. Jeg vil tro at det går over.

Spørsmålet som interpellanten stiller også i avslutningen, er: Trenger vi en ny næringspolitikk? Da vil jeg minne om at de var ikke rent få, de næringslivslederne som før valget sa: Vi trenger en ny næringspolitikk. Vi trenger en aktiv næringspolitikk til forskjell fra den passivitet den forrige regjeringen hadde. De var ikke rent få, de næringslivslederne. De som var til stede på årskonferansen til NHO i januar, satt neppe igjen med inntrykket av at dette var en regjering som ikke hadde en offensiv næringspolitikk, som ikke hadde en offensiv nordområdepolitikk, som et viktig element i å nyttiggjøre seg de ressursene og de mulighetene dette landet rår over.

Det vi først og fremst trenger nå, er at vi legger noe av sårheten bak oss, at vi spiller på lag og stiller opp for norsk næringsliv, for på den måten å sikre verdiskapingen i landet og sikre at Norge også i framtida skal bli et av verdens beste land å bo i.

Sammenhengen mellom samfunnets evne til å skape og dele er kjernen i flertallsregjeringens arbeid med å videreutvikle det norske velferdssamfunnet. Det å dele rettferdig gir også større skaperkraft. Vår metode handler i første rekke om partnerskap mellom stat og næring innenfor rammen av en blandingsøkonomi. Vi legger til rette med gode rammevilkår for næringslivet, og vi stiller opp i omstillingsprosesser. Som jeg sa tidligere: Det er viktig å ha omstilling i næringslivet.

Representanten Sørfonn uttrykte vel mer et ønske om at jeg skulle klare å nedkjempe finansministeren. Jeg er litt usikker på hva slags erfaringer representanten Sørfonn har fra andre regjeringer. Denne regjeringen står samlet om en aktiv næringspolitikk. Det gjelder også finansministeren. Det gjør meg veldig trygg på at vi også i framtida skal kunne skape god næringspolitikk med gode vilkår for næringslivet.

Vår næringspolitikk går ut på at fellesskapet stiller opp i omstillingen, og det gir trygghet for næringslivet og for verdiskapingen. Jeg er glad for de resultatene vi har oppnådd ved Union, i Årdal og i Høyanger. Jeg er glad for at de menneskene som berøres av de omstillingene som norsk næringsliv vil stå overfor i tida framover, føler trygghet ved at storsamfunnet og fellesskapet stiller opp når det er behov for det. Jeg er glad for de avtalene som er inngått, der også lokalsamfunnet føler trygghet for at storsamfunnet stiller opp.

Jeg bare minner om at næringspolitikk er så mangt. Kanskje et av de viktigste virkemidlene i næringspolitikken var den økningen i frie inntekter i kommunene som vi fikk på plass. Det bidrar til at lokalsamfunnene gis muligheter til også å stille opp for næringsutvikling lokalt.

Presidenten: Interpellasjonsdebatten er dermed avsluttet.

S a k n r . 6

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Arne Sortevik og Magnhild Holmberg om å slette gjelden til bomfinansierte samferdselsprosjekter (Innst. S. nr. 100 (2005-2006), jf. Dokument nr. 8:6 (2005-2006))

Presidenten: Etter ønske fra transport- og kommunikasjonskomiteen vil presidenten foreslå at taletiden begrenses til 40 minutter og fordeles med inntil 5 minutter til hvert parti og inntil 5 minutter til statsråden.

Videre vil presidenten foreslå at det gis anledning til replikkordskifte innenfor den fordelte taletid på inntil tre replikker etter innlegg fra hovedtaler fra hvert parti samt inntil fem replikker etter statsrådets innlegg.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Truls Wickholm (A) [13:27:30] (ordfører for saken): Representantene Sandberg, Sortevik og Holmberg har fremmet et forslag i Dokument nr. 8:6 for 2005–2006. I dette forslaget ber man Regjeringen fjerne alle bomstasjoner, stanse innkrevningen av forskuddsbompenger, slette gjelden til alle eksisterende bompengeselskap, avstå fra bompengefinansiering av riksveiprosjekter og basere all framtidig investering og vedlikehold på statlig finansiering.

Flertallet, som består av alle partier unntatt Fremskrittspartiet, har valgt å innstille på at Stortinget følger Innst. S. nr. 100 for 2005–2006, og avviser dette forslaget.

Representantene fra Fremskrittspartiet hevder i sitt forslag at det vil koste staten om lag 13 milliarder kr å slette denne gjelden. Det er imidlertid slik at flere av de store bompengoordningene i landet krever inn penger som går direkte til finansiering av prosjekter. Dette gjelder f.eks. Oslo, Tønsberg-pakken og E 39 over Stord. Kostnadene ved å avvike de 46 vedtatte bompengeselskapene som vi hadde før jul, ville ha beløpt seg til mellom 20 og 25 milliarder kr, ikke 13 milliarder kr, som det hevdes av Fremskrittspartiet.

Hvis jeg nå skal foregripe begivenhetene litt: Noen av representantene fra Fremskrittspartiet vil sikkert komme og fortelle meg at staten har penger på bok og blir stadig rikere, og at vi kan bruke av disse pengene. Det er selvfølgelig sant at staten har penger på bok, men det er også slik at et bredt flertall av partiene på Stortinget er enige om at det også er viktig å ha en sunn økonomi her i landet. Det er ikke slik at når vi sier nei til å bruke enda mer oljepenger – vi bruker faktisk 75 milliarder oljekroner i statsbudsjettet for 2006 – er det fordi vi ønsker å være slemme mot velgerne. Vi gjør det fordi vi mener det også er viktig å føre en politikk som gir gode vilkår for industrien og lav rente. Det er noe som folk bryr seg veldig mye om i Norge, men som Fremskrittspartiet antakelig ikke bryr seg så mye om.

Det er også verdt å merke seg at bompengeselskap nesten alltid kommer som et resultat av lokale initiativ. Det er ikke slik som man kan få inntrykk av, at dette er noe som tres ned over hodene på norske kommuner. Det er til og med slik at Fremskrittspartiet lokalt ser at den beste løsningen ofte er bompengefinansiering.

Her i Oslo har samferdselsbyråd fra Fremskrittspartiet Peter N. Myhre sagt han er for finansiering av Oslopakke 3 gjennom bompengeselskap. Fremskrittspartiets samferdselspolitiske talsmann, Per Sandberg, har ifølge Adresseavisen oppfordret sine trønderske sambygdingar til å gå inn for bompenger på sine veistrekkninger. Det blir derfor svært vanskelig for meg å skjønne hva Fremskrittspartiet egentlig mener om denne saken, særlig når de skriver i sitt prinsippprogram at de vil ha flere avgifter som er direkte betaling for bruk av vei. Mer direkte enn bompenger kan det neppe bli.

De som har lest Fremskrittspartiets merknader i saken, har sikkert lagt merke til at Fremskrittspartiet her framhever sitt primære forslag til NTP og dertil handlingsplan. Det vil derfor være interessant for dem utenfor denne saken som har sansen for Fremskrittspartiets forslag, å merke seg at dette vil innebære mange milliarder mindre til jernbane og gjøre togtilbudet vesentlig dårligere. Fremskrittspartiets politikk vil rasere norsk jernbane, både rundt de store byene og i distriktene. I sitt alternative budsjett kutter Fremskrittspartiet mer enn 2 milliarder kr til jernbanen. Hvorfor er dette viktig hvis du må kjøre bil inn til Oslo hver dag, men ikke liker bompengering? Jo, fordi Fremskrittspartiets kutt vil føre til at folk som tar toget, nå blir tvunget til å kjøre bil, og de som bruker veien i dag, vil få hundretusen flere personbiler å dele denne strekningen med – inn og ut av Oslo, til og fra jobb hver eneste dag, noe jeg antar ikke vil falle i smak verken for bilpendlerne eller togpendlerne.

Fremskrittspartiet stemte i forrige periode sammen med de rød-grønne for vårt forslag til NTP. NTP er et ambisiøst, men realistisk program, som sikrer balansert investering i hele samferdselssektoren. Denne regjeringen har allerede vist at den har vilje til å prioritere samferdsel. I budsjettet for 2006 gav vi 460 mill. kr mer enn regjeringen Bondevik IIs opprinnelige forslag. Dette er mer enn det Fremskrittspartiet fikk til i hele sin periode som støtteparti. Fremskrittspartiet nevner stadig sine ambisjoner om en borgerlig flertallsregjering. Jeg mener at vi gjennom forrige periode, hvor Fremskrittspartiet hadde realpolitisk makt, har sett at de ikke er en pådriver for samferdsel eller viser evne til å få gjennomslag.

Til slutt har jeg noen spørsmål som kanskje må stå ubesvart. Jeg lurer på hvorfor disse milliardene til sletting av bompengегjeld ikke ble foreslått i Fremskrittspartiets statsbudsjettforslag. Er det fordi partiet virkelig ikke mener det, eller er det fordi representantene ikke har fått gjennomslag i eget parti? Kanskje kan svaret være at disse pengene allerede er brukt opp i representanten Hagesæters forslag om å gi alle nordmenn et kredittkort med mange tusen kroner på til bruk i utlandet.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Arne Sortevik (FrP) [13:32:27]: Til representanten Wickholm er det å si at det er rikelig med oljepenger. Det er rikelig med oljepenger til å slette gjeld på eksisterende bompengeprojekter, bomveier som er tatt i bruk, enten beløpet skulle være 10 milliarder kr eller 20 milliarder kr. Det er for så vidt ikke det store poenget. Poenget er først og fremst å spørre representanten Wickholm fra Arbeiderpartiet hva som prinsipielt er til hinder for å velge en slik løsning. Dette er en løsning som Stortinget har valgt før, da gjelden ble slettet på Gardermobanen. Når en leter i Arbeiderpartiets program for 2005–2009, kan man lese om en bekymring for veiene og et fremført behov for å ruste opp og bygge nye veier. Hvordan løser Arbeiderpartiet den oppgaven?

Carl I. Hagen hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Truls Wickholm (A) [13:33:27]: Som svar på representanten Sorteviks spørsmål kunne jeg kanskje klargjøre det og si at jeg også i mitt innlegg brukte tid på å si at ja, det finnes oljepenger, og det finnes også et fond som er avsatt til pensjoner. Når jeg sier at vi bruker oljepenger, er det fordi vi ikke vil bruke mer oljepenger enn dem vi bruker i dag, nemlig 75 milliarder kr. Det Fremskrittspartiet er uenig med alle de andre partiene på Stortinget om, er om man kan bruke 10–20–30–100 milliarder kr mer uten at dette får konsekvenser for norsk økonomi. Vi er uenige med Fremskrittspartiet der. Vi mener at det vil ha en negativ innvirkning på økonomien, en negativ innvirkning på renten, og at det stort sett vil være dårligere for den norske befolkningen enn om man slettet gjelden til bompengeselskapene.

Per Sandberg (FrP) [13:34:50]: Jeg registrerer at representanten Wickholm bruker halve innlegget sitt på jernbane og beveger seg bort fra det som er tema – å redusere eller eventuelt slette gjelden til bompengeselskapene. Jeg registrerer også at representanten Wickholm er ganske klar på at det er helt umulig, det er ikke realistisk. Derfor er min utfordring til representanten Wickholm: I VG i dag sier representanten Wickholms egen samferdselspolitiske talsmann, Torstein Rudihagen, at det nå er på tide å åpne sekken med oljepenger til en historisk investering i veibygging og samferdsel. Er det slik å forstå at det nå er en splittelse i fraksjonen til Arbeiderpartiet i komiteen?

Jeg registrerer også at Oppland Arbeiderparti nå gjør som Fremskrittspartiet og ber Regjeringen følge Fremskrittspartiets eksempel for å få et løft innen samferdsel og bygge veier. Er det slik at Wickholm er alene i fraksjonen om å mene at det er umulig å bruke oljepenger til å bygge veier, eller er det bare en dobbeltkommunikasjon fra Arbeiderpartiet?

Truls Wickholm (A) [13:35:54]: For å svare på representanten Sandbergs spørsmål om hvorfor jeg bruker innlegget mitt på jernbanen, vil jeg si at det er nettopp fordi Fremskrittspartiet så tydelig i sine merknader framhever at de løper fra løftene sine om å stå for det de stemte

for i Stortinget, nemlig forslaget til NTP, mens de framhever sitt opprinnelige forslag til NTP flere ganger i merknaden. Derfor er det grunn til å uttrykke bekymring for det.

Når det gjelder bruk av oljepenger, er det slik at Oppland Arbeiderparti klart sier at de vil bompengefinansiere de prosjektene som representanten Sandberg her snakker om. Det er også slik at når representanten refererer til uttalelsene fra Rudihagen, er det som det der er snakk om, en prosjektfinansiering, noe som også Fremskrittspartiet har vært for. Dette er en helt annen måte å bruke penger på enn en varig høy økning av bevilgningene over statsbudsjettet.

Bård Hoksrud (FrP) [13:37:11]: Jeg synes det var interessant å høre saksordførers framleggelse av saken, hvor han var opptatt av det flotte samferdselsløftet som denne regjeringen hadde gitt. Han var også veldig opptatt av at Fremskrittspartiet subsidiært hadde støttet opp om denne regjeringens forslag om å bevilge 1 milliard kr mer til vei og 1 milliard kr mer til jernbane. Jeg registrerte at han også sa at man klarte 460 mill. kr. Jeg vil ikke akkurat kalle det et veldig stort løft. Jeg er veldig spent på om representanten Wickholm synes det er et godt løft og i tråd med Regjeringens og de rød-grønne partienes vedtak om Nasjonal transportplan.

Truls Wickholm (A) [13:37:46]: Som representanten Hoksrud sikkert vet, var det et budsjett som den rød-grønne regjeringen laget på mindre enn tre uker. Det å greie å finne 460 mill. kr mer til samferdsel synes jeg er ganske imponerende, når vi kan sammenligne med at Fremskrittspartiet over tre år greide å finne 450 mill. kr. At vi greide å finne 460 mill. kr på tre uker, sammenlignet med at Fremskrittspartiet greide å finne det samme på tre år, må jeg si er imponerende.

Jeg også enig i at vi ønsker en sterkere satsing på samferdsel enn de 460 mill. kr. Storfraksjonen og Regjeringen jobber med et nytt statsbudsjett, og jeg har store forventninger til at det vil bli en markant satsing på samferdsel.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Per Sandberg (FrP) [13:39:09] (komiteens leder): Fremskrittspartiets utgangspunkt ligger fast når det gjelder hvem som har ansvaret for å bygge vei. Vi forholder oss til § 12 i veiloven, som sier at staten har et ansvar for infrastrukturen. Vi forholder oss også til det som sies der om at det er stat, kommune og fylke som skal finansiere.

Jeg har registrert at det blir mye debatt om hvorvidt det er 10 milliarder kr eller 25 milliarder kr som er det riktige beløpet. Jeg synes at Fremskrittspartiet har kvalitetssikret det på en god måte. Derfor vil jeg påpeke at det i innstillingen er faktafeil når flertallet i komiteen påpeker at det dreier seg om 25 milliarder kr.

Forslaget er ganske klart og tydelig på at det er den gjelden som eksisterer pr. 1. januar 2006, vi opererer med. Her vil jeg kommentere det som representanten Wickholm sa i sitt hovedinnlegg og i replikkordskiftet, hvor

han etterlyste Fremskrittspartiets satsing i vårt alternative statsbudsjett. Dette forslaget om å slette bompengegjelden kom sent i 2005 og i forkant av at alternativt statsbudsjett var fremmet.

Når det gjelder bruken av bompenger, har jeg klart og tydelig fått opplyst fra statsråden at bompenger fortsatt bare skal være supplerende finansiering ved veibygging. Det er da jeg blir litt fortvilt, for hvis man tar de tre bompengeprojektene vi foreløpig har banket gjennom i Stortinget i år, Bergensprogrammet, Hardangerbroen og Finnfast – og hvis en tar med Atlanterhavstunnelen i tillegg – er statens andel helt nede på 25 pst. Da går det ikke an å argumentere med at bompenger skal være en supplerende ordning. Da er bruk av bompenger mye mer enn som så.

Jeg registrerer også at det i et svar til komiteen fra departementet slås fast at i handlingsprogrammet for perioden 2006–2009 er det lagt til grunn følgende fordeling mellom bompenger og statlige midler: Når det gjelder stamveier, kommer 12 milliarder kr fra stat, og 6 milliarder kr skal være bompenger – jeg runder litt av. Når det gjelder de øvrige riksveiene, kommer 8 milliarder kr fra stat og 13 milliarder kr fra bompenger. Og når det gjelder rassikring, kommer litt over 1 milliard kr fra stat og litt over 100 mill. kr fra bompenger. Samlet sett skulle dette handlingsprogrammet tilsi at staten skal inn med 22,6 milliarder kr, mens bompenger utgjør 19,8 milliarder kr. For meg handler det ikke lenger om supplerende finansiering. Da er vi på vei til å få et krysningspunkt der bompengefinansiering får en større andel av finansieringen av vei-prosjektene enn statens innsats. Det synes jeg er et vesentlig poeng å ta med seg når en skal diskutere veifinansiering.

Om ikke det er bevegelse i Regjeringen, så registrerer jeg at det er en viss bevegelse i grasrota i de andre partiene. Det er et stort initiativ fra Senterpartiets grasrot for å følge Fremskrittspartiet når det gjelder argumentasjonen om å bruke noe mer av statens overskudd. Det er videre en bevegelse i Arbeiderpartiet har jeg registrert, som er meget interessant, som faktisk kommer etter initiativ fra stortingsrepresentanter, og jeg registrerer at også Høyre faktisk nå signaliserer – i hvert fall ble det gjort av representanten Helleland i et visst TV-program i går – at det nå skal bli et massivt løft for veibygging. Vi håper selvfølgelig at det skal gi resultater, men vi venter og ser.

Til slutt: Når flertallet i komiteen avviser dette forslaget, skyldes det først og fremst, som jeg har sagt, faktafeil. Det handler altså ikke om 20–25 milliarder kr. Flertallet viser også til Petter N. Myhre og til at initiativene nå kommer fra lokalt hold. Spørsmålet dette flertallet må stille seg, er hvorfor disse initiativene kommer fra lokalt hold. Det er jo rett og slett fordi man ikke ser noen annen løsning, og at staten rett og slett driver utpressingspolitikk. De lokale initiativene er basert på følgende: Skal vi få vei de første 30–40 årene, er vi nødt til å bruke bompenger.

Jeg slutter med å fremme Fremskrittspartiets forslag.

Presidenten: Representanten Per Sandberg har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Truls Wickholm (A) [13:44:50]: Denne debatten handler først og fremst om finansiering av veiprosjekter, så det kan være interessant å gå til Fremskrittspartiets program for å prøve å få klarhet i hvordan Fremskrittspartiet vil finansiere framtidige veiprosjekter i Norge.

Fremskrittspartiet skriver i sitt program at de vil redusere og fjerne engangsvgiften, årsavgiften og registreringsavgiften. Med Fremskrittspartiets statsbudsjett ville bilistene fortsatt betalt minst 35 milliarder kr i såkalt bil-realterte avgifter i 2006.

Hvorfor foreslo da ikke representantene fjerning av disse avgiftene i fjor høst? Når ser representanten for seg at Fremskrittspartiet fjerner disse avgiftene helt, for det er vel fjerning av disse avgiftene som er Fremskrittspartiets politikk?

Per Sandberg (FrP) [13:45:48]: Fremskrittspartiet er ganske klar og tydelig på at når bilistene blir avkrevd over 52 milliarder kr av staten, mener vi at vi nærmer oss et bristepunkt, og det har vi gjort for mange, mange år siden. Fremskrittspartiet har veldig tro på at ved en reduksjon av disse avgiftene trenger sannsynligvis ikke utgiftene for staten å bli noe vesentlig større. Det betyr at vi får en fornyelse av bilparken, som i dag, har jeg forstått, har en gjennomsnittsalder på 10,2 år. Vi får mer moderne biler med teknisk utstyr som er godt for miljøet. Vi får redusert belastning på veiene våre, og en får mindre ulykker og skader når en får sikrere biler. Jeg tror at utgiftene for staten i seg sjøl – bare det at vi faktisk har samfunnsutgifter på nærmere 28 milliarder kr på skader og ulykker i trafikken – sannsynligvis vil bli redusert betraktelig ved å redusere disse avgiftene.

Øyvind Halleraker (H) [13:47:05]: Fremskrittspartiet viser til andre tilfeller av gjeldssletting, og jeg regner med at man her sikter til Flytoget. Dette er etter min mening en dårlig sammenlikning. Bompengeselskapene er privat og offentlig eide aksjeselskaper. Mitt spørsmål er derfor om partiet har vurdert juridiske forhold knyttet til presedens for andre AS, ved at man eventuelt sletter gjeld i private og halvoffentlige selskap.

Per Sandberg (FrP) [13:47:43]: Når vi viser til Høyres egen argumentasjon, retorikk og forslag i forbindelse med Flytoget, er det fordi Høyre på det tidspunktet foreslo – noe som Arbeiderpartiet og SV på det tidspunktet var litt skeptiske til – at bevilgningene på til sammen om lag 7,4 milliarder skulle holdes utenom beregningen av indikatorer for tilstanden i norsk økonomi. Det er det debatten går på når vi ønsker å bruke noe mer av oljepengene, også for å redusere gjelden på eksisterende bomstasjoner. Det er akkurat det samme.

Når vi foreslår dette, er argumentasjon fra den avgåtte regjering, og særlig fra Høyre, at da blir det økte renter og press i norsk økonomi. Det er det eneste argumentet vi har møtt fram til dags dato i forhold til våre forslag. Vi bruker eksemplet med Flytoget, som også Høyre stod bak på det tidspunktet. Det er ingen realitetsforskjell her om det blir press i norsk økonomi eller ikke.

Hallgeir H. Langeland (SV) [13:48:51]: Soria Moria-erklæringa slår fast at me skal ha ei høgare satsing på samferdsel og bl.a. utgreia prosjektfinansiering nettopp for å komma noko av kritikken frå Framstegspartiet i møte. Men problemstillinga til Framstegspartiet er heile tida veg. Den infrastrukturen som Regjeringa vil ha, er både veg og jernbane. Framstegspartiet kuttar jo i jernbane og gjer dermed plassen på vegen mindre. I dag seier faktisk både lastebileigarar og busselskap at dei ønskjer færre bilar på vegen, slik at ein skal få betre plass til kollektivtilbodet. Er ikkje det ein idé som Framstegspartiet etter kvart må begynna å tyggja på i forhold til den politikken Framstegspartiet har?

Heilt til slutt: Me blir i innstillinga skulda for å ha bilisten som ei mjølkeku, men Framstegspartiet har vitterleg i sitt budsjett for 2006 også brukt bilisten som ei mjølkeku med tanke på dei 15 milliardar kr som blir tekne frå bilistane.

Per Sandberg (FrP) [13:49:58]: Til det første: Jeg skjønner at representanten er opptatt av Fremskrittspartiet og jernbanen. Det var derfor vi viste vilje til å inngå et forlik når det gjaldt Nasjonal transportplan. Hvis det rødgrønne alternativet fikk 1 milliard kr mer i året til jernbane, var det OK for oss, men da ville vi ha 1 milliard kr til vei.

Vi er ganske klar på vår profil når det gjelder jernbane: Vi ønsker en framtidrettet jernbane som skal få lov til å eksistere og konkurrere der den er konkurransedyktig, forresten det samme som NSBs visjon. Men det er klart at med dagens geografi – hvis ikke SV har ønske om å endre den – er det slik at 76 pst. av godstransporten med lastebil har under 5 km i transportavstand. Det er bare 5 pst. som har over 20 mil i transportavstand. Da går det ikke med jernbane. Det er helt umulig med jernbane, hvis man da ikke har den politikken at man skal begynne å legge skinner på kryss og tvers i hele landet. Det tror jeg heller ikke denne regjeringen har som intensjon å gjøre. Derfor må NSB få lov til å satse der de er konkurransedyktige, og det er Fremskrittspartiet villig til.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

Øyvind Halleraker (H) [13:51:25]: Når Fremskrittspartiet står alene om sitt forslag her i dag, er det fordi forslaget mangler økonomisk realisme og illustrerer en mangel på sammenheng i partiets økonomiske politikk. Man opphever elegant de økonomiske tyngdelovene og inviterer til stort økonomisk kalas uten å ta regningen eller anviser hvor dette skal dekkes inn. Hadde vi i Høyre hatt 20–25 milliarder kr mer til denne sektoren, hadde vi bygd veg for dem.

Vi er flere i denne salen som er enig med Fremskrittspartiet i at vi må få betydelig mer midler til vegbygging. Høyre har et krystallklart krav fra sitt landsmøte og stortingsvalgprogram, og det akter vi å følge opp. Det gleder meg å se at også statsrådets parti har samme holdning og legger samferdselsinvesteringer på plass i verktøykassa

som noe av det viktigste verktøyet. Det heter generelle rammebetingelser og har Høyres fulle støtte.

Fremskrittspartiets Dokument nr. 8-forslag her i dag er imidlertid ikke av en slik karakter at det er egnet til å samle. Partiet inntar her populære standpunkt på statlig nivå for å løse lokale og regionale selskap fra en gjeldsforpliktelse de selv har tatt på seg og betjener i henhold til forutsetningene som er satt. Med god hjelp fra mediene forsøker partiet å skape et inntrykk av at lånefinansiering er uansvarlig og uvanlig for offentlig og sågar private prosjekter i samfunnet, noe som selvsagt ikke er tilfellet. Snarere tvert imot kan det være meget fornuftig å lånefinansiere en investering for å få raskere avkastning enn om man skulle spare opp beløpet i forkant, for så å investere. For bompengeprojekter tror jeg dette er en særdeles lite ønskelig løsning. Kapitalkostnadene blir en kostnad veid opp mot kostnaden med å vente. I dagens rentemarked ytes lån med garanti nær NIBOR-rentenivå, hvilket vil si omtrent på nivå med prisstigningen. Dette gir et helt annet bilde enn enkelte medier og Fremskrittspartiet har forsøkt å beskrive.

Fremskrittspartiet hevder at de satser sterkere på vegbygging enn noe annet parti. Haken er imidlertid at partiet er imot bompengefinansiering og prinsipielt ikke støtter denne formen for brukervedvirkning. Fremskrittspartiet foretrekker at vegbygging utelukkende skal finansieres over skatteseddelen. Sammenholder vi bidraget fra bompengeselskapene til vegbygging i budsjettet for 2006, er dette i størrelsesorden samme beløp som Fremskrittspartiet plusser på til veg i sitt budsjettforslag, og hevder at dette representerer en storsatsing. Poenget er at når Fremskrittspartiet har brukt sine milliarder til å erstatte bompengeselskapenes anleggsbidrag, er det ikke noe igjen til partiets øvrige satsing. Derfor henger ikke dette i hop.

Det pussige er jo også at man gir inntrykk av at partiet er for prosjektene når de vedtas, jf. Hardangerbrua nå sist. Men her har de premisser i sitt forslag som ikke ville realisert prosjektet, i beste fall gitt en utsettelse. Men bompengeprojekter er ofte sammensatte finansieringsløsninger. Disse er ønsket lokalt og regionalt, så man kan simpelthen ikke si at man er for prosjektet, men imot måten det er løst på. Da er man ganske enkelt ikke for den løsningen som lokale myndigheter og tiltakshavere har satt som realistisk. Når man så i neste omgang går løs på de lokale selskapene og deres styrer, som påtar seg et betydelig ansvar og en rolle for å bygge samfunnet, så blir dette ugreit.

Et underlig paradoks er at vi fra Fremskrittspartiet, som er for private løsninger og imot statlig overstyring, hører krav om statlig drift og overtakelse som eneste svar på utfordringer som denne bransjen står overfor. I land som Fremskrittspartiet ofte henter sin inspirasjon fra, f.eks. USA, har man jo gått i motsatt retning, gjort selskapene helt private, som konsesjonærer som konkurrerer om oppgavene. Dette har også blitt en vanlig organisering her i Europa etter hvert.

Et annet paradoks er jo de bompengeprojektene fremskrittspartipolitikerne lokalt er for og er med og initierer, realisert med bompenger, eksempelvis de som er nevnt

tidligere i dag. Forklaringen på dette er kanskje nettopp at disse lokale fremskrittspartipolitikerne sitter i posisjon og erfarer at man løser ingen oppgaver eller bygger samfunnet med lettvent retorikk og populære holdninger uten å ta helhetsansvar. Et annet uttrykk for dette er realpolitikken erkjennelse, som jeg tror Fremskrittspartiet gjør lurt i å tilnærme seg om de har tenkt seg i regjering om tre og et halvt år.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Irene Johansen (A) [13:56:38]: Det er gledelig å se at Høyre står sammen med regjeringspartiene og avviser forslaget fra Fremskrittspartiet. Imidlertid har jo flere tillitsvalgte i Høyre tatt til orde for regjeringssamarbeid med Fremskrittspartiet etter neste stortingsvalg. Når Fremskrittspartiet fremmer forslag av den typen som vi behandler i dag, blir representanten fra Høyre beroliget med tanke på et eventuelt framtidig regjeringssamarbeid med Sandberg og Fremskrittspartiet, eller ser representanten at et samarbeid med Fremskrittspartiet kan bli en utfordring på samferdselsområdet?

Øyvind Halleraker (H) [13:57:16]: Jeg tror alle koalisjonsregjeringer har en utfordring, og jeg tror nok spesielt den sittende koalisjonsregjeringen røyner dette til fulle om dagen. Det er slik at når flere partier med forskjellige syn går inn i en regjering, må synspunktene veies mot hverandre, og man er nødt til å kompromisse. Som svar på spørsmålet til representanten har jeg lyst til å si det samme som jeg avsluttet mitt innlegg med, at jeg tror man står seg på en noe mer realistisk politikk i forhold til de økonomiske tyngdelover i en regjeringssposisjon.

Bård Hoksrud (FrP) [13:58:03]: Jeg registrerer at representanten hevder at Fremskrittspartiet er uansvarlig fordi vi ønsker å bruke mer oljepenger. Da viser jeg til at professor Dag Bjørnland ved Handelshøgskolen BI sier at det er fullt mulig å bruke mer oljepenger. Jeg synes det også er viktig å ha med seg, og det burde kanskje også Høyre-representanten ha fått med seg.

Så har jeg lyst til å lese litt fra Høyres program:

«Høyre vil redusere den samlede avgiftsbelastningen på kjøretøy, og vil fortsatt være restriktiv til bruk av bompengefinansiering. Bompengeprojekter skal baseres på initiativ fra lokale myndigheter.»

Så langt i perioden har vi behandlet fire prosjekter som alle finansieres ved bruk av bompenger, med en andel bompenger på 62 pst. Jeg lurer da på hvordan dette rimer med Høyres program, men det går kanskje på det siste punktet om at man ikke ønsker å følge opp med statlige midler og derfor forventer at lokale politikere skal komme på banen.

Øyvind Halleraker (H) [13:59:02]: Dette var to spørsmål. Jeg skal forsøke å få tid til å svare på begge.

Høyre ønsker også å bruke mer penger på veg. La det være helt klart, det sa jeg også tydelig i mitt innlegg. Men

vi tror det er en dårlig løsning å bruke disse mulige midlene til å slette gjeld. Det får vi ikke noe mer veg for.

Når det gjelder Høyres program, skulle representanten lest litt videre, for vi er restriktive til bompenger. Dette skal i alle fall skje etter at det er ønsket lokalt eller regionalt. Vi har stor respekt for lokale og regionale myndigheter, og når de setter sammen pakker som også belaster dem selv på en måte som viser at de virkelig ønsker å få prosjektet gjennomført, syns vi at vi bør støtte det her i Stortinget.

Per Sandberg (FrP) [14:00:03]: La meg først trøste representanten Johansen og forsikre om at Fremskrittspartiet skal bli en utfordrer, uansett, hvis det blir snakk om regjeringsspørsmål. Jeg må også få lov til å si til representanten Halleraker at Høyres tyngdelover kanskje ikke vil telle så mye hvis man eventuelt skal diskutere regjeringssamarbeid med Fremskrittspartiet – i hvert fall ikke ut fra det som blir sagt her.

Hvis det er slik at Høyre ønsker seg samling rundt samferdsel og særlig bygging av vei, tror jeg de skal holde seg til sitt eget program. Det er det mitt spørsmål til representanten gjelder, for i Høyres program står det at de ønsker at vedlikehold og sikring av vei skal økes betraktelig. Og mitt spørsmål er: Hva er betraktelig? Er det betraktelig det som representanten Helleland gav uttrykk for i et program i fjernsynet i går, der han sammenlignet i-lands satsing med 240 milliarder kr til infrastruktur? Er det et betraktelig løft Høyre nå ønsker å diskutere, så vil Fremskrittspartiet gjerne være med på det.

Øyvind Halleraker (H) [14:01:09]: Først vil jeg oppklare en åpenbar misforståelse. Jeg sa ikke Høyres tyngdelover, jeg sa de økonomiske tyngdelover. Og det er tyngdelover som vi alle må forholde oss til, faktisk.

Når det gjelder Høyres program, syns jeg det er gledelig at vi i salen i dag får så stor oppmerksomhet om at Høyre i sitt program har sagt at vi ønsker betydelig mer til veg. Det syns jeg er bra, og det skal vi nok vite å fremme her i denne salen.

Vi har også igangsatt et arbeid for å se hvor langt vi kan gå på dette feltet, og om det er mulig å bruke mer oljepenger enn vi gjør i dag. Det er et arbeid vi ser fram til med stor forventning, og som vi nok skal sørge for også vil komme til kjenne i denne salen.

Presidenten: Replikkordskiftet er dermed over.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:02:12]: Det kunne ha vært fristende å kommentere den siste runden mellom Høyre og Fremskrittspartiet og mulig – jeg tror jeg får understreke mulig – framtidig regjeringssamarbeid. Det hørtes jo ikke så veldig lystelig ut, må jeg si, i det replikkordskiftet som akkurat ble avsluttet.

At vi fra Kristelig Folkepartis side ikke støtter det framsatte forslaget, er vel ingen overraskelse. Men jeg må vel også si at for en som da er midlertidig samferdselspolitisk talsmann, med opprinnelig sete i finanskomiteen,

har det også vært interessant å høre hvor mange milliarder som har rent ut i løfter allerede i den korte tiden vi har debattert saken. Så får jeg heller ønske storfraksjonen til Arbeiderpartiet lykke til med å snekre et statsbudsjett, som saksordføreren var inne på i sitt innlegg. Det kan vel hende at Regjeringen som kollegium har en større utfordring enn storfraksjonen har i så måte.

Kristelig Folkeparti – og jeg vil si mange med oss – ser at de forslagene som ligger her, vil gjøre det tilnærmet umulig å gjennomføre Nasjonal transportplans handlingsprogram for den perioden som ligger foran oss. Flere store prosjekter i Norge vil i realiteten stå i fare dersom forslaget i det framlagte dokumentet skulle bli vedtatt. Det er ikke til å komme fra at det er stor forskjell når en hører på Fremskrittspartiets talspersoner når det gjelder samferdsel i denne sal, og de som tar ansvar rundt omkring i Kommune-Norge. I den byen vi er, er det jo på tale å få Oslo-pakke 3, hvor, så vidt jeg har oppfattet, Fremskrittspartiets samferdselsbyråd Peter N. Myhre er helt klar for å sette opp ytterligere en ny bomstasjon i denne byen for å sørge for at man får tilstrekkelig antall kroner inn for å realisere nødvendige veiprojekter, og i tillegg prosjekter innen kollektivtrafikken.

Kristelig Folkepartis hovedmål med transportpolitikken er å utvikle et sikkert, miljøvennlig og effektivt transportsystem. Der bompenger muliggjør igangsetting og realisering av gode, nødvendige samferdselsprosjekter, er vi derfor heller ikke prinsipielt imot det. Vi ønsker imidlertid å legge vekt på at det er lokalt initiativ og lokale vedtak som bør være hovedgrunnlaget for et vedtak i denne sal om bompengeprojekter. I slike saker må kommune- og fylkespolitikkerne vurdere prosjektet, gjøre sine vedtak, og dermed anbefale Stortinget det de mener er et riktig vedtak. Altså: Prosjektene skal ha sterk lokal forankring. Slik ønsker vi at det fortsatt skal være. Stortinget bør ikke påtvinge noen bompengoordninger. Bompenger skal ikke framstå som en ekstra statlig avgift.

Jeg viser i denne sammenheng til den forrige samferdselskomiteens flertallsmerknader i innstillingen til Nasjonal transportplan. Jeg mener at følgende merknad står seg godt fortsatt:

«Fleirtallet i komiteen, alle unnateke medlemene fra Framstegspartiet, har merka seg auka interesse for å setja i gang bompengeprojekt over heile landet. Fleirtallet har likevel merka seg at graden av bompengefinansiering av infrastruktur varierer sterkt frå fylke til fylke og frå region til region.

Fleirtallet ber Regjeringa fylgja nøye med slik at ikkje einiskilde strekningar vert så dyre å passera for både privatpersonar og næringslivet at det vert ein hemsko for næringsutvikling og busetnad.

Flertallet mener at bompengeprojekter fortsatt skal baseres på tilslutning fra lokale myndigheter.»

Med andre ord: De fylkeskommunale prioriteringer som gjøres ved utarbeidelse av handlingsprogrammene, vil bestemme omfanget av bompenger på det øvrige riksveinettet.

Jeg har merket meg at Fremskrittspartiet i innstillingen skriver følgende:

«Disse medlemmer mener at det politiske flertallet bevisst ønsker å bruke bilistene som en melkeku for staten, og at den politiske viljen til å satse innenfor samferdselsområdet ikke er noe annet enn politiske flokler.»

Det er vel en retorikk jeg i stor grad har møtt først og fremst i skolevalgsdebatter. Og det kan være grunn til å referere fra en lederartikkel i en herværende middagsavis:

«Det» – partiet – «kan velge det populære standpunkt, og gå mot det upopulære, uten å måtte forsvare helheten i sin politikk. Det kan appellere til alle som trenger mer offentlig støtte, samtidig som det kan love skatte- og avgiftslette til andre. Selv om det ikke går i hop, rent økonomisk, er det virkningsfullt.»

Det er vel i grunnen utfordringen for de øvrige partier i denne sal.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (FrP) [14:07:42]: Jeg registrerer at Peter N. Myhre er et gjentatt navn i debatten. Jeg registrerer i tillegg at Peter N. Myhre er brukt i innstillingen, som et bevis for at Fremskrittspartiet også er for bompenger.

Jeg har hatt gjentatte samtaler med Peter N. Myhre, og jeg har hatt mange samtaler med andre lokalpolitikere i Fremskrittspartiet og i andre partier.

Mine spørsmål er: Har Kristelig Folkeparti noen gang vurdert hvorfor disse lokale initiativene kommer? Hvorfor er det slik at flere og flere lokalpolitikere ser seg nødt til å ta i bruk bompengefinansiering? Hvorfor legger en opp til at staten skal trekke seg mer og mer ut?

I Gudbrandsdalen ønsker nå fem ordførere det. Bakgrunnen for det er at de ikke vil stå rolig og se på at flere og flere blir drept i deres nærområde. Det er et moment som Kristelig Folkeparti bør ta innover seg. I februar i år ble 19 drept. Det burde i hvert fall føre til at Kristelig Folkeparti ville ønske mer satsing.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:08:58]: Jeg trodde Fremskrittspartiet ville være tilfreds med at man siterer fra framtrede samferdselspolitikere fra Fremskrittspartiet. Det tyder jo på at man har en innflytelse, som partiet ellers søker å oppnå.

Jeg tror dette egentlig dreier seg om en realistisk vurdering av hva et lands økonomi tåler totalt sett, og at Fremskrittspartiets lokalpolitikere kanskje innser at skal man få til noe, må man av og til ha et spleiselag mellom statlige kroner og kroner som vi alle bidrar med, som f.eks. gjennom de oslopakkene vi har hatt, nr. 1, nr. 2 og nå kanskje snart nr. 3. Det gjør vi for å få til bedre vegløsninger, men også – og det vil jeg understreke fra Kristelig Folkepartis side – for å bidra til at vi får en bedre kollektivtrafikk, som gjør at også miljøet i denne byen kan bli bedre enn det er i dag.

Bård Hoksrud (FrP) [14:10:09]: Jeg registrerte at representanten sa at han ikke ville påtvinge noen bompengeprojekter. Betyr det at man da ikke får bygge veger i dette landet? Så vidt jeg vet har Kristelig Folkeparti støttet

opp om Nasjonal transportplan, som sier at man skal finansiere nye vegprosjekter med 50 pst. bompengandel. Det kunne være interessant å få vite hvordan Kristelig Folkeparti ser på det.

Hans Olav Syversen (KrF) [14:10:32]: Jeg står fast ved det jeg sa, at når vi snakker om bompengefinansiering, skal det først og fremst være initiert lokalt gjennom de vedtak som fattes lokalt. Og det er stort sett gangen i alle vedtak som fattes i denne sal når det gjelder saker om bompengefinansiering, de er faktisk lokalt initiert. Så det er ikke noen ny politikk fra Kristelig Folkeparti, og den står vi fast ved også framover.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Oddbjørn Vatne (Sp) [14:11:22]: Fellesskapen mellom Framstegspartiet og Senterpartiet er på mange felt svært liten. Men innafor samferdsel har me det felles at me ønskjer auka statleg satsing. Det viste kompromisset om Nasjonal transportplan, som også Soria Moria-erklæringa byggjer på. Det var så langt me kom den gongen, og eg trur faktisk det er det lengste Framstegspartiet har kome innafor samferdsel nokon gong.

Målet for Senterpartiet er å få realisert flest moglege samferdselsprosjekt, og me har ei pragmatisk haldning til ulike finansieringsmåtar. Me liker lokal kreativitet, og me ser at våre politikarar lokalt og regionalt er pådrivarar for å få realisert oppgåvene. Rimeleg sjeldan finn me framstegspartipolitikarar i den same rolla. Men når prosjekta er ferdig utarbeidde og skal realiserast, er det fleire døme på at framstegspartipolitikarar sluttar seg til. Men me ser at dei sentrale haldningane i Framstegspartiet i større grad gjer ei slik tilslutning vanskeleg. Haldninga gjer at Framstegspartiet på mange måtar kjem på sidelinja i samferdselsdebattar i fylke og kommunar.

Så tilbake til det som gjeld sletting av bompengegjeld. Når me ser på ei slik ordning, vil dette bli ei svært urettferdig ordning. Lokale initiativ har gjort at fleire saker blir realiserte utanom finansiering gjennom Nasjonal transportplan. Bompengar etc. har gjort at dei kan hoppe fram i køen. Lokalt har dei vore innforstått med at dette ikkje kunne blitt gjennomført utan at dei tok på seg å krevje bompengar over tid. Det ville då vere fullstendig gale om desse prosjekta no skulle få dekt bompengegjelda si. Ei auka statleg satsing må kome dei prioriterte prosjekta til gode, ikkje desse som er rykte fram i køen. Det er Senterpartiet si mening at ei auka statleg satsing skal følgje prioriteringane i Nasjonal transportplan.

For meg, som for det meste er ute i kommune og fylkeskommune, er dette faktisk ein rimeleg uverkeleg debatt. Når ein over lengre tid har arbeidd med å løyse samferdselssaker på lokalplanet og på fylkesplanet, er det uverkeleg å kome til Stortinget og debattere ettergiving av bompengegjeld.

Me ser dei store uløyste oppgåvene som ligg framføre oss, og meiner at det viktigaste er å kome vidare med å få løyst nye oppgåver. Me er skremde over ein taktikk som går ut på å gje lovnader i valkampen, for så å fremje sake-

(Vatne)

ne i Stortinget utan i det heile å ha prøvd å skape fleirtal for saka. Det kan sjå ut som om taktikken er å telje opp dei tapte slaga og fortelje kva Framstegspartiet har gått inn for. Andre parti vil heller profilere seg med kva saker dei har vore med på å få realisert.

Eg skulle ønskje at Framstegspartiet i større grad lytta til sine representantar i kommunar og fylke som har vore med og støtta vegprosjekt med bompengar. Eg kan nemne fleire døme på dette.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (FrP) [14:15:09]: Jeg synes representanten Vatne innledet sitt innlegg meget bra, for det er ingen tvil om at Fremskrittspartiet og Senterpartiet har stått samlet i mange lokalsamfunn, i mange fylkesting også, for den del, og også her i huset i forhold til ønsket om større innsats når det gjelder infrastruktur. Vi har vært enige om at det beste distriktpolitiske virkemidlet er å bygge veier. Jeg vil gjerne spørre representanten om vi fortsatt er enige om – det håper og tror jeg – at bygging av vei er det beste distriktpolitiske virkemidlet vi har.

Mitt andre spørsmål gjelder det representanten tok opp, og som flere har registrert, at det er flere og flere av Fremskrittspartiets lokalpolitikere som nå jobber for bompengeprojekt. Jeg vil gjerne ha det dokumentert, for jeg tror jeg er en av de representantene fra Fremskrittspartiet som har meget bra kontakt med lokalpolitikere og fylkespolitikere i partiet – vi hadde landsstyremøte nå i helgen – og jeg har ikke registrert en eneste en av våre lokal- eller fylkespolitikere som støtter bompenger.

Oddbjørn Vatne (Sp) [14:16:19]: Eg er heilt einig i at det å satse på samferdsel, m.a. å byggje vegar, er eit svært viktig distriktpolitisk verkemiddel, og når det gjeld det, skal Senterpartiet leggje seg i selen vidare framover.

Så til bompengeprojekt: Det er kanskje ikkje så enkelt å oppdage dei. Men som ordførar veit eg at det er fleire ordførarar som arbeider med prosjekt som berre kan finansierast gjennom bompengar, slik som det ligg føre no. Eg kunne nemnt eksempel, men eg skal ikkje ta dei fram. Dei kjem ikkje på bana, fordi partiet si sentrale haldning er at dei er imot bompengar.

Arne Sortevik (FrP) [14:17:09]: Jeg kan få lov å glede representanten Vatne med å sitere litt fra Senterpartiets program.

«Senterpartiet mener at finansieringa av nye vegprosjekter bør skje over offentlige budsjetter, og er skeptisk til en utvikling som går i retning av stadig flere bompengeprojekter. I dag er for stor andel av samferdselsinvesteringene basert på brukerfinansiering.»

Den utvikling vi ser med denne regjering, som Senterpartiet er med i, går i stikk motsatt retning av det som Senterpartiet har nedfelt i sitt program og formodentlig har gått til valg på. Som mine medrepresentanter har nevnt tidligere, har vi behandlet fire prosjekter i Stortinget med en svært beskjeden statlig medfinansiering, og en

brukerfinansiering på over 60 pst. Er dette en utvikling representanten Vatne er fornøyd med på vegne av Senterpartiet?

Oddbjørn Vatne (Sp) [14:18:03]: Som representanten kjenner til: I samband med Nasjonal transportplan hadde Senterpartiet eit endå høgare mål for statleg satsing på veg m.a. Me kom så langt som me kom, og me håpar også å få realisert mest mogleg i denne perioden.

I utviklinga vidare skal ein også sjå at Senterpartiet står i første linje når det gjeld å satse på statlege løyvingar. Lokalt ønskjer ein likevel å få fram fleire vegprosjekt. Og når lokale initiativ kjem, vil me gjerne støtte opp om dei og få dei fram, slik at vegane kan realiserast fortare ute i lokalmiljøa.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Borghild Tenden (V) [14:18:56]: Hvis Venstre hadde hatt 20–25 milliarder kr ekstra til gode formål, er jeg ganske sikker på at vi ikke hadde prioritert å slette gjeld til veiprojekter som alt er bygd. Det hadde vært bedre å bygge flere nye veier og å bedre kollektivtrafikken ytterligere. Også innenfor utdanning og sosialpolitikk er det store udekkede behov som Venstre ville prioritere når det gis rom for ny vekst i statsbudsjettet.

Selvsagt skulle vi gjerne ha bevilget penger over en lav sko og fritatt alle billister for plagsomme bompenger, på samme måte som det hadde vært opportunt å redusere andre skatter og avgifter og samtidig økt offentlige utgifter til alle gode formål. Vi gjør ikke det, slik det store flertallet av partiene ikke gjør det, fordi vi ikke ønsker konsekvensene av en økonomi som løper løpsk. Det er ingen tjent med. Vinningen går opp i spinningen, både for det offentlige og i husholdningene. Derfor blir dette en debatt mer om økonomisk politikk og handlingsregelen enn om samferdselspolitikk.

Handlingsregelen er ikke et uttrykk for en eksakt vitenskap, men etter Venstres mening det beste faglige og politiske skjønn for hvor den skjøre balansen i økonomien går. Den håndteres med vett og fleksibilitet, slik den forrige regjeringen gjorde. Problemet med Fremskrittspartiets linje er den holdningen at tar man den, så tar man den. Jeg er enig med finansminister Kristian Halvorsen som sa at uansett hvor andre partier legger seg i bruk av oljepenger, vil Fremskrittspartiet legge seg minst 30 milliarder kr over. Det er klart det er populært å gi folk inntrykk av at de kan få både i pose og sekk i verdens rikeste land. Men Venstre velger altså å la være å slutte seg til Fremskrittspartiets åpenbare publikumsfrieri.

Det er noe underlig at Fremskrittspartiet prioriterer gjeldsslette til bompengeselskaper, men f.eks. ikke til kommuner som har viktige velferdsoppgaver å skjøtte, og som ofte uforskyldt kan være kommet opp i økonomiske vanskeligheter. Hovedpoenget er imidlertid at både kommuner, samferdsel og alle andre gode formål må underlegges en helhetsvurdering, også kalt prioritering. Det er det politikk i stor grad handler om, men som Fremskrittspartiet forsøker å heve seg over.

I innstillingen henvises det til Nasjonal transportplan, og Fremskrittspartiet har rett i en påpekning av nåværende regjeringspartiers løftebrudd i den sammenheng. Venstre og de andre forhenværende regjeringspartiene kan jo si: Hva var det vi sa? – etter at en samlet opposisjon overbød regjeringen med 30 milliarder kr i NTP. Det skal bli interessant å se Regjeringen ta igjen sitt eget etterslep fra 2005–2006, og i tillegg få til den planlagte økningen i 2007, når statsbudsjettet for neste år skal legges fram.

Det er også en side ved denne saken at vi har et bevilgningsreglement og noen politiske spilleregler for budsjettbehandling så vel som for bompengefinansiering. Det siste handler om å komme fortere fram med nye prosjekter dersom det er lokal vilje til brukerfinansiering. På de premissene er prosjektene vedtatt, mens de som må vente på fullfinansiering fra staten, må nettopp det, vente.

Det vil være helt galt om rekkefølgen på prosjektene plutselig skulle endres gjennom et slikt gjeldssaneringsvedtak, som like godt burde komme andre og nye prosjekter til gode.

Så lenge Fremskrittspartiet ikke har flertall i denne sal, er det visse rammer for statsbudsjettene som Stortinget må prioritere innenfor. De milliardene Fremskrittspartiet vil bruke i dag, finnes derfor ikke andre steder enn i partiets egne fantasibudsjetter. Hvis forslaget skulle vedtas, ville det derfor føre til at pengene innenfor en totalramme ville gå til allerede gjennomførte prosjekter og altså føre til færre og dårligere veier, ikke flere og bedre.

Venstre er enig i at antall bompengeprosjekter må begrenses, og vi må ikke få inflasjon i bomstasjoner langs våre hovedveier. Men fortsatt må det være slik at lokalt initiativ kan gi forgang i gode prosjekter. Det faktiske forhold er jo at bompengefinansieringen har bidratt til et vesentlig løft for vei- og kollektivtrafikk utover det som ellers har vært mulig. Det er fornuftig politikk, i tillegg til å øke bevilgningene over statsbudsjettet år for år innenfor ansvarlige rammer for kapasitet og balanse i økonomien. I den praktiske hverdag i Oslo, i Os og andre steder har da også Fremskrittspartiet bidratt til dette.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (FrP) [14:24:21]: Jeg er helt enig med representanten Tenden i at alt koker ned til et økonomisk spørsmål og handlingsregelen. Jeg registrerer også at representanten Tenden frykter inflasjon og diverse. Det fører meg tilbake til debatten om Flytoget og Gardermobanen.

Mitt enkle spørsmål til representanten er: Hvor er den ødeleggende effekten på økonomien av å avskrive 10 milliarder kr i gjeld på veier som allerede er bygd? Hvor kommer presset i norsk økonomi? Hvor kommer inflasjonstrykket når disse veiene allerede er bygd? Tenk igjen på Gardermobanen og Flytoget, der det ikke ble noen reaksjoner, og det gjaldt nærmere 8 milliarder kr.

Borghild Tenden (V) [14:25:14]: For det første vil jeg ikke forholde meg til de 10 milliardene. Vi i Venstre mener at det her er snakk om 20–25 milliarder kr ekstra.

Det er altså slik at Fremskrittspartiet forholder seg annerledes til handlingsregelen enn det andre partier gjør. Jeg personlig synes det er beklagelig, for det er vanskelig, for ikke å si umulig, å diskutere politikk med partier som hele tiden har mer penger å rutte med.

Per Sandberg (FrP) [14:25:55]: Jeg fikk ikke svar på spørsmålet mitt!

Jeg gjentar det gjerne: Hvor kommer den ødeleggende effekten av disse 10 milliardene? Jeg ber også representanten Tenden se på forslaget. Jeg får en viss følelse av at representanten Tenden nå driver og gir feil faktaopplysninger. Forslaget dreier seg om den gjelden som var registrert på bomstasjonene pr. 1. januar 2006. Der er svaret ganske klart: Det dreier seg om litt i overkant av 10 milliarder kr.

Men igjen – for tredje gang: Hvor kommer den ødeleggende effekten på økonomien når man avskriver 10 milliarder kr på veier som allerede er bygd?

Borghild Tenden (V) [14:26:43]: Representanten Tenden har forstått spørsmålet, og trenger ikke å få det stilt tre ganger.

Jeg vil gjenta mitt svar. Det er beklagelig at Fremskrittspartiet hele tiden forholder seg til en annen handlingsregel enn det de andre partiene på Stortinget gjør. Jeg synes det er beklagelig. Jeg skulle ønske at Fremskrittspartiet forholdt seg til den samme handlingsregelen, så kunne vi begynne å diskutere politikk og prioritere.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Statsråd Liv Signe Navarsete [14:27:30]: Eg er glad for at fleirtallet i komiteen i dag tilrår at forslaga i Dokument nr. 8:6 vert avviste. Eg meiner dei anslåtte økonomiske konsekvensane av forslaget er mykje større enn det forslagsstillarane legg til grunn.

Eg vil understreke at i utgangspunktet er all investering i riksvegnettet her i landet eit statleg ansvar, slik det òg følgjer av første leden i § 20 i veglova. Men fordi finanspolitiske omsyn gjer at rommet for finansiering over statsbudsjettet ikkje er uavgrensa, har lokale og regionale initiativ over store delar av landet gjort at bompengar har vorte ei supplerande finansieringsform, slik det er opning for i andre leden av § 20. Dette har ført til ei forsering av ei rekkje prosjekt som det ville ha teke lang tid å realisere dersom dei skulle vorte finansierte med ordinære løyvingar. Ei tidlegare realisering av prosjekta gjev raskare tryggleiks- og framkomstvinstar for samfunnet. For næringslivet vil dette kunne innebere reduserte transportkostnader i tid og betre regularitet.

Eg vil likevel understreke at alle bompengeprojekta her i landet skal byggje på lokalt initiativ. Det skal liggje føre lokalpolitiske vedtak før prosjekta vert godkjende. Dette er eit prinsipp som eg òg vil følgje i framtida.

Tal frå rekneskapane til bompengeselskapa viser at den totale bompengegjelda ved utgangen av 2004 var på om lag 10,8 milliardar kr. Det er ingen ting som tyder på at totalgjelda vil verte redusert dei næraste åra, sjølv om kvart

enkelt prosjekt sjølv sagt vert nedbetalt. Vi må hugse på at bompengane vert brukte til finansiering av nye vegprosjekt, som gjev tryggare og betre vegløyseringar der ein lokalt har valt slik finansiering i staden for å vente ytterlegare i tid. Gjeldsrenter oppstår i tillegg fordi dei fleste prosjekta tek opp lån for å få optimal framdrift og økonomi i anleggsprosjekta.

Eg er redd at ved å følgje den linja som forslagsstillarane legg opp til, vil dette få store konsekvensar for satsinga på veginvesteringar i perioden 2006–2009. I mange av vegprosjekta som det no vert planlagt for, utgjer eksterne midlar ein viktig del av finansieringa. I det alt vesentlege er dei eksterne midlane bompengar.

Berekningar viser at kostnadene ved å avvikle dei 46 vedtekte bompengordningane vil vere i storleik 20–25 milliardar kr, gitt at all lånegjeld vert innfridd, all føresett lånegjeld til å fullføre prosjekt som har vorte sette i gang, vert innfridd og tapte bompenginntekter som vert føresette å gå direkte til bygging, vert kompenserte.

Eg deler synet til fleirtalet i komiteen om at forslaget vil gjere det umogleg å gjennomføre handlingsplanen til Nasjonal transportplan, og at fleire store samferdselsprosjekt i Noreg vil stå i fare dersom forslaget skulle verte vedteke.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Arne Sortevik (FrP) [14:30:45]: Det er to ting som jeg gjerne vil utfordre statsråden på. Det ene er prinsippet om gjeldsletting. Vi kan f.eks. ta bort beløpets størrelse et øyeblikk og si at det er prinsippet som gjelder, enten det er 5 milliarder kr eller 25 milliarder kr. Hvilke økonomiske katastrofer er det som utløses hvis man sletter gjeld på anlegg som faktisk er bygd og tatt i bruk?

Det andre er følgende: I Senterpartiets eget program, som også har en liten åpning, heter det:

«Bompengeprosjekter kan være et supplement der det blir tatt lokalt initiativ til dette.»

Men hva er «et supplement» for Senterpartiet når vi nå ser at i de fire første prosjektene Stortinget har behandlet, er altså bompengandelen – brukerandelen – på over 60 pst. og den statlige medvirkningen på rundt 20 pst.?

Statsråd Liv Signe Navarsete [14:31:40]: Forslaget i dag må sjåast i ein litt vidare samanheng enn berre dette å slette gjelda til dei vedtekte bompengeprojekta der bompengestasjonane alt er komne opp, for kvar går skiljelinene mellom dei bompengestasjonane som står der i dag, og dei bompengeprojekta som t.d. er vedtekte og der det skal opprettast bompengestasjonar? Difor vert det helt feil, som Framstegspartiet gjer, berre å konsentrere seg om dei bompengestasjonane som er i drift pr. 1. januar. Me må, som eg gjorde greie for i mitt svar, òg ta omsyn til dei som kjem i framtida. Me må faktisk ha eit prinsipielt forhold til dette. Anten har me eit system med bompengar, eller så får me avvikle systemet med bompengar. Då kan det ikkje vere slik at eit prosjekt som er vedteke for fem år sidan, får sletta gjelda si, medan det som er vedteke her for eit par veker sidan, ikkje kjem under det same

systemet. For oss er dette òg eit prinsipielt spørsmål, der eit fleirtal i Stortinget har sagt at ein skal imøtekomme bompengefinansiering når ein lokalt tek initiativ til det.

Øyvind Halleraker (H) [14:32:55]: Jeg forsøkte meg på et spørsmål i en replikk til forslagsstillerne i stad uten å få svar på spørsmålet mitt. Jeg gikk inn på problemstillingen knyttet til gjeld og det prinsipielle ved at staten går inn og sletter gjeld i private og halvoffentlige AS. Flytoget har vært brukt som referanse. Jeg sa også at jeg ikke syntes det var relevant, for vi vet jo at det var en gjeld som var knyttet til et delprosjekt innenfor NSB. Siden ble Flytoget privatisert og driver nå sitt eget driftsselskap. Kan statsråden komme med noen betraktninger her på kort varsel om det juridiske og – skal vi kanskje si – det å skape presedens når det gjelder dette spørsmålet?

Statsråd Liv Signe Navarsete [14:33:47]: Det overrasker meg at forslagsstillerne ikkje kunne gjere greie for dei prinsipielle sidene omkring det forslaget dei sjølve har reist. Eg merka meg, som representanten Halleraker, at det fekk han ikkje svar på.

No er dette eit noko kort varsel for meg til å kome med juridiske refleksjonar, men på prinsipielt grunnlag finn eg det problematisk at ein i Stortinget går inn og overstyrer drifta i private og halvoffentlege selskap, og i den grad det låg an til at eit fleirtal gjekk inn for forslaget, måtte eg som ansvarleg statsråd ha sett på dei juridiske konsekvensane og sjølv sagt òg diskutert det prinsipielle i tilknytning til dette. Det har eg ikkje gjort, i og med at det ikkje har kome signal om at dette forslaget ligg an til å samle eit fleirtal i Stortinget. Men at det her er nokre sider som sjølv sagt òg må drøftast, det er utvilsamt.

Bård Hoksrud (FrP) [14:35:01]: Det virker som om statsråden og alle andre snakker varmt om det lokale initiativ og lokale vedtak, og at det er en forutsetning for at denne regjeringen skal være positiv til å stille opp og være positiv til prosjektene.

Da er mitt spørsmål til statsråden: Hvis man har prosjekter som er lokalt initiert, og de lokale politikere ikke ønsker bompenger, vil statsråden og Regjeringen da være positive også til den typen prosjekter – altså uten bruk av bompengefinansiering?

Statsråd Liv Signe Navarsete [14:35:31]: I motsetnad til Framstegspartiet har Senterpartiet gjennom mange år med ansvarleg styring både i kommunar og i fylke og òg i ulike regjeringar lært seg å prioritere. Me er sjølv sagt positive til vegprosjekt som staten fullfinansierer, men dei vedtekte rammene innafor dei ulike budsjetta har ikkje vore høge nok til at alle behova som ein har hatt lokalt, har vorte dekte.

Eg ser såleis ikkje nokon motsetnad mellom det å vere positiv til å følgje opp lokale initiativ med bompengefinansiering og det å vere positiv til prosjekt som er fullfinansiert av staten. Eg er ikkje heilt sikker på om eg oppfatta spørsmålet rett, men viss det var slik, så ser eg ikkje heilt den store problematikken i forhold til det.

Borghild Tenden (V) [14:36:36]: Jeg har et spørsmål til statsråden, som det er svært viktig for meg å få svar på. Det gjelder prosjektfinansiering, som regjeringspartiene er veldig opptatt av for tiden. Vil prosjektfinansiering si at man bryter handlingsregelen, og at det brukes mer av oljepengene?

Statsråd Liv Signe Navarsete [14:37:00]: Prosjektfinansiering kan vere fleire ulike ting. Ein held no på med ei utgreiing om prosjektfinansiering. Det er eit samarbeid mellom Samferdselsdepartementet og Finansdepartementet der ein definerer kva denne regjeringa skal leggje i prosjektfinansiering, kva slags modell ein eventuelt skal velje, og om det skal prioriterast i 2007-budsjettet. Det arbeidet er på ingen måte ferdigstilt. Eg kan derfor ikkje svare på spørsmålet til representanten Tenden i detalj, men den førre regjeringa, der òg representantens parti var medlem, braut jo handlingsregelen med mange titalls milliardar kroner. Eg ser ikkje føre meg at prosjektfinansiering på nokon måte skal gå ut over handlingsregelens hovudformål.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Irene Johansen (A) [14:38:17]: Det er langt mellom liv og lære for Fremskrittspartiet i samferdselspolitikken. Fremskrittspartiet foreslår i denne saken å slette gjelden til bompengefinansierte samferdselsprosjekter. Fremskrittspartiet fokuserer i sine merknader på «at det politiske flertallet» – altså alle unntatt Fremskrittspartiet – «ikke er villige til å tilbakeføre en større andel av det man krever inn i skatter og avgifter på bil, til bilistene i form av bedre vegger og bedre infrastruktur».

Fremskrittspartiet sier videre at

«det politiske flertallet bevisst ønsker å bruke bilistene som en melkeku for staten, og at den politiske viljen til å satse innenfor samferdselsområdet ikke er noe annet enn politiske flokler».

Ser vi på Fremskrittspartiets budsjettforslag for 2006, ser vi at Fremskrittspartiet vil ta inn 35 milliarder kr eksklusiv moms i bilavgifter. Av disse vil Fremskrittspartiet bruke 19 milliarder kr på samferdselsformål. Hva bruker Fremskrittspartiet resten av pengene de tar inn på bilavgifter, til? Samferdselsformål er det i hvert fall ikke, og man kan lure på om bilistene her blir ført bak lyset av Fremskrittspartiets retorikk. Det ser ut til at Fremskrittspartiet i sitt budsjett bevisst ønsker å bruke bilistene som melkeku til å finansiere andre formål, og man kan undres om Fremskrittspartiets satsing på samferdsel er en politisk flokel som bygger opp under den politikerforakten som Fremskrittspartiet fokuserer så mye på.

Samtidig som dette forslaget fremmes av Fremskrittspartiet i Stortinget, leser vi i Adresseavisen at Per Sandberg fra Fremskrittspartiet, lederen av transport- og kommunikasjonskomiteen, oppfordrer sine sambygdingar til å søke om å få innvilget bompengefinansierte prosjekter for å få finansiert behovene for utbygging av samferdselspro-

sjekter. Sandbergs kollegaer i Fremskrittspartiet, bl.a. fra Oslo, Os, Tønsberg og Sogn og Fjordane, går også inn for bompengefinansiering av samferdselsprosjekter for å få gjennomført nødvendige investeringstiltak. Hva mener egentlig Fremskrittspartiet om bompengefinansiering av samferdselsprosjekter når virkeligheten går inn over dem, og de sitter med ansvaret? Er fokuseringen på at staten skal betale, bare en politisk flokel som blir synlig når de sitter med ansvaret? Her har Fremskrittspartiet avslørt at det er langt mellom liv og lære i partiet. De sier noe i opposisjon, men gjør noe helt annet i posisjon, når alle ønskene skal finansieres.

Arne Sortevik (FrP) [14:40:57]: Rammene for veibygging i Norge legges her i denne sal. Det er her kampen om å få nok statlige midler til den statlige oppgaven som veibygging er, må føres.

Lokale initiativ, som en rekke talere har hyllet, er lokale politiske initiativ. Lokalt er det stor motstand mot bompengefinansierte prosjekter blant innbyggerne.

Vi har hatt en debatt som gjør at man undres om forslaget og merknadene fra Fremskrittspartiet i det hele tatt er lest. Det mest spesielle er kanskje problematiseringen til representanten Halleraker fra Høyre. Jeg skulle gjerne ha sett det bompengeselskapet som nekter å få nedbetalt sin gjeld gjennom statlig overtakelse.

Jeg har merket meg at statsråden mener at vi som parti ikke forholder oss prinsipielt til det som tas opp i forslaget. Igjen undrer jeg meg på om merknader og forslag er lest.

Vi har lagt frem et forslag i tre punkter. Punkt nr. 1 dreier seg om konkret å slette gjeld på anlegg som er tatt i bruk, og som brukerne betaler for hver eneste dag, fordi staten ikke har stilt opp og betalt regningen sin – enkelt, tydelig og greit. Det kan gjøres uten store dramatiske og økonomiske konsekvenser.

Forslagene i punktene nr. 2 og 3 er drøftingsforslag. Det gjør at sakene vil komme tilbake til Stortinget. Punkt nr. 2 dreier seg om statlig finansiering av de bompengefinansierte vei-, tunnel- og bruanlegg som er godkjent av Stortinget, og som er under bygging. Vi vil ha en sak tilbake. Da kan altså stortingsrepresentantene Dag Terje Andersen og Torstein Rudihaugen fra Arbeiderpartiet få bred og god anledning til å drøfte bruk av oljepenger til flere veier enn E6. Det er også slik at vi i forslaget punkt 3 ber om å få en egen sak om hvordan staten kan dekke vedlikeholdsetterslepet på stam- og riksveinettet, som nå er på 12 milliarder kr, som øker med en halv milliard kroner hvert år, og som gjør at flere og flere kjører utrygt. Men også det forslaget er utformet slik at det skal komme en sak tilbake til Stortinget, slik at vi gjennom en bred drøftelse i Stortinget kan få ulike løsningsforslag og forslag til virkemidler. Heller ikke det vil de øvrige partiene være med på å bære frem. Her har det vært snakk om helt andre ting enn det som ligger i forslaget, og det er slik at alle som velger bompengeløsning, i stigende grad flokker seg sammen og avviser økt statlig finansiering av den statlige oppgaven som veibygging og veivedlikehold er.

Bård Hoksrud (FrP) [14:44:16]: Jeg synes det har vært interessant å høre på denne debatten så langt i dag. Representanter fra de andre partiene er oppe og prater varmt om det lokale initiativet, hvor flott det lokale initiativet er. Det kan virke som om lokalpolitikere rundt om i dette landet synes dette er en kjempefin måte å ordne en ny samferdsel i Norge på. Det er det faktisk ikke. Jeg har ennå til gode å treffe en lokalpolitiker som synes det er all right med bompenger, og at man ønsker å gå inn for bompengefinansiering i sin region. Jeg håper ikke at den gjengse oppfatningen her på Stortinget er at man tror at lokalpolitikere synes at det å ha bompenger er kjempekjekke greier, og at man er positiv til det.

Men så må jeg litt tilbake til saksordføreren og hans innledende innlegg. Han hevdet at denne regjeringen kun hadde hatt tre uker på seg til å legge fram forslag til budsjett. Jeg håper og tror at Regjeringen mente at man skulle noe etter valget i september, og at man faktisk har hatt noe mer tid enn tre uker til å komme med den såkalte enorme satsingen på samferdselsområdet, som saksordføreren hevdet at Regjeringen hadde lagt opp til ved å bevilge 460 mill. kr mer totalt til samferdsel på tross av at man lovet 2 milliarder kr mer. Det er et løftebrudd på 1,6 milliarder kr.

Det er klart at det kan være veldig enkelt å si at man har gjort et stort samferdselsløft, når det eneste man gjør, er å sende regningen direkte tilbake til bilistene i form av å innføre engangsavgift på lette lastebiler, økt årsavgift på veteranbiler, traktorer og mopeder. Da er det lett å hevde at man gjør en stor samferdselsatsing, men det man gjør, er å sende regningen rett tilbake til bilistene, som allerede betaler skyhøye skatter og avgifter for å få lov til å kjøre og ha bil i dette landet. Jeg kan ikke oppfatte dette på noen annen måte enn at det er en moderne form for landeveisrøveri av norske bilister, som betaler inn langt mer i skatter og avgifter enn det man får tilbake. Jeg håper at man får flertall for Fremskrittspartiets forslag i dag.

Anders Anundsen (FrP) [14:46:38]: Først til noe som må være en åpenbar misforståelse. For representanten Irene Johansen stod på denne talerstol og listet opp flere fremskrittspartikommuner som skulle være for bompenger. Hun nevnte bl.a. Tønsberg kommune, og det må være en åpenbar misforståelse. Jeg har selv hatt mange møter med ordføreren i Tønsberg, som er like sterk motstander av bompenger som alle fremskrittspartifolk i denne sal. Bompenger er ingenting annet enn en ekstraskatt – en ekstraskatt for at staten skal ta sitt ansvar og løse de viktige samferdselsoppgavene den har.

På førstesiden i Verdens Gang 13. mars er det fokusert på at 67 er drept på ti år på E6 gjennom Gudbrandsdalen. Dette er de harde fakta. Og det er, enten man liker det eller ikke, vårt ansvar som bevilgende myndighet. E18 gjennom Vestfold, i nordfylket, er utbygd som firefelts vei. Det året den hadde full effekt, da den ble utbygd fra tofelts til firefelts vei, sparte staten 120 mill. kr i reduserte ulykkeskostnader. Og det betyr at det å investere i vei, er økonomisk lønnsomt. Det betyr at du sparer liv og menneskeskjebner. Hvordan kan man da stå på denne talerstol og le-

gitimere og akseptere en ekstraskatt for at samfunnet skal ha avkastning på investeringene sine?

Venstres representant stod her og sa at vi må være litt forsiktige med investeringer, så ikke den norske økonomien løper løpsk. Og det er det jo ingen som vil. Men hun svarte aldri på hva inflasjonseffekten vil være av å nedbetale allerede bygde veier. Jeg kunne tenke meg å utfordre på det, for jeg tror det er en dårlig unnskyldning for at man ikke ønsker å prioritere vei.

Fremskrittspartiet har i flere år tatt til orde for at vi må se på pengebruken og skille mellom investeringer og drift. Og det er stadig flere politikere rundt omkring som begynner å snakke om det samme. Så det skal bli interessant å se hvor lang tid det tar før Fremskrittspartiets politikk får aksept også på dette området.

Det er nødvendig også med en tur innom statsråd Navarsete. Hun skrøt av at det var viktig at det var lokale initiativ og lokal enighet om bompengeprosjekter. Men det er altså slik at staten tvinger kommunene til å ta det ansvaret staten selv ikke tar, og det synes jeg rett og slett ikke er verdig et land som har 1 300 milliarder kr i banken eller i andre papirer.

Navarsete sa også at Senterpartiet har hatt ansvar så lenge at de har lært seg å prioritere. Ja, de har lært seg å prioritere penger på bok foran penger til vei.

Øyvind Halleraker (H) [14:49:57]: Først til Hoksrud, som sier at han ikke har møtt noen lokalpolitikere som ønsker denne typen finansiering. Det undrer meg, når vi sammen har vært på reise og møtt unisone krav om å få realisert prosjekter. Vi har så langt i denne sesjonen behandlet Atlanterhavstunnelen, Hardangerbrua, Finnfast og Bergensprogrammet, som alle har minimale statlige bidrag, og som er ønsket fra lokalt hold.

Så sier den siste representanten som var oppe her, at det er fordi vi tvinger kommunene til å gjøre det. Det kan jeg ikke være enig i. Det er jo slik – og det er heller ikke noen hemmelighet – at når man går inn for en bompengefinansiering og en løsning med lokale midler, det kan sågar også være andre midler, så realiseres prosjektet lenge før det ville vært mulig innenfor de ordinære rammer. Det er også slik at mange av disse prosjektene er fergeavløsningsprosjekter, hvor man som alternativ ser for seg en evig betaling av fergebilletter. Så jeg syns sammenlikningen er dårlig.

Jeg vil også gjenta at det også er slik at der hvor Fremskrittspartiet er i posisjon, ser det ut til at politikere tar innover seg den samme virkelighet som de andre partiene. Oslopakke 3 har vært nevnt. Jeg kan nevne Os, med Søviknes i ordførerstolen. Det er også andre prosjekter, iallfall i mitt fylke, som har hatt fremskrittspartiledere i sine styrever, representanter som også har vært i kommunestyrene – prosjekter som er blitt fremmet i denne sal, med ønske fra fremskrittspartipolitikere.

Men til slutt må jeg få oppklare en åpenbar misforståelse, og den var det Arne Sortevik som gav til kjenne. Han mente at jeg ikke hadde et resonnement knyttet til mitt spørsmål om sletting av gjeld, som han forstod. Selvsagt er det slik at alle som har en gjeld, vil bli kvitt den gjelden.

Det er heller ikke jeg i tvil om, og det gjelder nok også alle bompengeselskaper. Det jeg forsøkte å fokusere på, var den forskjellsbehandling som staten da vil gi seg inn på overfor andre aksjeselskaper – private eller halvoffentlige. Det svaret fikk jeg ikke fra Fremskrittspartiet, og det tror jeg kanskje man gjør klokt i å utrede litt nærmere.

Per Sandberg (FrP) [14:52:59]: Debatten har beveget seg bort fra sletting av gjeld til en debatt om for eller imot bompenger. Jeg skal ikke forfølge den, for der tror jeg Fremskrittspartiet er ganske klare, og jeg tror ikke det skal gå så lang tid før Fremskrittspartiet får tilslutning i denne sal til å bruke noe mer av landets overskudd til å bygge veier i stedet for å benytte seg av bompengeprojekt. Det tror jeg faktisk kan skje innenfor denne perioden, når vi nærmer oss valg i 2007 og 2009.

Det jeg måtte ta ordet til, er bl.a. det representanten Johansen, og også representanten Wickholm tidligere i dag, har sitert fra Adresseavisen. Det var et oppslag om et prosjekt på Fosen som heter «En time til byen». Hvis Wickholm og Johansen hadde vært litt rettferdige, så hadde de lest resten av oppslaget i Adresseavisen, for der er undertegnede ganske klar. Når jeg reiser rundt i lokalsamfunnene og taler for og imot bompenger, er jeg i hvert fall ærlig, og i den forbindelse sa jeg til dem som var initiativtakerne på Fosen, at de må bare søke om bompenger, men min stemme får de aldri. – Men jeg kan garantere at dere vil få stemmer fra Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet, Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti! Samtidig presiserte jeg overfor dem når de i forhold til prosjektet på Fosen ønsket at staten skulle ta 50 pst. av finansieringen, og så skulle 50 pst. være bompenger og lokal finansiering, at det får dere ikke. Av Arbeiderpartiet, SV, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre og Venstre så vil dere nok sannsynligvis kunne beregne å få 20–30 pst., og da faller hele prosjektet deres i vasken. Det var det som stod i Adresseavisen.

Så registrerer jeg at flere og flere er veldig opptatt av Fremskrittspartiets lokale politikere. Representanten fra Senterpartiet var faktisk til og med så freidig å si at sentrale politikere i Fremskrittspartiet la munnkurv på og hindret lokalpolitikere i Fremskrittspartiet i å følge sunn fornuft. Men sånn er det i hvert fall i Fremskrittspartiet at når vi har programfestet at bompenger skal vi ikke ha uten at det er foretatt en folkeavstemning lokalt, så holder vi fast på det. Det var våre lokalpolitikere og regionalpolitikere med på å stemme for da vi behandlet våre program. I motsetning til andre partier følger vi altså våre program og sunn fornuft i forhold til å bruke bompenger eller ikke bruke bompenger.

Det er klart at det er merkelig, når man ser den debatten som pågår nå, særlig i forhold til oppslag i VG i går og i dag, at ikke flere i dette hus nå ser det umoralske i å være fraværende når det gjelder å utbedre ulykkesstrekninger, f.eks. oppigjennom Gudbrandsdalen. Jeg har full forståelse for disse fem ordførerne som kom fra Gudbrandsdalen, men som ble kneblet av statsråden og Regjeringen til ikke å gå videre med sine krav, men nå er tilfreds med å vente i enda 15 år for å få en fornuftig, moderne vei.

Statsråd Liv Signe Navarsete [14:56:15]: Sidan fleire av representantane har vore innoom statsråden og Senterpartiet som to sider av same sak, noko som for så vidt er rett, er det viktig å presisere eit par ting.

Senterpartiet har kjempa fram samferdselsprosjekt lenge før Framstegspartiet vart stifta. Me har hatt éi linje, og det er at samferdselspolitikk er næringspolitikk og distriktspolitikk, og det har me framleis. Me kjem verken etter Framstegspartiet eller noko anna parti i så måte, men me er glade for, sjølv sagt, at Framstegspartiet både på dette og andre viktige område, som t.d. heimfallsrett, no nærmar seg Senterpartiet. Det ynskjer me velkomme.

I motsetnad til Framstegspartiet så vedkjenner Senterpartiet seg dei vedtaka partiet har stått for i Stortinget. Det gjeld òg samferdsel. Me stod saman med Framstegspartiet om eit handlingsprogram i Nasjonal transportplan. Senterpartiet står framleis på det. Det er nedfelt i Soria Moria-erklæringa som grunnlag for denne regjeringa sin politikk, så ja, det vil verte meir pengar til samferdsel – ikkje fordi Framstegspartiet får gjennomslag, men fordi me har ei regjering som i sitt grunnlag har sagt at det skal verte meir midlar til samferdsel, og det kjem det då til å verte, sjølv om denne regjeringa vedkjenner seg, som sagt, dei vedtaka me har vore med på – me må prioritere mellom ulike sektorar.

Framstegspartiet ynskjer ikkje å prioritere. I valet mellom riving av bomstasjonar og vegbygging seier Framstegspartiet ja takk, begge delar, i valet mellom auka satsing på fellesskap og auka forbruk seier Framstegspartiet ja takk, begge delar, og i valet mellom bruk av oljepengar til investering og til forbruk seier Framstegspartiet ja takk, begge delar.

Å drive politikk handlar om prioritering. Senterpartiet er glad for at me er ein del av ei regjering som vil sikre at dette landet skal ha både låg kronekurs og låg rente, for alt det det betyr både for privatfolk og næringsliv, men som òg skal satse offensivt både på næringspolitikk og på samferdsel i dei kommande åra som me sit.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 6. (Votering, se side 1607)

Den reglementsMESSIGE tid for formiddagsmøtet er snart omme. Presidenten foreslår at dette møtet fortsetter inntil dagens kart er ferdigbehandlet, og anser det som vedtatt.

Mens det ble ringt til votering, uttalte

presidenten: Mens det kontrolleres at Stortinget er korrekt sammensatt, vil presidenten gjøre oppmerksom på at etter det odelstingspresidenten har grunn til å tro, blir det ingen debatt, i hvert fall ikke av betydning, i Odelstinget, og derfor vil Odelstingets møte bli satt umiddelbart etter at stortingsmøtet er hevet, med den intensjon å gjennomføre et kort odelstingsmøte. Hvis alle er til stede, slipper man også å ringe inn til møte.

– Da er Stortinget klar til å gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Anders Anundsen satt frem et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme de nødvendige forslag for å oppheve kravet til tvungent medlemskap i studentsamskipnader, for å få rett til avleggelse av eksamen ved universitet og høyskole.»

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:15 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn, Åse M. Schmidt og Bård Hoksrud om å fjerne kravet til tvungent medlemskap i studentsamskipnader for rett til å avlegge eksamen ved universiteter og høyskoler – vedlegges protokollen.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 81 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.01.34)

Votering i sak nr. 2

Komiteen hadde innstilt:

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 120/2005 av 30. september 2005 om innlemmelse i EØS-avtalen av direktiv 2004/109/EF av 15. desember 2004 om krav til åpenhet med hensyn til opplysninger om utstedere av verdipapirer.

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling ble enstemmig bifalt.

Votering i sak nr. 3

Presidenten: Under debatten har Christian Tybring-Gjedde satt frem et forslag på vegne av Fremskrittspartiet. Forslaget lyder:

«Stortinget ber Regjeringen fremme et revidert forslag til etiske retningslinjer for Statens pensjonsfond – Utland, hvor setningen i § 5.4.4., «Rådet skal gi tilråding om negativ filtrering av ett eller flere selskaper på grunnlag av produksjon av våpen som ved normal anvendelse bryter med grunnleggende humanitære prinsipper», strykes.

De nye reviderte retningslinjene får tilbakevirkende kraft slik at samtlige 16 bedrifter som i dag er trukket ut av Statens pensjonsfond – Utlands investeringsportefølje, blir gjenstand for ny vurdering.»

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:17 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Ulf Leirstein og Christian Tybring-Gjedde vedrørende revidering av de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland – bifalles ikke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 81 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.03.05)

Votering i sak nr. 4

Presidenten: Under debatten er det satt frem tre forslag. Det er

- forslagene nr. 1 og 2, fra Ivar Kristiansen på vegne av Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre
- forslag nr. 3, fra Jan-Henrik Fredriksen på vegne av Fremskrittspartiet

Forslag nr. 2 er senere trukket tilbake.

Forslag nr. 1 er under debatten omgjort til et oversendelsesforslag og lyder i endret form:

«Det henstilles til Regjeringa å kome tilbake til Stortinget våren 2006 med ei vurdering av administrasjon og lokalisering av fonda som i dag blir administrerte av Innovasjon Norge.»

Presidenten foreslår at forslaget oversendes Regjeringen uten realitetsvotering. – Det anses vedtatt.

Forslag nr. 3, fra Fremskrittspartiet, lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge forvaltningen av Investeringsfondet for Nordvest-Russland til Kirkenes.»

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:8 (2005-2006) – om forslag fra stortingsrepresentantene Jan-Henrik Fredriksen og Øyvind Korsberg om at Investeringsfondet for Nordvest-Russland flyttes og legges til Kirkenes – blir ikkje vedteke.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslaget fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 81 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.04.15)

Presidenten: I sak nr. 5 foreligger det ikke noe voteringstema.

Votering i sak nr. 6

Presidenten: Under debatten har Per Sandberg satt frem tre forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett for 2006 inkludere sletting av gjenstående lånegjeld på alle bompengefinansierte veg-, tunnel- og bru-anlegg som er tatt i bruk.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om statlig finansiering av alle bompengefinansierte veg-, tunnel- og bru-anlegg som er godkjent av Stortinget og som er under bygging.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen legge frem sak om statlig finansiering for å dekke vedlikeholdsetterslepet på stam- og riksvegnettet.»

Komiteen hadde innstilt:

Dokument nr. 8:6 (2005-2006) – forslag fra stortingsrepresentantene Per Sandberg, Arne Sortevik og Magnhild Holmberg om å slette gjelden til bomfinansierte samferdselsprosjekter – avvises.

V o t e r i n g :

Ved alternativ votering mellom komiteens innstilling og forslagene fra Fremskrittspartiet ble innstillingen bifalt med 81 mot 23 stemmer.

(Voteringsutskrift kl. 15.05.11)

S a k n r . 7

Referat

- (148) Forslag fra stortingsrepresentantene Hans Frode Kielland Asmyhr, Øyvind Korsberg, Kåre Fostervold og Thore A. Nistad om å gi forbrukerne informasjon om produksjons- og nedfrysingsdato på emballasjen for matvarer, samt bedre opplysningene til forbruker om matvarens opprinnelse (Dokument nr. 8:44 (2005-2006))

Presidenten: Her er forslaget opprinnelig at dette sendes familie- og kulturkomiteen. Presidenten vil endre dette forslaget etter henvendelser fra særlig næringskomiteen, som mener det hører hjemme i næringskomiteen. Presidenten har også snakket med lederen i familie- og kulturkomiteen, som også synes det hører hjemme i den komiteen. Presidenten vil derfor fremme følgende forslag:

«(148) sendes næringskomiteen til behandling, som forelegger sitt utkast til innstilling for familie- og kulturkomiteen før endelig innstilling avgis.»

May-Helen Molvær Grimstad (KrF) [15:06:25] (leiar i familie- og kulturkomiteen): Etter å ha sett litt meir på Dokument nr. 8:44, har eg kome til den konklusjonen at det her er mest av forbrukarsaker, og etter § 12 i

forretningsordenen skal dei gå til familie- og kulturkomiteen. Det kan òg vere snev av nærings saker i denne, så eg ser at det kan gå til ulike komitear, men eg heller nok i den retninga – etter å ha gått nærmare inn i det – at det klårt bør gå til familie- og kulturkomiteen. Men det eg kunne oppmode presidenten om, var at Presidentskapet eventuelt kunne ta ei vurdering av dette og kome tilbake og referere saka i neste stortingsmøte.

Lars Peder Brekk (Sp) (næringskomiteens leder) (fra salen): Jeg er enig i at det kan Presidentskapet få vurdere, hvis det går an.

Presidenten: Basert på det de to komiteledere sier, endrer presidenten sitt forslag til at referatsak nr. 148 trekkes og legges frem for Stortinget etter at Presidentskapet har drøftet saken. – Det anses vedtatt.

Videre ble referert:

- (149) Forslag fra stortingsrepresentantene Robert Eriksson, Harald T. Nesvik, Vigdis Giltun og Jan Arild Ellingsen om å opprette psykiatrisk ambulansetjeneste i samtlige regionale helseforetak etter modell fra Helse Bergen (Dokument nr. 8:47 (2005-2006))
Enst.: Sendes helse- og omsorgskomiteen.
- (150) Pensjoner fra statskassa (St.prp. nr. 43 (2005-2006))
- (151) Forslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Bent Høie og Martin Engeset om å gi de kommunale kontrollutvalgene større uavhengighet (Dokument nr. 8:45 (2005-2006))
Enst.: Nr. 3 og 4 sendes kommunal- og forvaltningskomiteen.
- (152) Forslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Høybråten, Åse Gunhild Woie Duesund og Bjørn Tørresdal om tiltak for å sikre personer med minoritetsbakgrunn mulighet til deltakelse i arbeidslivet (Dokument nr. 8:46 (2005-2006))
Enst.: Sendes kommunal- og forvaltningskomiteen, som forelegger sitt utkast til innstilling for arbeids- og sosialkomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
- (153) Forslag fra stortingsrepresentantene Arne Sortevik, Per Sandberg og Bård Hoksrud om å etablere en tiltakspakke for å ta igjen vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene (Dokument nr. 8:43 (2005-2006))
Enst.: Sendes transport- og kommunikasjonskomiteen.
- (154) Årsrapport fra Stortingets delegasjon til EFTA-parlamentarikerkomiteene og Den felles EØS-parlamentarikerkomiteen for 2005 (Dokument nr. 16 (2005-2006))
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.

Presidenten: Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Forlanger noen ordet i henhold til forretningsordenens § 37 a før møtet heves? – Møtet er hevet.

Møtet hevet kl. 15.08.